

سوالات و درسنامه مصاحبه

انتخاب و انتصاب مدیران مدارس

- ✓ ویژه آمادگی برای مصاحبه و گزینش آزمون انتخاب و انتصاب مدیران مدارس
- ✓ نسخه رایگان شامل ۱۰۹ صفحه
- ✓ برای تهیه نسخه اصلی، با ۴۶۸ صفحه، به سایت ایران عرضه مراجعه نمایید.

لینک های مفید آزمون انتخاب و انتصاب مدیران مدارس

خرید این محصول	سوالات رایگان آزمون انتخاب و انتصاب مدیران مدارس با پاسخنامه
خرید سوالات انتخاب و انتصاب مدیران مدارس	منابع آزمون
اخبار آزمون	شبکه های اجتماعی ایران عرضه (فایل های رایگان + تخفیفات هفتگی + اخبار)
(برای مشاهده هر بخش روی آن بزنید)	
آخرین بروزرسانی های محصول: ۱۴۰۵/۰۵/۲۸ ایجاد فصل ها و بخش های جدید ۱۴۰۵/۰۵/۱۹ تالیف مجدد محصول	

فهرست مطالب

درسنامه

❖ فصل اول: مقدمه - صفحه ۵

❖ فصل دوم: خداباوری، دین مداری، انس با قرآن و آموزه های دینی - صفحه ۷

➤ بخش اول: تقلید و ولایت فقیه

➤ بخش دوم: طهارت

➤ بخش سوم: نماز

➤ بخش چهارم: روزه

➤ بخش پنجم: سایر احکام شرعی

➤ بخش ششم: اطلاعات قرآنی

➤ بخش هفتم: روخوانی و روان خوانی قرآن کریم

❖ فصل سوم: ویژگی های شخصیتی و رفتاری (تاب آوری، انعطاف پذیری، صبر و بردباری، پشتکار،

نظم و وقت شناسی) - صفحه ۲۳

❖ فصل چهارم: آشنایی با قوانین و مقررات آموزشی و اداری - صفحه ۲۵

➤ بخش اول: قانون اساسی

➤ بخش دوم: بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

➤ بخش سوم: آیین نامه اجرایی مدارس

➤ بخش چهارم: آیین نامه تخلفات اداری

➤ بخش پنجم: آیین نامه الزامات مالی مدارس

➤ بخش ششم: آیین نامه اجرایی نظام مراقبت های اجتماعی دانش آموزان (نماد)

❖ فصل پنجم: تسلط بر فناوری اطلاعات و سامانه های مورد نیاز - صفحه ۵۷

➤ بخش اول: فناوری اطلاعات

➤ بخش دوم: سامانه ها

❖ فصل ششم: آشنایی با دانش مدیریت و راهبری - صفحه ۷۲

❖ فصل هفتم: آشنایی با اسناد بالادستی و تحولی - صفحه ۷۶

◀ بخش اول: سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش

سوالات

❖ فصل هشتم: خداباوری، دین مداری، انس با قرآن و آموزه های دینی - صفحه ۹۷

◀ بخش اول: تقلید و ولایت فقیه (۱۵ سوال)

◀ بخش دوم: طهارت (۱۵ سوال)

◀ بخش سوم: نماز (۱۵ سوال)

◀ بخش چهارم: روزه (۱۵ سوال)

◀ بخش پنجم: سایر احکام شرعی (۱۵ سوال)

◀ بخش ششم: مطالب قرآنی (۱۵ سوال)

❖ فصل نهم: آشنایی با قوانین و مقررات آموزشی و اداری - صفحه ۱۰۲

◀ بخش اول: قانون اساسی (۱۵ سوال)

◀ بخش دوم: بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی (۱۵ سوال)

❖ فصل دهم: ویژگی های شخصیتی و رفتاری - صفحه ۱۰۴ (۱۵ سوال)

❖ فصل یازدهم: سوالات برگرفته از تجربیات داوطلبان در مصاحبه - صفحه ۱۰۵ (۹۳ سوال)

این فایل، خلاصه ای از جزوه مصاحبه آزمون انتخاب و انتصاب مدیران مدارس می باشد. در صورت تمایل به تهیه نسخه کامل آن به همراه سوالات، می توانید این محصول را از سایت ایران عرضه خریداری نمایید.

خرید محصول

❖ درسنامه

❖ فصل اول: مقدمه

آزمون کتبی انتخاب و انتصاب مدیران، اولین مرحله از فرآیند ارزیابی داوطلبان است. افرادی که در این آزمون حدنصاب لازم را به دست می آورند، وارد مراحل بعدی مانند بررسی مدارک و مستندات امتیازآور، مصاحبه حرفه ای و آزمون تمرین تحلیلی می شوند. در این مراحل، فقط دانش داوطلب مهم نیست، بلکه توانایی تصمیم گیری، حل مسئله، برنامه ریزی، ارتباط مؤثر و مدیریت کارکنان نیز بررسی می شود. در ادامه مطالبی برای آشنایی داوطلبان با مراحل بعد از آزمون کتبی و آمادگی بهتر برای مصاحبه و ارزیابی های مدیریتی تهیه شده است.

در حالت کلی امتیازاتی که برای مراحل مختلف این آزمون تعیین شده است به شرح زیر می باشد:

امتیاز	ابزار
۴۰۰	آزمون کتبی
۱۵۰	مدارک و مستندات
۲۵۰	مصاحبه حرفه ای
۲۰۰	تمرین تحلیلی
۱۰۰۰	جمع کل

متقاضیان مدیریت مدارس باید شایستگی های عمومی و اختصاصی مدیریت را مطابق جدول زیر احراز کنند:

ردیف	حیطه	شایستگی
۱	عمومی	حل مسأله، تفکر تحلیلی، تفکر خلاق و انتقادی
۲		ارتباط مؤثر و قدرت مذاکره
۳		توانایی استفاده بهینه از منابع و جلب مشارکت عوامل مهم و مؤثر در تربیت
۴		مهارت های مدیریتی شامل رهبری، برنامه ریزی، سازماندهی، نظارت، کار گروهی و مدیریت بحران
۵		ویژگی های شخصیتی و رفتاری (تاب آوری، انعطاف پذیری، صبر و بردباری، پشتکار، نظم و وقت شناسی)
۶		صداقت، سلامت نفس، امانت داری و حسن شهرت
۷		انتقاد پذیری و نوع جویی، مردم داری و حفظ کرامت انسانی
۸		انگیزه، مسئولیت پذیری و پاسخگویی

آشنایی با دانش مدیریت و راهبری	۹
هوش هیجانی	۱۰
تعهد و تعلق ملی و سازمانی	۱۱
آینده‌نگری، امیدواری و تفکر راهبردی تربیتی	۱۲
آشنایی با قوانین و مقررات آموزشی و اداری	۱۳
آشنایی با اسناد بالادستی و تحولی	۱۴
تجربه‌محوری و ایجاد بستر یادگیری مستمر برای خود و همکاران	۱۵
آشنایی با تعلیم و تربیت اسلامی	۱۶
تسلط بر فناوری اطلاعات و سامانه های مورد نیاز	۱۷
توانایی خلق فرصت های آموزشی تربیتی	۱۸
قانونمندی و پایبندی به هنجارهای اجتماعی فرهنگی	۱۹
خداباوری، دین مداری، انس با قرآن و آموزه های دینی	۲۰
دارا بودن حسن پوشش و آراستگی ظاهری	۲۱

پس از آزمون کتبی چهار گزینه ای و تمرین تحلیلی (تشریحی)، نوبت به مرحله بررسی مدارک و مستندات امتیاز آور و مصاحبه حرفه ای میرسد.

❖ فصل دوم: خداباوری، دین مداری، انس با قرآن و آموزه های دینی

◀ بخش اول: تقلید و ولایت فقیه

ایمان مسلمان به اصول دین باید بر پایه استدلال و دلیل باشد و نمی‌تواند صرفاً از روی تقلید شکل بگیرد. اما در مسائل فقهی غیر ضروری، فرد باید یکی از سه روش را دنبال کند: اول، اگر مجتهد باشد، باید توانایی استنباط احکام از دلایل شرعی را داشته باشد؛ دوم، اگر مجتهد نباشد، باید از مجتهدی که در این زمینه تخصص دارد، تقلید کند و مطابق دستورات او عمل نماید؛ یا سوم، اگر امکان تقلید وجود ندارد، باید به گونه‌ای عمل کند که از روی احتیاط مطمئن شود که وظیفه شرعی خود را به درستی انجام داده است.

مجتهد کیست؟

مجتهد فردی است که با تلاش فراوان و تحمل دشواری‌ها، توانایی علمی لازم برای استخراج و استنباط احکام دینی از منابع و دلایل مرتبط را کسب کرده و می‌تواند احکام شرعی را از منابع آن استخراج نماید.

شناخت مجتهد و اعلم

برای شناسایی مجتهد و اعلم سه راه وجود دارد: اول آنکه فرد خود به یقین برسد. دوم آنکه دو عالم عادل که قادر به تشخیص مجتهد و اعلم هستند، تایید کنند که شخصی مجتهد یا اعلم است. سوم آنکه گروهی از اهل علم که توانایی تشخیص مجتهد و اعلم را دارند، تایید کنند که فردی مجتهد یا اعلم است و گفته آنها موجب اطمینان گردد.

ولایت فقیه

ولایت فقیه یعنی حکومت فقیه عادل و دین شناس. ولایت فقیه نظریه‌ای در فقه شیعه است که نظام سیاسی مشروع در دوران غیبت امامان معصوم را بیان میکند. نظام جمهوری اسلامی نیز بر اساس این نظریه تأسیس شده است. برخلاف برخی همچون آیت الله منتظری که نظریه ولایت فقیه را انتخابی (انتخاب از طرف مردم) دانسته اند. ولایت فقیه امری انتصابی است که انتصاب آن از طرف خدا و الهی میباشد که در ادامه دلایل آن را خواهیم آورد.

در یک کلام مراد از ولایت مطلقه فقیه این است که ولی فقیه در تأمین مصالح لازم الاستیفای جامعه اسلامی کاملاً مبسوط الید بوده هیچ امری نمی‌تواند وی را از این مهم منع نماید.

ویژگی های ولی فقیه

مهم‌ترین شرایطی که برای ولی فقیه از سوی علما و فقها مورد تایید و اجماع قرار گرفته، به شرح زیر است: بلوغ، عقل، ایمان، عدالت، مرد بودن، مجتهد مطلق بودن، زنده بودن، حلال زاده بودن، اعلیت، بی‌توجهی به دنیا و مال و ثروت، و داشتن پرهیزکاری و تقوا. این ویژگی‌ها شرایط اساسی برای رهبری هستند. هر فردی که یکی از این شرایط را نداشته باشد، نمی‌تواند مرجع تقلید یا رهبر شود و حق ولایت را به دست نخواهد آورد. این شرایط عبارتند از: بلوغ، عقل، ایمان، عدالت، مرد بودن، مجتهد مطلق بودن، حیات، حلال زادگی، اعلم بودن، عدم حرص به دنیا.

وظایف و اختیارات ولی فقیه در قانون اساسی

وظایف، اختیارات و مسئولیت رهبری، وظایف و اختیارات ولی فقیه براساس اصل ۱۱۰ قانون اساسی عبارتند از:

۱- تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۲- نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام.

۳- فرمان همه پرسى.

۴- فرماندهی کل نیروهای مسلح.

۵- اعلان جنگ و صلح و بسیج نیروها.

اصول دین

اصول دین، یا به عبارت دیگر، اصول اعتقادی در اسلام، به مجموعه‌ای از مباحث بنیادی گفته می‌شود که پایه و اساس عقاید و ایمان مسلمانان را تشکیل می‌دهند. این اصول برای شناخت صحیح از خدا، جهان، انسان، و اهداف آفرینش ضروری هستند و فهم آنها به مسلمانان کمک می‌کند تا درک صحیحی از دین و جهان داشته باشند. اصول دین معمولاً به پنج بخش تقسیم می‌شوند: توحید (اعتقاد به یگانگی خدا)، عدل (اعتقاد به عدل الهی)، نبوت (اعتقاد به پیامبران)، معاد (اعتقاد به زندگی پس از مرگ)، امامت (اعتقاد به پیشوایان دینی).

فروع دین

فروع دین عبارتند از:

۱- خمس

موارد واجب شدن خمس

خمس در موارد زیر واجب است:

۱. درآمد: این شامل مال و ثروتی است که از فعالیت‌های اقتصادی به دست می‌آید، مانند تجارت یا خدمات. در این جا

منظور از «مؤونه»، هزینه‌هایی است که فرد برای تأمین زندگی خود و خانواده‌اش صرف می‌کند، مانند هزینه‌های

خوراک، پوشاک، مسکن، تحصیلات، وسیله نقلیه، مسافرت‌های معمولی، و صدقات.

۲. معدن و گنج: هرگونه استخراج فلزات یا گنج از زیر زمین.

۲- زکات

زکات یکی از واجبات مالی در دین اسلام است که بر اساس آن، مسلمانان باید درصد معینی از برخی اقلام کالا را به‌منظور

کمک به فقرا و امور اجتماعی عمومی پرداخت کنند.

زکات به‌طور خاص بر ۸ نوع مال واجب می‌شود: گندم، جو، خرما، کشمش، گاو، گوسفند، شتر، طلا و نقره.

۳- امر به معروف و نهی از منکر

امر به معروف و نهی از منکر به معنای دعوت مردم به انجام کارهای خوب و نهی از اعمال بد است. این دستور یکی از واجبات مهم و ضروری در دین اسلام به شمار می‌رود که برای حفظ احکام اسلامی و سلامت جامعه، لازم است. طبق اجماع فقهای اسلام، امر به معروف و نهی از منکر جزو واجبات و ضروریات دین محسوب می‌شود و با رعایت شرایط خاص، تکلیفی عمومی است که به عهده مسلمانان است.

۴- جهاد

جهاد به معنای تلاش و مبارزه‌ای است که برای دعوت به اسلام، گسترش آن یا دفاع در برابر تجاوزات دشمن صورت می‌گیرد. جهاد یکی از مهم‌ترین اصول دین اسلام است و وجوب آن جزو ضروریات این دین به شمار می‌رود. جهاد به طور کلی به دو دسته تقسیم می‌شود: جهاد ابتدایی و جهاد دفاعی.

۵- نماز

نماز یکی از مهم‌ترین عبادات در اسلام است که به صورت روزانه و در پنج وقت (صبح، ظهر، عصر، مغرب و عشاء) انجام می‌شود. این عبادت ارتباطی مستقیم و ویژه با خداوند متعال دارد و به عنوان یکی از ارکان دین اسلام شناخته می‌شود.

۶- روزه

روزه، یکی دیگر از عبادات مهم در اسلام است که در ماه رمضان انجام می‌شود. در این ماه، مسلمانان از اذان صبح تا اذان مغرب از خوردن و آشامیدن و انجام برخی از کارهای دیگر، خودداری می‌کنند.

۷- حج

حج، یکی از واجبات دینی در اسلام است که بر هر مسلمان بالغ و توانگر (اعم از مرد و زن) که بتواند از نظر مالی و جسمی به این سفر برود، واجب است. این عبادت به سفر مذهبی به مکه مکرّمه گفته می‌شود که در ماه ذی الحجه انجام می‌گیرد.

۸- تولى

تولى به معنای "دوستی و محبت" و "پیروی" از ائمه معصومین (ع) و کسانی است که در راه خداوند قدم می‌زنند.

۹- تبرى

تبرى در مقابل تولى است و به معنای "بیزاری جستن" و "قطع ارتباط" با کسانی است که دشمنان خدا، پیامبران و اهل بیت (ع) هستند.

بخش دوم: طهارت

اسلام به طهارت و پاکیزگی توجه زیادی دارد. برخی از اعمال و واجبات شرعی تنها زمانی صحیح هستند که با طهارت انجام شوند، و در مقابل، برخی امور از دیدگاه شریعت اسلام ناپاک به شمار می‌آید و باید از آنها در تمام مواقع یا در مواقع خاص پرهیز کرد.

نجاسات و ناپاکی ها عبارتند از:

- ۱- ادرار انسان و حیوان های حرام گوشت که خون جهنده دارند.
 - ۲- مدفوع انسان و حیوان های حرام گوشت مانند گربه و موش که خون جهنده دارند.
 - ۳- منی انسان و حیوانی که خون جهنده دارد.
 - ۴- مردار حیوانی که خون جهنده دارد، اگر بدون ذبح شرعی بمیرد یا کشته شود، مردار و نجس است.
 - ۵- خون انسان و حیوانی که خون جهنده دارد.
 - ۶- سگی که در خشکی زندگی میکند ولی دریایی آن نجس نمیباشد.
 - ۷- خوک که در خشکی زندگی میکند، ولی دریایی آن (فک) نجس نمیباشد.
 - ۸- مشروبات مست کننده (بنابر احتیاط واجب).
 - ۹- کفاری که به دین آسمانی پایبند نیستند.
- مطهرات و پاک کننده ها عبارتند از:

- ۱- آب: آب پاک کننده هر گونه حدث و خبیثی است؛ به شرط آنکه مطلق باشد و پاک باشد و در اثر شستن نجاسات خود آب منتجس نشود؛ نجس شدن آب به این است که در اثر برخورد با یک نجس یا یک شیء منتجس (نجس شده) متغیر و منفعل شود.
- ۲- زمین: زمین به شرطی که خودش خشک و پاک باشد، اشیائی مانند کف پا و کف کفش نجس را پاک می کند.
- ۳- آفتاب: هرگاه آفتاب بر زمین، ساختمان، درب، پنجره و آنچه جزء زمین شمرده می شود و قابل انتقال نیست و همچنین بر گیاهان و درختان بتابد و آنها را خشک نماید، پاک می شوند.
- ۴- استحاله: یعنی از حالی به حالی دیگر درآمدن (استحاله) و نیز تغییر یک شیء از جنسی به جنس دیگر.
- ۵- انتقال: اگر خونی که نجس است (یعنی خون انسان یا حیوانی که دارای خون جهنده است) به بدن حیوانی که خون جهنده ندارد، منتقل شود و خون آن حیوان حساب گردد، پاک می شود؛ که به این امر انتقال گویند.
- ۶- اسلام: فرد کافر با اقرار به شهادتین و به محض مسلمان شدن و پذیرش اسلام، پاک می شود و بدن و آب دهان و بینی و عرق او پاک می گردد.
- ۷- تبعیت: تبعیت آن است که چیز نجس به تبعیت از پاک شدن نجس دیگری، آن هم پاک شود مانند آنکه شراب سرکه شود.
- ۸- برطرف شدن نجاست: در برخی موارد با برطرف شدن عین نجاست، منتجس پاک می گردد.
- ۹- غایب شدن مسلمان: اگر بدن یا لباس یا سایر اشیائی که در اختیار مسلمان است، نجس شود و آن مسلمان غائب گردد، آن اشیاء پاک است.

۱۰- استبرای حیوان نجاست خوار: غائط حیوانی که به خوردن نجاست انسان عادت کرده نجس است و اگر بخواهند پاک شود باید استبراء کنند یعنی تا مدتی که بعد از آن مدت دیگر نجاست خوار به آن نگوید نگذارند نجاست بخورد.

احکام آب ها

انواع آب به دو دسته مطلق و مضاف تقسیم میشود. آب مضاف به آبی گفته می شود که از چیزی استخراج شده باشد، مانند آب هندوانه یا گلاب، یا اینکه با چیزی دیگر مخلوط شده باشد. آب مطلق، آبی است که به طور کلی تحت عنوان آب شناخته می شود و نمی توان آن را از حقیقت آب بودن خارج کرد. آب مطلق شامل پنج نوع مختلف است: آب کر، آب قلیل، آب جاری، آب باران و آب چاه.

آب کر: آب کر به آبی گفته می شود که در ظرفی با ابعاد سه وجب و نیم در هر یک از طول، عرض و عمق ریخته شود و آن را پر کند.

آب قلیل: آب قلیل آبی است که از زمین نجو شد و از کر کمتر باشد.

آب جاری: آب جاری به آبی اطلاق می شود که از دل زمین جوشیده و جریان پیدا می کند، مانند آب چشمه و قنات.

آب باران: آب باران اگر به چیزی که نجس شده است ببارد آن را پاک میکند.

آب چاه: آب چاهی که از زمین می جوشد اگر چه کمتر از کر باشد چنانچه نجاست به آن برسد، تا وقتی که بو یا رنگ و مزه به واسطه نجاست تغییر نکرده پاک است.

وضو

در وضو شستن صورت و دست ها و نیز مسح جلوی سر و روی پاها واجب است.

شرایط صحت وضو

۱- پاک بودن آب وضو یعنی آب وضو نباید نجس باشد.

۲- مطلق بودن آب وضو یعنی آب وضو نباید مضاف باشد.

۳- مباح بودن آب وضو یعنی آب وضو نباید غصبی باشد.

۴- مباح بودن ظرف آب وضو.

۵- ظرف آب وضو از جنس نقره و طلا نباشد.

۶- پاک بودن اعضای وضو هنگام شستن و مسح نمودن.

۷- کافی بودن وقت برای وضو و نماز.

۸- داشتن قصد قربت در وضو.

۹- رعایت ترتیب در افعال وضو.

۱۰- پشت سر هم انجام دادن افعال وضو.

۱۱- انجام افعال وضو توسط خود انسان.

۱۲- نبودن مانع در استفاده از آب.

۱۳- نبودن مانع از رسیدن آب در اعضای وضو.

مبطلات وضو

۱- خارج شدن بول و غائط

۲- استحاضه زنان

۳- کارهایی که باید برای آن غسل کرده، مانند جنابت

۴- چیزهایی که عقل را از بین میبرد مانند دیوانگی، مستی و بی هوشی.

۵- خوابیدنی که در اثر آن چشم نبیند و گوش نشود، اگر چشم ببیند و گوش بشنود وضو باطل نمی شود.

غسل

غسل به معنای شستن کامل بدن از سر تا پا با شرایط و روش‌های خاص است. این غسل به دو صورت قابل انجام است: ترتیبی و ارتماسی.

شک در غسل

۱- شک در انجام غسل (شک دارد که غسل کرده یا نه): در صورتی که برای عملی نیاز به غسل باشد، باید غسل را انجام دهد، ولی نمازهایی که قبلاً خوانده، صحیح است.

۲- شک در صحت غسل (پس از غسل، شک دارد که غسل صحیح بوده یا نه): به شک خود توجهی نکند و بر این اساس که غسل صحیح بوده است عمل کند.

غسل های واجب

غسل هایی که اصالتاً در شرع واجب‌اند عبارتند از: غسل جنابت، غسل حیض، غسل نفاس، غسل استحاضه، و غسل مس انسان مرده (غسل مس میت) و غسل میت. گاهی غسل با نذر، عهد یا قسم نیز واجب می‌شود، مانند کسی که نذر کرده برای زیارت غسل کند. وجوب غسل در این گونه موارد عارضی است نه اصلی.

جنابت

جنب شدن انسان دو عامل دارد. اول جماع کردن و دوم بیرون آمدن منی، چه در خواب و چه در بیداری، چه کم و چه زیاد با شهوت و بی شهوت، اختیار یا بی اختیار.

حیض

خون حیض، خونی است که معمولاً هر ماه به مدت چند روز به صورت طبیعی از رحم بانوان خارج می‌شود و در زمان تشکیل نطفه، نقش تغذیه فرزند را ایفا می‌کند.

زمان یائسگی

بانوان سیده بعد از تمام شدن ۶۰ سال قمری یائسه میشوند، یعنی دیگر خون حیض نمی بینند. بانوان غیر سیده بعد از تمام شدن ۵۰ سال قمری یائسه میشوند

نفاس (خون زایمان)

از لحظه‌ای که کودک از مادر جدا می‌شود، یعنی زمانی که اولین قسمت بدن نوزاد از شکم مادر خارج می‌شود، هر خونی که مادر ببیند، اگر پیش از ده روز یا در روز دهم متوقف شود، به آن خون نفاس گفته می‌شود.

استحاضه

هر خونی که زن قبل از رسیدن به سن بلوغ یا پس از یائسه شدن، یا به مدت کمتر از سه روز ببیند و این خون مربوط به دمل، زخم یا نفاس نباشد، به عنوان خون استحاضه شناخته می‌شود.

غسل مس میت

اگر کسی بدن یک انسان مرده که سرد شده و غسل میت به آن داده نشده است را لمس کند (یعنی قسمتی از بدن خود را با آن تماس دهد)، باید غسل مس میت انجام دهد (چه در حالت خواب یا بیداری، اختیاری یا غیر اختیاری).

تیمم

به طور کلی دو نوع تیمم وجود دارد. تیممی که به جای وضو انجام می‌شود. (تیمم بدل از وضو)، تیممی که به جای غسل انجام می‌شود. (تیمم بدل از غسل).

بخش سوم: نماز

نماز مهم‌ترین عبادت دینی است که در صورت پذیرش درگاه الهی، سایر عبادات نیز پذیرفته می‌شوند و اگر نماز قبول نشود، دیگر اعمال نیز مورد پذیرش قرار نمی‌گیرند.

نمازهای واجب و مستحب

نمازهای هر روز (یومیه)	نمازهای واجب
نماز آیات، که در هنگام پدید آمدن خورشید و ماه گرفتگی و زلزله و امثال آنها خوانده میشود.	
نماز طواف خانه خدا	
نماز میت، که بر مسلمانی که از دنیا رفته خوانده میشود.	
نماز قضای پدر (و بنابر احتیاط واجب مادر) که بر پسر بزرگتر واجب است.	
نمازی که به واسطه نذر و عهد و قسم یا به واسطه اجاره واجب شده است.	

واجبات نماز

واجبات نماز شامل یازده مورد است که برخی از آنها رکن (جزء اصلی) و برخی غیررکن (جزء غیر اصلی) هستند. ارکان نماز اجزای اساسی به شمار می‌آیند و اگر یکی از آنها به درستی انجام نشود یا افزوده شود، حتی اگر به سبب فراموشی باشد،

نماز باطل می‌شود. انجام سایر واجبات (غیررکنی) نیز ضروری است. در صورتی که به‌طور عمدی کم یا زیاد شوند، نماز باطل می‌شود، اما اگر به‌طور سهوی تغییراتی در آن‌ها ایجاد شود، نماز صحیح خواهد بود. برای مثال، قرائت.

قیام

قیام در نماز به معنای ایستادن به‌طور مستقیم و با کمر راست است. در هنگام قیام، فرد باید ایستاده باشد و بدن باید از حالت خمیدگی خارج باشد.

قرائت

در رکعت سوم و چهارم، نماز باید آهسته خوانده شود؛ ولی حکم حمد و سوره در رکعت اول و دوم نماز به شرح زیر می‌باشد: نماز ظهر و عصر: مرد و زن باید آهسته بخوانند.

نماز مغرب، عشا و صبح: مرد باید بلند بخواند، زن اگر نامحرم صدای او را نمی‌شنود میتواند بلند بخواند و اگر می‌شنود، بهتر است آهسته بخواند.

رکوع

رکوع نه تنها یک حرکت فیزیکی است، بلکه دارای ابعاد روحی و معنوی عمیقی نیز است. در هنگام رکوع، نمازگزار به‌طور نمادین در برابر خداوند به پایین خم می‌شود تا نشانه‌ای از تواضع، عبودیت و پذیرش قدرت بی‌پایان خداوند باشد. این عمل نشان‌دهنده این است که فرد تمام وجود خود را در اختیار خداوند قرار داده و در برابر عظمت و جلال او تسلیم است.

سجود

سجود به معنای قرار دادن پیشانی، دست‌ها، زانوها و انگشتان پا بر زمین است. این عمل در نماز به‌طور نمادین نمایانگر تسلیم و عبادت کامل فرد در برابر خداوند است. سجده به‌عنوان پایین‌ترین حالت فیزیکی نماز، نشان‌دهنده بالاترین درجه از فروتنی و انکسار در برابر خالق است.

تشهد

تشهد به معنای شهادت دادن یا گواهی دادن است. در نماز، فرد مسلمان در حالی که در حالت نشسته قرار دارد، با گفتن عباراتی مشخص (که به آن "تشهد" گفته می‌شود) شهادت می‌دهد به یگانگی خداوند و رسالت پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله وسلم). تشهد در نماز دو بار صورت می‌گیرد: یکبار در رکعت دوم و یکبار در رکعت چهارم نمازهای واجب مانند نماز ظهر، عصر، عشاء و در رکعت آخر نمازهای واجب مانند نماز مغرب.

ترتیب

ترتیب در نماز به معنای رعایت زمانی خاص برای انجام افعال و اذکار نماز است. نمازگزار باید از یک عمل به عمل دیگر به‌طور مرتب و بدون تغییر یا افراط و تفریط عبور کند. ترتیب صحیح، فاصله زمانی معقولی میان افعال و اذکار ایجاد می‌کند که این امر در نهایت باعث صحت نماز می‌شود.

موالات

موالات در لغت به معنای پیوستگی و تداوم است. در فقه نماز، موالات به این معناست که افعال و اذکار نماز به طور متوالی و بدون فاصله زیاد انجام شوند. برای مثال، بین قیام و رکوع، یا بین رکوع و سجده نباید وقفه طولانی بیفتد. قبله در زبان عربی به معنای «جهت» یا «سمت» است و در اصطلاح فقهی به معنای سمت و جهت خانه کعبه در مکه است که مسلمانان در هنگام نماز باید به آن رو کنند. در نماز، یکی از ارکان اساسی و واجب، رکوع، سجده، قیام و دیگر افعال نماز است که باید به سمت قبله انجام شود. رو به قبله بودن، از مهم‌ترین شرایط صحت نماز است و اگر نمازگزار در هنگام نماز از قبله منحرف شود، نماز او باطل خواهد شد.

مبطلات نماز

مبطلات نماز به مجموعه‌ای از اعمال و کارهایی گفته می‌شود که در صورتی که در نماز انجام شوند، نماز را باطل می‌کنند. این مبطلات شامل کارهایی هستند که از نظر فقهی با ویژگی‌های نماز سازگار نبوده و موجب باطل شدن آن می‌شوند. در اینجا توضیحاتی در مورد مبطلات نماز آورده شده است.

- از بین رفتن هر یک از شرایط ضروری نماز، مانند پوشش واجب یا غصبی نبودن مکان نماز.
- باطل شدن وضو، غسل یا تیمم.
- روگرداندن از قبله به صورت عمدی
- سخن گفتن عمدی، حتی اگر تنها یک کلمه باشد.

نمازهای یومیه

نمازهای یومیه یا روزانه به نمازهایی که در طول روز خوانده می‌شود، اطلاق می‌گردد.

اقسام نمازهای روزانه عبارتند از: نماز صبح (۲ رکعت)، نماز ظهر (۴ رکعت)، نماز عصر (۴ رکعت)، نماز مغرب (۳ رکعت)،

نماز عشاء (۴ رکعت)

نماز احتیاط

وقتی که نماز احتیاط واجب می‌شود، مانند شک بین سه و چهار رکعت، نمازگزار باید پس از سلام نماز، بدون اینکه ترتیب نماز را به هم بزند یا عملی که نماز را باطل می‌کند، انجام دهد، برخیزد و بدون اذان و اقامه تکبیر بگوید و نماز احتیاط را به جا آورد.

نماز جمعه

نماز جمعه که در روزهای جمعه به جای نماز ظهر خوانده می‌شود، در زمان غیبت امام (عج) به صورت واجب تخییری است. معنای واجب تخییری این است که فرد می‌تواند در روز جمعه، به جای نماز ظهر، نماز جمعه را بخواند، یا نماز ظهر را به جا آورد، و این انتخاب به عهده فرد است. وقت نماز جمعه از شروع زوال خورشید (شروع وقت نماز ظهر) آغاز می‌شود.

نماز جماعت

نماز جماعت از مهم‌ترین مستحبات و بزرگ‌ترین شعار اسلامی است و حداقل با حضور دو نفر (یک امام و یک مأوموم) برگزار می‌شود. اگر امام جماعت بدون قصد امامت نماز بخواند، نماز او صحیح است و مأومومین می‌توانند به او اقتدا کنند. به عبارت دیگر، در تحقق جماعت، تنها کافی است که مأوموم نیت اقتداء داشته باشد و نیازی به نیت امامت برای امام جماعت نیست.

بخش چهارم: روزه

روزه آن است که انسان برای انجام فرمان خداوند عالم از اذان صبح تا مغرب، از چیزهایی که روزه را باطل می‌کند، خودداری نماید. روزه بر چهار حالت است. روزه واجب مثل روزه ماه مبارک رمضان، روزه مستحب مثل روزه ماه رجب، روزه مکروه مثل روزه روز عرفه و روزه حرام مثل روزه عید فطر.

روزه ماه مبارک رمضان	روزه های واجب
روزه قضا	
روزه كفاره	
روزه روز سوم از ایام اعتکاف	
روز بدل از قربانی در حج تمتع	
روزه مستحبی که به واسطه نذر و عهد و قسم واجب شده است.	
روزه قضای پدر که بر پسر بزرگ واجب است.	

مبطلات روزه

مبطلات روزه، اعمالی هستند که اگر فرد روزه‌دار از اذان صبح تا اذان مغرب مرتکب آن‌ها شود، روزه‌اش باطل می‌شود. مبطلات روزه عبارتند از: خوردن و آشامیدن، جماع، استمناء، دروغ بستن به خدا، پیامبر (ص) و ائمه (ع)، فروبردن عمدی غبار غلیظ یا دود، فروبردن عمدی مایعات یا مواد غذایی از راه بینی، باقی ماندن بر جنابت تا اذان صبح، قی کردن (استفراغ عمدی)، تزریق مواد مغذی به بدن، اماله با مواد مایع، فروبردن سر در آب (اختلاف نظر بین مراجع) و بی‌هوشی عمدی.

احکام قضای روزه

- اگر فردی در ایام رمضان به مدت یک یا چند روز دچار بی‌هوشی یا اغما شده و سپس فوت کند، لازم نیست قضای روزه‌های روزه‌اش را به جا آورد.
- زانی که به دلیل عادت ماهیانه یا زایمان در ماه رمضان روزه نگرفته‌اند، باید پس از اتمام رمضان آن روزها را قضا کنند.
- فردی که روزه قضای رمضان را می‌گیرد می‌تواند روزه‌اش را پیش از ظهر افطار کند، مشروط به اینکه زمان برای قضا کردن روزه‌ها کافی باشد. در صورتی که زمان محدود باشد (یعنی فقط تا ماه رمضان بعدی فرصت داشته باشد)، احتیاط آن است که روزه را حتی پیش از ظهر باطل نکند.

احکام روزه مسافر

فرد مسافر باید نمازهای ۴ رکعتی را در سفر ۲ رکعتی بخواند و نباید روزه بگیرد. اما مسافری که نماز خود را تمام می خواند (مثل کسی که شغل او مسافرت یا سفر است) باید در سفر روزه بگیرد.

سفر در ماه مبارک رمضان برای فرار از روزه کراهت دارد ولی در حالت کل مسافرت در ماه مبارک رمضان اشکالی ندارد. مسافر می تواند برای خواستن حاجت، سه روز در مدینه طیبه روزه مستحبی بگیرد.

کسی که نمیداند روزه مسافر باطل است، اگر در سفر روزه بگیرد چنانچه در بین روز، مسئله را بفهمد روزه اش باطل می شود. اما اگر تا مغرب مساله را نفهمد، روزه اش صحیح است.

اگر روزه دار بعد از ظهر مسافرت کند، باید روزه خود را تمام کند. فرد اگر پیش از ظهر سفر کند وقتی که به حد ترخص برسد باید روزه خود را باطل کند و اگر پیش از آن روزه را باطل کند بنابر احتیاط کفاره نیز بر او واجب است.

اگر مسافر پیش از ظهر به وطن برسد یا به جایی برسد که میخواهد ۱۰ روز در آنجا بماند، چنانچه کاری که روزه را باطل میکند انجام نداده باید آن روز را روزه بگیرد. ولی اگر انجام داده روزه آن بر او واجب نیست.

اگر مسافر بعد از ظهر به وطن برسد یا به جایی برسد که میخواهد ۱۰ روز در آنجا بماند، نباید آن روز را روزه بگیرد.

بخش پنجم: سایر احکام شرعی

احکام معاملات، ربا، رشوه، قمار، قرض و وام

۱- معاملات

معاملات انواع مختلفی دارند که در اینجا به طور مختصر برخی از احکام آن را بیان می کنیم:

(الف) خرید و فروش عین نجس: معامله بعضی از نجاسات، مانند شراب، قطعاً حرام و باطل است.

(ب) ترقه و مواد قابل انفجار: استفاده از ترقه و مواد قابل انفجار و همچنین ساخت، خرید و فروش آنها در صورتی که موجب اذیت و آزار دیگران شود، اسراف به حساب آید یا خلاف قوانین جمهوری اسلامی ایران باشد، جایز نیست.

(ج) خرید و فروش اجناس قاچاق: خرید و فروش اجناس قاچاق مغایر با قوانین جمهوری اسلامی ایران است و جایز نیست.

(د) فروش آرد یارانه ای: فروش آرد یارانه ای که از طرف دولت به نانوایی ها داده می شود، در صورتی که نانوایان مجاز به فروش آن نباشند، جایز نیست.

۲- رشوه

رشوه به مال یا شبه مالی گفته می شود که در ازای انجام یا ترک کاری داده می شود. به عنوان مثال، گاهی برای صدور حکم یا کسب مقام رشوه داده می شود و گاهی برای سکوت و عدم فاش کردن حقیقت. به عبارت دیگر، رشوه نوعی معاوضه است که در ازای انجام یا ترک کاری صورت می گیرد.

بازی با هر چیزی که جزو آلات قمار باشد یا در آن شرطبندی انجام شود، به هیچ عنوان جایز نیست. اما بازی با وسایلی که جزء آلات قمار نیستند، اگر بدون شرطبندی باشد، مشکلی ندارد.

۴- قرض و وام و ربا

سوال: گرفتن کارمزد در صندوق‌های قرض‌الحسنه چه حکمی دارد؟

کارمزد برای پوشش هزینه‌های جاری صندوق‌ها، از جمله هزینه‌های آب، برق و حقوق کارکنان، گرفته می‌شود. بنابراین، مسئولان صندوق باید کارمزد را به گونه‌ای محاسبه کنند که فقط هزینه‌های جاری را پوشش دهد. اگر مبلغی اضافی حاصل شد، مصرف آن بستگی به نظر مسئولان صندوق دارد.

سوال: آیا معاملات بانک‌های جمهوری اسلامی ایران صحیح است؟

به طور کلی، معاملات بانکی که مطابق با قوانین مجلس شورای اسلامی و تایید شورای نگهبان انجام می‌شوند، صحیح و مشروع هستند. بنابراین، اگر خرید مسکن و مشابه آن با استفاده از پول قرضی بانک‌ها انجام شود و آن قرض تحت عنوان عقود شرعی باشد، هیچ اشکالی ندارد. اما اگر قرض به صورت ربوی باشد، هرچند حکم تکلیفی آن حرام است، اما از نظر وضعی، قرض صحیح است و ملک قرض‌گیرنده می‌شود.

موسیقی و غنا

هر نوع موسیقی که به نظر عرفی، مناسب مجالس خوش‌گذرانی، عیش و نوش، گناه و فسق باشد، حرام محسوب می‌شود. این حکم شامل تمامی انواع موسیقی‌ها می‌شود، چه کلاسیک باشد، چه غیرکلاسیک.

بخش ششم: اطلاعات قرآنی

در این بخش، نکات طلایی مرتبط با اطلاعات قرآنی به شرح زیر ارائه شده است:

- قرآن کریم شامل ۱۱۴ سوره است.
- کوتاه‌ترین سوره قرآن، سوره کوثر است که سوره صد و هشتم قرآن می‌باشد.
- ماه رمضان، بهترین ماهی است که در قرآن ذکر شده است.
- قلب قرآن یا ریحانه القرآن، سوره یس است.
- سوره‌ای که معادل یک سوم قرآن است، سوره اخلاص است.
- سوره‌ای که در تمام آیات آن کلمه "الله" وجود دارد، سوره مجادله است.
- سوره‌ای که به اخلاق و ادب پرداخته، سوره حجرات است.
- آیه الکرسی در سوره بقره آمده است.
- لقب "صفی‌الله" به حضرت آدم (ع) اختصاص دارد.
- لقب "کلیم‌الله" به حضرت موسی (ع) داده شده است.

- تنها زنی که در قرآن کریم نام برده شده، حضرت مریم است.
- اولی سوره ای که به پیامبر نازل شد، سوره علق است و اولین سوره قرن، سوره حمد است.
- سوره ای که جامع همه معارف قرآن است، سوره حمد می باشد.
- سوره ای که اکثر کلمات آن یکبار در قرآن آمده است، سوره کوثر می باشد.
- در سوره اسراء به اولین قبله مسلمانان اشاره شده است.
- سوره های حامدات سوره های حمد، انعام، کهف، سبا و فاطر هستند.
- سوره عادیات به اولین پیشوای شیعیان، حضرت علی (ع) منسوب است.
- احکام وضو در سوره مائده آمده است.
- در سوره آل عمران (آیه ۵۵) به زنده بودن حضرت عیسی (ع) اشاره شده است.
- ۲۰ سوره از قرآن با سوگند و قسم شروع می شود.
- سرور آیات قرآن آیه الکرسی می باشد.
- آیه ۵۵ سوره مائده به آیه ولایت مشهور است.
- دعای شریف " اَمَّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا..." در آیه ۶۲ سوره نمل آمده است.
- آیه الکرسی شعار و پیام توحید است.
- اولین مفسر قرآن کریم حضرت علی (ع) بود.
- اولین کتاب تفسیر قرآن تالیف سعیدبن جبیر بود.

◀ بخش هفتم: روخوانی و روان خوانی قرآن کریم

در جلسات حضوری مصاحبه آزمون های دولتی، ممکن است از شما خواسته شود تا تعدادی آیه از قرآن کریم را تلاوت کنید. هدف این است که ارزیابی کنند آیا شما با قرآن مانوس هستید یا خیر؟ آیا قرآن را مطالعه کرده اید یا نه؟ اولاً باید با وضو وارد اتاق مصاحبه شوید ثانياً هنگام برداشتن قرآن کریم آن را ببوسید و سپس به صورت رندوم صفحه ای را باز کنید به مصاحبه گر اعلام کنید که سوره مبارکه می باشد و ابتدا با گفتن دو عبارت زیر قرائت صفحه مربوطه را ادامه دهید: **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**. قرائت شما باید با آرامش و طمانینه و عبارت عبارت باشد به ویژه در خصوص آیه هایی که بلند هستند. نکته مهم این است که شما به مصاحبه گر نشان دهید قرآن را روان قرائت می کنید و به اصطلاح شما کسی هستید که مطالعه قرآن در برنامه زندگی شما قرار دارد.

حروف الفبا و حروف مقطعه

الفبای زبان عربی خیلی ساده و آسان و از نظر شکل مثل الفبای زبان فارسی می باشد؛ البته به استثنای چهار حرف (پ، چ، ژ، گ) که مخصوص زبان فارسی است و در عربی وجود ندارد و حرف کاف بزرگ (ک) که در عربی به این شکل (ك) نوشته می شود.

قرآن دارای ۱۱۴ سوره است که ۲۹ سوره آن با کلمه هایی آغاز می شود که برخلاف شکل ظاهری آنها می بایست قطعه قطعه و جداجدا و هر حرفی با اسم خودش خوانده شود و به همین دلیل، به آنها حروف مقطعه میگویند، مانند (الم) که خوانده می شود (الف، لام، میم).

صداهای کوتاه (فتحه، کسره، ضمه)

صداهای یا حرکات کوتاه صداهایی هستند که هرگاه با حرفی بیایند آن حرف با کششی به اندازه یک ضرب در حد زدن یک ضربه روی میز خوانده میشود.

(الف) صدای کوتاه فتحه: یکی از صداهایی که با آن آشنا هستیم صدای فتحه (َ) می باشد مانند آسب، سَبَد، بَرَادِر.

(ب) صدای کوتاه کسره: صدای دیگری که با آن آشنا هستیم صدای کسره (ِ) می باشد، مانند اِمروز، کِتَاب، نَادِر.

(پ) صدای کوتاه ضمه: صدای دیگری که با آن مأنوس هستیم صدای ضمه (ُ) می باشد. مانند اُمید، خُدا، دُرُست.

صداهای کشیده

هرگاه بعد از صدای کوتاه فتحه، کسره و ضمه حروفی همجنس آنها قرار گیرد، آن حروف سبب کشیده شدن صدای حرکت بعد از خود به اندازه دو ضرب (در حد زدن دو ضربه روی میز) می شوند که به شرح هر کدام می پردازیم:

(الف) صدای کشیده فتحه: اگر بعد از حرف مفتوح، الف قرار گیرد، این الف سبب کشیده شدن صدای فتحه شده و مانند "آ"ی فارسی در واژه "بابا" تلفظ میشود. به این الف "الف مدّی" نیز میگویند. مثال: صِرَاطٌ - أَمَامَ - فَقَالَ - عَذَابٌ در برخی قرآنها نحوه نوشتن الف مدی به گونه دیگری است که تفاوتی در خواندن ایجاد نمی کند.

مثال: (مَسَاجِدَ - مَسَاجِدَ = مَسَجِدَ) (سَمَآوَاتٍ = سَمَآوَاتٍ = سَمَوَاتٍ)

(ب) صدای کشیده کسره: هرگاه بعد از حرف مکسور (کسره دار) حرف یاء قرار گیرد (ی) این یاء باعث کشیده شدن صدای کسره میگردد (مانند صدای "ای" در لفظ فارسی) از این رو به آن «یاء مدّی» می گویند، مثال: فَطَرْنِي - فِيهَا - عَزِيزٌ

(پ) صدای کشیده ضمه: هرگاه بعد از حرف ضمه دار (مضموم) حرف واو قرار گیرد (و) آن حرف با صدای ضمه کشیده (مانند و" فارسی) تلفظ میشود. به این و او که سبب کشیده شدن صدای ضمه گردیده، "واو مدّی" می گویند. برخی از کلماتی که صدای ضمه کشیده دارند قُرُونٍ - فَيَكُونُ - لَظَلُمُونَ - فَكِيدُونَ

حروف ناخوانا

در رسم الخط فارسی در بعضی کلمه ها به حرف «واو» بر می خوریم که نوشته شده ولی خوانده نمی شود، مانند خواندن، خواستن، خواهر، خواهش.

در قرآن کریم نیز چهار حرف «و - ا - ل - ی» در بعضی از کلمات نوشته شده، ولی خوانده نمی شوند.

حروف ناخوانا» به دو دسته تقسیم میشوند:

دسته اول حروفی که همیشه ناخوانا هستند.

دسته دوم حروفی که بعضی وقتها ناخوانا میباشند.

قاعده اشباع هاء ضمیر

«اشباع» در اصطلاح قرائت به معنای "پُر کردن و سیر کردن حرکت است به شکلی که از فتحه، الف مدّی، از کسره، یاء مدّی و از ضمه، واو مدّی تولید میشود". «هاء ضمیر» عبارت است از «ه - ه» که در آخر کلمه می آید و معنی «او - آن» میدهد مثال: لَهُ (برای او)، فِیْهِ (در آن).

هاء ضمیر در صورتی که حرف قبل و بعد از آن متحرک باشد، اشباع می شود؛ پس، اگر حرکت هاء، کسره باشد «ه - ه» و قبل از آن نیز حرفی با صدای کوتاه کسره (ه - ه) قرار بگیرد صدای کوتاه کسره هاء تبدیل به صدای کشیده (ای) یا همان یاء مدّی میشود، مثال:

بِه	خوانده می شود ←	بِیْهِ
عِبَادِهِ	خوانده می شود ←	عِبَادِیْهِ

در صورتی که حرکت هاء، ضمه باشد «ه - ه»، و قبل از آن نیز حرفی با صدای کوتاه ضمه یا فتحه (ه، ه، ه، ه، ه) قرار بگیرد صدای کوتاه ضمه هاء تبدیل به صدای کشیده (و) یا همان واو مدّی میشود، مثال:

قَوْمُهُ	خوانده می شود ←	قَوْمَهُوْ
عِبَادُهُ	خوانده می شود ←	عِبَادَهُوْ
رَبُّهُ	خوانده می شود ←	رَبُّهُوْ

موارد اشباع نشدن هاء ضمیر

هاء ضمیر در سه مورد ذیل اشباع نمی شود:

۱. قبل از هاء ضمیر، حرفی با علامت سکون باشد، مثال: إِلَیْهِ - یَزِدُّهُ - ذَرَاعِیْهِ - لَدُنْهُ
۲. اگر قبل از هاء ضمیر، حروف مدّی (حرفی با صدای کشیده) باشد، مثال: أَنْزَلْنَاهُ - خُذُوهُ
۳. اگر بعد از هاء ضمیر، حرفی با علامت سکون یا تشدید باشد، مثال: لَهُ الْحَمْدُ - نَصْرَهُ اللَّهُ

☑ نکته ها:

۱. هاء ضمیر در کلمه های «أَرْجِهْ» و «فَالْقِئْ» ساکن است؛

۲. هاء ضمیر در «یَرْزُقْ لَكُمْ» اشباع نمی شود؛

۳. هاء ضمیر در «فِیْهِ مُهِنًا» اشباع میشود؛

۴. حرف ها در «مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا» ذاتی است و اشباع نمی شود؛

۵. حرف ها در کلمه «هَذِهِ» با اینکه ذاتی است، اشباع می گردد.

توجه: در رسم الخط قرآن برای راهنمایی قاری، حرف واو و یاء تولید شده از اشباع را به صورت کوچک، بعد از هاء ضمیر نوشته اند، مثال: أَنَّهُوْ - یَرَهُوْ - عِبَادَهُوْ

واو مضموم (وُ) در برخی کلمه ها اشباع میگردد، یعنی با صدای کشیده (دو ضرب) تلفظ می گردد. مثال: دَاوُد. برای راهنمایی قاری واو کوچکی را در پایین واو مضموم نوشته اند: دَاوُودُ، غَاوُونُ، يَلُوُونُ، يَسْتَوُونُ، وُورِي.

وقف

هر انسانی در هنگام صحبت کردن و یا خواندن عباراتی ناچار است برای نفس تازه کردن کلام خود را قطع و پس از تازه کردن نفس به صحبت یا خواندن خود ادامه دهد. این قطع صدا که به منظور تازه کردن نفس و ادامه قرانت صورت میگیرد را «وقف» می گویند.

نحوه وقف کردن بر آخر کلمه ها و انتخاب محل مناسب برای وقف کردن دو مسئله مطرح در موضوع «وقف» است.

انواع وقف (نحوه وقف کردن بر آخر کلمه ها)

الف) وقف بدون تغییر: اگر حرف آخر کلمه دارای علامت سکون (◌ْ) یا صدای کشیده (ا، ی، و) باشد، در هنگام وقف هیچ تغییری در آن داده نمی شود و به همان صورت خوانده می شود، مثال: قُمْ فَأَنْذِرْ - وَ رَبِّكَ فَكَبِّرْ - وَالصَّحَى

ب) وقف ابدال: ابدال یعنی تبدیل کردن، اگر حرف آخر کلمه تاء گرد (ة) باشد، هنگام وقف به هاء ساکن (هـ - ة) تبدیل میشود، مثال:

أَقِيمُوا الصَّلَاةَ	خوانده می شود ←	أَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ	خوانده می شود ←	وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

و اگر حرف آخر کلمه دارای تنوین فتحه (◌َ) باشد، در هنگام وقف به الف مدّی یا صدای کشیده فتحه «اَ» تبدیل میشود، مثال:

أَغْنَابًا	خوانده می شود ←	أَغْنَابًا
عِشَاءً	خوانده می شود ←	عِشَاءً

پ) وقف اسکان: اسکان یعنی ساکن کردن، اگر حرف آخر کلمه دارای صدای کوتاه (◌ُ) و یا تنوین کسره و ضمه باشد در هنگام وقف ساکن می شود، مثال:

هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ	خوانده می شود ←	هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ
عَاقِبَةُ الْأُمُورِ	خوانده می شود ←	عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

❖ فصل سوم: ویژگی های شخصیتی و رفتاری (تاب آوری، انعطاف پذیری، صبر و

بردباری، پشتکار، نظم و وقت شناسی)

این توصیه ها به جویندگان کار کمک می کند تا استعداد های خود را به بهترین شکل در فرصت های استخدامی نشان داده و شانس موفقیتشان را افزایش دهند.

۱) در مورد تجارب و مهارت های تان به وضوح و با علاقه صحبت کنید.

در مورد توانمندی های خود شفاف و با اشتیاق صحبت کنید. از زبان حرفه ای استفاده کنید اما نگران نشان دادن شخصیت واقعی خود نباشید. از مکث های طولانی که ممکن است نشانه عدم اطمینان یا بی میلی باشند، پرهیز کنید. طبیعی است که برای پاسخگویی به هر سؤال چند ثانیه زمان بگیرید.

۲) مثبت اندیش باشید.

کارفرمایان علاقه ای به شنیدن شکایات یا احساسات منفی درباره تجربه های گذشته شما ندارند. اگر از شما درباره رتبه پایین، تغییر ناگهانی شغل یا نقص در سوابق پرسیدند، از موضع دفاعی خارج نشوید. در عوض، روی حقایق تمرکز کنید و بیان کنید که از آن تجربه چه درس هایی گرفته اید.

۳) آمادگی ارائه مهارت ها و تجربه تان را داشته باشید.

وقتی از شما خواسته می شود درباره سوابق کاری تان صحبت کنید، مهارت ها و توانمندی های خود را به شیوه ای مؤثر ارائه دهید. کارفرمایان به دنبال افرادی هستند که بتوانند مشکلات شرکت را با مهارت های شان حل کنند، پس خود را به عنوان فردی توانمند و دارای ویژگی های منحصر به فرد معرفی کنید.

انتظارات مصاحبه کننده از کارجو

مصاحبه کننده به منظور شناخت بهتر از توانایی ها و عملکرد فرد، سؤالاتی مطرح می کند. یکی از اولین سؤالات، درباره سوابق شغلی و نحوه اجرای وظایف در شرکت های قبلی است. کارجویان باید تاریخ شروع فعالیت، آخرین سمت شغلی و روند کاری خود را به طور دقیق توضیح دهند. نکته ی مهم این است که اطلاعات ارائه شده باید با رزومه ی فرد همخوانی داشته باشد.

شغل جدیدتان را چگونه ارزیابی می کنید؟

آیا شغلی را که انتخاب کرده اید مطابق با معیارها و مهارت های شما است؟ آیا واقعا به ادامه همکاری با شرکت علاقمند هستید و یا به دلیل اجبار و نیاز مالی آن را انتخاب کرده اید؟ آینده شغلی خود را چگونه ارزیابی میکنید. چه اهدافی دارید و تا چه اندازه در برقراری ارتباط با دیگران موفق هستید؟ عملکرد، توانایی، دانش و در نهایت، خصوصیات شما با سازمان منطبق است؟ ارزیابی این بخش ها، به خصوصیات و تمایلات هر فرد بستگی دارد و قطعاً هیچ کس بهتر از خودتان نمی تواند ملاک ها و معیارهای مناسب را برگزیند.

روحیه انتقادپذیری و رقابت خود را در چه سطحی میبینید؟

انتقادپذیری یکی از ویژگی‌هایی است که در بسیاری از کارمندان و حتی مدیران کمتر دیده می‌شود. برای تطابق با استانداردهای هر شرکت، لازم است فرد مطابق با الگوهای رفتاری و کاری سازمان عمل کند. از سوی دیگر، رقابت سالم میان کارکنان، در صورتی که به درستی مدیریت شود، می‌تواند به بهبود عملکرد و افزایش کیفیت کار منجر شود. بنابراین، لازم است بدون حاشیه‌پردازی، با تمرکز بر مهارت‌ها و اهداف خود، در مسیر پیشرفت گام بردارید.

روز مصاحبه

مصاحبه شغلی یکی از مراحل مهم در استخدام افراد در سازمان‌ها، شرکت‌ها و ارگان‌های دولتی و غیردولتی است. هدف از آن آشنایی با فرد جویای کار و ارزیابی توانایی‌ها، استعدادها، ضعف‌ها، اعتقادات و ویژگی‌های شخصیتی اوست. این فرآیند در سازمان‌ها به شیوه‌های مختلفی برگزار می‌شود. در اینجا برخی از سوالات رایج که معمولاً در بیشتر جلسات مصاحبه مطرح می‌شود را بررسی می‌کنیم.

۱- از خودتان برایمان بگویید.

این سوال معمولاً اولین سوالی است که مصاحبه‌کننده از شما می‌پرسد. پاسخ شما باید شامل مشخصات شخصی، تحصیلات، سابقه کاری، تخصص، چگونگی عملکرد، افتخارات و دیگر اطلاعات مهم باشد. این توضیحات باید به صورت مختصر و مفید (حداکثر ۲ دقیقه) ارائه شوند. مهم است که از حاشیه‌روی و ورود به مسائل شخصی خودداری کنید. همچنین، مسائل شخصی نباید با محیط شغلی شما مرتبط باشد. به یاد داشته باشید که این سوال به عنوان مقدمه و برای گرم کردن فضا پرسیده می‌شود.

۲- از ما چه میدانید و چرا ما را برگزیدید.

در این سوال، لازم است که شما اطلاعاتی راجع به سازمان یا شرکت کسب کرده باشید. بهتر است مزایای این شغل، چشم‌انداز آینده شغلی، اهداف کاری و حتی مشکلات احتمالی شرکت را بیان کنید.

❖ فصل چهارم: آشنایی با قوانین و مقررات آموزشی و اداری

➤ بخش اول: قانون اساسی

۱- اصل ۱: حکومت ایران، جمهوری اسلامی است که ملت ایران، بر اساس اعتقاد دیرینه اش به حکومت حق و عدل قرآن، در پی انقلاب اسلامی پیروزمند خود به رهبری مرجع عالیقدر تقلید آیت الله العظمی امام خمینی، در همه پرسی دهم و یازدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و هشت هجری شمسی برابر با اول و دوم جمادی الاولی سال یکهزار و سیصد و نود و نه هجری قمری با اکثریت ۹۸/۲ درصد کلیه کسانی که حق رأی داشتند، به آن رأی مثبت داد.

۲- اصل ۵: (۱) در زمان غیب حضرت ولی عصر "عجل الله تعالی فرجه" در جمهوری اسلامی ایران و ولایت امر و امامت امت بر عهده فقیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است که طبق اصل یکصد و هفتم عهده دار آن میگردد. (اصل سابق: در زمان غیبت حضرت ولی عصر، عجل الله تعالی فرجه، در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت بر عهده فقیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است، که اکثریت مردم او را به رهبری شناخته و پذیرفته باشند و در صورتی که هیچ فقیهی دارای چنین اکثریتی نباشد رهبر یا شورای رهبری مرکب از فقهای واجد شرایط بالا طبق اصل یکصد و هفتم عهده دار آن میگردد.)

۳- اصل ۷: طبق دستور قرآن کریم: "و امرهم شوری بینهم" و "شاورهم فی الامر" شوراها، مجلس شورای اسلامی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظایر اینها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشورند. موارد، طرز تشکیل و حدود اختیارات و وظایف شوراها را این قانون و قوانین ناشی از آن معین میکند.

۴- اصل ۱۱: به حکم آیه کریمه "ان هذه امتکم امه واحده و اناربکم فاعبدون" همه مسلمانان یک امت اند و دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است سیاست کلی خود را بر پایه ائتلاف و اتحاد ملل اسلامی قرار دهد و کوشش به عمل آورد تا وحدت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جهان اسلام را تحقق بخشد.

۵- اصل ۱۲: دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است و این اصل الی الابد غیر قابل تغییر است و مذاهب دیگر اسلامی اعم از حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی و زیدی دارای احترام کامل میباشند و پیروان این مذاهب در انجام مراسم مذهبی، طبق فقه خودشان آزادند و در تعلیم و تربیت دینی و احوال شخصیه (ازدواج، طلاق، ارث و وصیت) و دعاوی مربوط به آن در دادگاه ها رسمیت دارند و در هر منطقه ای که پیروان هر یک از این مذاهب اکثریت داشته باشند، مقررات محلی در حدود اختیارات شوراها بر طبق آن مذهب خواهد بود، با حفظ حقوق پیروان سایر مذاهب.

۶- اصل ۱۳: ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیتهای دینی شناخته می شوند که در حدود قانون در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصیه و تعلیمات دینی بر طبق آیین خود عمل میکنند.

۷- اصل ۱۴: به حکم آیه شریفه "لاینهاکم الله عن الدین لم یقاتلوکم فی الدین و لم یخرجوکم من دیارکم ان تبروههم و تقسطوا الیهم ان الله یحب المقسطین" دولت جمهوری اسلامی ایران و مسلمانان موظفند نسبت به افراد غیر مسلمان با اخلاق

حسنه و قسط و عدل اسلامی عمل نمایند و حقوق انسانی آنان را رعایت کنند. این اصل در حق کسانی اعتبار دارد که بر ضد اسلام و جمهوری اسلامی ایران توطئه و اقدام نکنند.

۸- اصل ۱۷: مبداء تاریخ رسمی کشور هجرت پیامبر اسلامی (صلی الله علیه و آله وسلم) است و تاریخ هجری شمسی و هجری قمری هر دو معتبر است، اما مبنای کار ادارات دولتی هجری شمسی است. تعطیل رسمی هفتگی روز جمعه است.

۹- اصل ۲۱: دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد:

- ۱- ایجاد زمینه های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیا حقوق مادی و معنوی او.

- ۲- حمایت مادران، بالخصوص در دوران بارداری و حضانت فرزند، و حمایت از کودکان بی سرپرست.

- ۳- ایجاد دادگاه صالح برای حفظ کیان و بقای خانواده.

- ۴- ایجاد بیمه خاص بیوگان و زنان سالخورده و بی سرپرست.

- ۵- اعطای قیمومت فرزندان به مادران شایسته در جهت غبطه آنها در صورت نبودن ولی شرعی.

۱۰- اصل ۲۳: تفتیش عقاید ممنوع است و هیچکس را نمیتوان به صرف داشتن عقیده ای مورد تعرض و مواخذه قرار دارد.

اصل ۲۴: نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند مگر آن که مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد تفصیل آن را قانون معین میکند.

۱۱- اصل ۲۹: برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کارافتادگی، بی سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح، نیاز به خدمات بهداشتی درمانی و مراقبتهای پزشکی به صورت بیمه و غیره، حق است همگانی.

دولت موظف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت های مالی فوق را برای یک یک افراد کشور تأمین کند.

۱۲- اصل ۳۲: هیچکس را نمیتوان دستگیر کرد مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین میکند در صورت بازداشت، موضوع اتهام باید با ذکر دلایل بلافاصله کتبا به متهم ابلاغ و تفهیم شود و حداکثر ظرف مدت بیست و چهار ساعت پرونده مقدماتی به مراجع صالحه قضایی ارسال و مقدمات محاکمه، در اسرع وقت فراهم گردد. مختلف از این اصل طبق قانون مجازات میشود.

۱۳- اصل ۳۶: حکم به مجازات و اجراء آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

اصل ۳۷: اصل، برائت است و هیچکس از نظر قانون مجرم شناخته نمیشود، مگر این که جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد.

۱۴- اصل ۳۹: هتک حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده، به هر صورت که باشد ممنوع و موجب مجازات است.

۱۵- اصل ۴۱: تابعیت کشور ایران حق مسلم هر فرد ایرانی است و دولت نمیتواند از هیچ ایرانی سلب تابعیت کند، مگر به درخواست خود او یا در صورتی که به تابعیت کشور دیگری درآید.

۱۶- اصل ۴۲: اتباع خارجه میتوانند در حدود قوانین به تابعیت ایران در آیند و سلب تابعیت اینگونه اشخاص در صورتی ممکن است که دولت دیگری تابعیت آنها را بپذیرد یا خود آنها درخواست کنند.

۱۷- اصل ۴۴: نظام اقتصادی جمهور اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات میشود که مکمل فعالیتهای اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین میکند.

۱۸- اصل ۴۵: انفال و ثروت های عمومی از قبیل زمینهای موات یا رها شده، معادن، دریاها، دریاچه، رودخانه ها و سایر آبهای عمومی، کوه ها، دره ها، جنگلها، نیزار ها، بیشه های طبیعی، مراتعی که حریم نیست، ارث بدون وارث، و اموال مجهول المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد میشود. در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آنها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین میکند.

۱۹- اصل ۴۹: دولت موظف است ثروت های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوءاستفاده از موقوفات، سوءاستفاده از مقاطعه کاری ها و معاملات دولتی، فروش زمین های موات و مباحات اصلی، دایر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیر مشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت المال بدهد. این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجرا شود.

۲۰- اصل ۵۱: هیچ نوع مالیات وضع نمیشود مگر به موجب قانون. موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص میشود.

۲۱- اصل ۵۴: دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی میباشد. سازمان و اداره امور آن در تهران و مراکز استانها به موجب قانون تعیین خواهد شد.

۲۲- اصل ۵۵: دیوان محاسبات به کلیه حساب های وزارتخانه ها، موسسات، شرکتهای دولتی و سایر دستگاه هایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده میکنند به ترتیبی که قانون مقرر میدارد رسیدگی یا حساب رسی مینماید که هیچ هزینه ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات، حساب ها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع آوری و گزارش تفریق بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم مینماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود.

۲۳- اصل ۵۷: (۱) قوای حاکم در جمهور اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضاییه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت بر طبق اصول آینده این قانون اعمال میگردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

اصل سابق: اصل پنجاه و هفتم: قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضاییه که زیر نظر ولایت امر و امامت امت، بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند و ارتباط میان آنها به وسیله رییس جمهور برقرار میگردد.

۲۴- اصل ۵۸: اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی است که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل می شود و مصوبات آن پس از طی مراحل که در اصول بعد میآید برای اجرا به قوه مجریه و قضاییه ابلاغ میگردد.

۲۵- اصل ۵۹: در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه پرسی و مراجعه مستقیم به آراء مردم صورت گیرد. در خواست مراجعه به آراء عمومی باید به تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.

۲۶- اصل ۶۰: (۱) اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رییس جمهور و وزراء است.

اصل سابق: اصل شصتم: اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رییس جمهور و نخست وزیر و وزراء است.

۲۷- اصل ۶۲: مجلس شورای اسلامی از نمایندگان ملت که به طور مستقیم و با رأی مخفی انتخاب میشوند تشکیل میگردد. شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندهگان و کیفیت انتخابات را قانون معین خواهد کرد.

۲۸- اصل ۶۳: دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی چهار سال است. انتخابات هر دوره باید پیش از پایان دوره قبل برگزار شود به طوری که کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد.

۲۹- اصل ۶۴: (۱) عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی دویست و هفتاد نفر است و از تاریخ همه پرسی سال یک هزار و سیصد و شصت و هشت هجری شمسی پس از هر ده سال، با در نظر گرفتن عوامل انسانی، سیاسی، جغرافیایی و نظایر آنها حداکثر بیست نفر نماینده میتواند اضافه شود. زرتشتیان و کلیمیان هر کدام یک نماینده و مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نمایند و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده انتخاب میکنند. محدوده حوزه های انتخابیه و تعداد نمایندگان را قانون معین میکند.

اصل سابق: اصل شصت و چهارم: عده نمایندگان مجلس شورای ملی دویست و هفتاد نفر است و پس از هر ده سال در صورت زیاد شدن جمعیت شکور در هر حوزه انتخابی به نسبت هر یکصد و پنجاه هزار نفر یک نماینده اضافه میشود. زرتشتیان و کلیمیان هر کدام یک نمانده و مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نمایند و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده انتخاب میکنند و در صورت افزایش جمعیت هر یک از اقلیت ها پس از هر ده سال به ازای هر یکصد و پنجاه هزار نفر اضافی یک نماینده اضافی خواهند داشت مقررات مربوط به انتخابات را قانون معین میکند.

۳۰- اصل ۶۶: ترتیب انتخاب رییس و هیات رئیسه مجلس و تعداد کمیسیونها و دوره تصدی آنها و امور مربوط به مذاکرات و انتظامات مجلس به وسیله آیین نامه داخلی مجلس معین میگردد.

۳۱- اصل ۶۷: نمایندگان باید در نخستین جلسه مجلس به ترتیب زیر سوگند یاد کنند و متن قسم نامه را امضاء نمایند.

بسم الله الرحمن الرحيم

"من در برابر قرآن مجید، به خدای قادر متعال سوگند یاد میکنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می نمایم که پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی باشم، ودیعه ای را که ملت به ما سپرده به عنوان امینی عادل پاسداری کنم و در انجام وظایف وکالت، امانت و تقوی را رعایت نمایم و همواره به استقلال و اعتلای کشور و حفظ حقوق ملت و خدمت به مردم پایبند باشم، از قانون اساسی دفاع کنم و در گفته ها و نوشته ها و اظهار نظرها، استقلال کشور و آزادی مردم و تأمین مصالح آنها را مد نظر داشته باشم."

نمایندگان اقلیتهای دینی این سوگند را با ذکر کتاب آسمانی خود یاد خواهند کرد.

نمایندگانی که در جلسه نخست شرکت ندارند باید در اولین جلسه ای که حضور پیدا میکنند مراسم سوگند را به جای آورند.

۳۲- اصل ۶۸: در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رئیس جمهور و تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان و تایید شورای نگهبان، انتخابات نقاط اشغال شده یا تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف می شود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید، مجلس سابق همچنان به کار خود ادامه خواهد داد.

۳۳- اصل ۶۹: مذاکرات مجلس شورای اسلامی باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود. در شرایط اضطراری، در صورتی که رعایت امنیت کشور ایجاب کند، به تقاضای رئیس جمهور یا یکی از وزراء یا ده نفر از نمایندگان، جلسه غیر علنی تشکیل می شود. مصوبات جلسه غیرعلنی در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان برسد. گزارش و مصوبات این جلسات باید پس از برطرف شدن شرایط اضطراری برای اطلاع عموم (طراحی شده توسط ایران عرضه) منتشر گردد.

۳۴- اصل ۷۱: مجلس شورای اسلامی در عموم مسایل در حدود مقرر در قانون اساسی می تواند قانون وضع کند.

۳۵- اصل ۷۲: مجلس شورای اسلامی نمی تواند قوانینی وضع کند که با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیبی که در اصل نود و ششم آمده بر عهده شورای نگهبان است.

۳۶- اصل ۷۴: لوایح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می شود و طرحهای قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است.

۳۷- اصل ۷۷: عهدنامه ها، مقاوله نامه ها، قرارداد ها و موافقت نامه های بین المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

۳۸- اصل ۷۹: برقراری حکومت نظامی ممنوع است. در حالت جنگ و شرایط اضطراری نظیر آن، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیتهای ضروری را برقرار نماید، ولی مدت آن به هر حال نمی تواند بیش از سی روز باشد و در صورتی که ضرورت همچنان باقی باشد دولت موظف است مجدداً از مجلس کسب مجوز کند.

۳۹- اصل ۸۰: گرفتن و دادن وام یا کمک های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد.

۴۰- اصل ۸۲: استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی.

۴۱- اصل ۸۵: سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیاتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می نماید به صورت آزمایشی اجرا می شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود. همچنین مجلس شورای اسلامی می تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتهای، موسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای ذیربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالفت قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

۴۲- اصل ۸۷: رئیس جمهور برای هیئت وزیران پس از تشکیل و پیش از هر اقدام دیگر باید از مجلس رأی اعتماد بگیرد. در دوران تصدی نیز در مورد مسایل مهم و مورد اختلاف می تواند از مجلس برای هیئت وزیران تقاضای رأی اعتماد کند.

۴۳- اصل ۸۸: در هر مورد که حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس جمهور و یا هر یک از نمایندگان از وزیر مسئول، درباره یکی از وظایف آنان سؤال کنند، رئیس جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سؤال جواب دهد و این جواب نباید در مورد رئیس جمهور بیش از یک ماه و در مورد وزیر بیش از ده روز به تأخیر افتاد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای اسلامی

۴۴- اصل ۸۹: ۱) نمایندگان مجلس شورای اسلامی می توانند در مواردی که لازم می دانند هیئت وزیران یا هر یک از وزراء را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیئت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیئت وزیران یا وزیر برای پاسخ، نمایندگان مزبور درباره استیضاح خود توضیحات لازم را می دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیئت وزیران یا وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می شود. در هر دو صورت وزرای مورد استیضاح نمی توانند در هیئت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می شود عضویت پیدا کنند.

۲) در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، رئیس جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسایل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می رسد.

۴۵- اصل ۹۰: هر کس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضاییه داشته باشد، می تواند شکایت خود را کتباً به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قوه قضاییه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.

۴۶- اصل ۹۱: به منظور پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات، مجلس شورای اسلامی با آنها، شورایی به نام شورای نگهبان با ترکیب زیر تشکیل می شود.

۱) شش نفر از فقهای عادل و آگاه به مقتضیات زمان و مسایل روز انتخاب این عده با مقام رهبری است.

۲) شش نفر حقوقدان، در رشته های مختلف حقوقی، از میان حقوقدانان مسلما

۴۷- اصل ۹۲: اعضای شورای نگهبان برای مدت شش سال انتخاب می شوند ولی در نخستین دوره پس از گذشتن سه سال، نیمی از اعضای هر گروه به قید قرعه تغییر می یابند و اعضای تازه ای به جای آنها انتخاب می شوند.

۴۸- اصل ۹۳: مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد مگر در مورد تصویب اعتبار نامه نمایندگان و انتخاب شش نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان.

۴۹- اصل ۹۴: کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و بیانیه آن را مغایر ببیند برای تجدید نظر به مجلس باز گرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است.

۵۰- اصل ۹۵: در مواردی که شورای نگهبان مدت ده روز را برای رسیدگی و اظهار نظر نهایی کافی نداند، می تواند از مجلس شورای اسلامی حداکثر برای ده روز دیگر با ذکر دلیل خواستار تمدید وقت شود.

۵۱- اصل ۹۶: تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورای نگهبان و تشخیص عدم تعارض آنها با قانون اساسی بر عهده اکثریت همه اعضای شورای نگهبان است.

۵۲- اصل ۹۷: اعضای شورای نگهبان به منظور تسریع در کار می توانند هنگام مذاکره درباره لایحه یا طرح قانونی در مجلس حاضر شوند و مذاکرات را استماع کنند. اما وقتی طرح یا لایحه ای فوری در دستور کار مجلس قرار گیرد، اعضای شورای نگهبان باید در مجلس حاضر شوند و نظر خود را اظهار نمایند.

۵۳- اصل ۹۸: تفسیر قانون اساسی به عهده شورای نگهبان است که با تصویب سه چهارم آنان انجام می شود.

۵۴- اصل ۹۹: شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آراء عمومی و همه پرسی را بر عهده دارد.

۵۵- اصل ۱۰۲: شورای عالی استان ها حق دارد در حدود وظایف خود طرح هایی تهیه و مستقیماً یا از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد کند. این طرح ها باید در مجلس مورد بررسی قرار گیرد.

۵۶- اصل ۱۰۶: انحلال شوراها جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست. مرجع تشخیص انحراف و ترتیب انحلال شوراها و طرز تشکیل مجدد آن ها را قانون معین می کند. شورا در صورت اعتراض به انحلال حق دارد به دادگاه صالح شکایت کند و دادگاه موظف است خارج از نوبت به آن رسیدگی کند.

۵۷- اصل ۱۰۷: پس از مرجع عالیقدر تقلید و رهبر کبیر انقلاب جهانی اسلام و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت الله العظمی امام خمینی «قدس سره الشریف» که از طرف اکثریت قاطع مردم به مرجعیت و رهبری شناخته و پذیرفته شدند، تعیین رهبر به عهده خبرگان منتخب مردم است. خبرگان رهبری درباره همه فقهاء واجد شرایط مذکور در اصول پنجم و یکصد و نهم بررسی و مشورت می کنند هر گاه یکی از آنان را اعلم به احکام و موضوعات فقهی یا مسائل سیاسی و اجتماعی یا دارای مقبولیت عامه یا واجد برجستگی خاص در یکی از صفات مذکور در اصل یکصد و نهم تشخیص دهند او را به رهبری انتخاب میکنند و در غیر این صورت یکی از آنان را به عنوان رهبر انتخاب و معرفی می نمایند. رهبر منتخب خبرگان، ولایت امر و همه مسوولیت های ناشی از آن را بر عهده خواهد داشت. رهبر در برابر قوانین با سایر افراد کشور مساوی است.

۵۸- اصل ۱۰۸: قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان کیفیت انتخاب آنها و آئین نامه داخلی جلسات آنان برای نخستین دوره باید به وسیله فقهای اولین شورای نگهبان تهیه و با اکثریت آرا آنان تصویب شود و به تصویب نهائی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هر گونه تغییر و تجدید نظر در این قانون و تصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است.

۵۹- اصل ۱۰۹ قانون اساسی: شرایط و صفات رهبر: ۱- صلاحیت علمی لازم برای افتاء در ابواب مختلف فقه. ۲- عدالت و تقوای لازم برای رهبری امت اسلام. ۳- بینش صحیح سیاسی و اجتماعی، تدبیر، شجاعت، مدیریت و قدرت کافی برای رهبری. در صورت تعدد واجدین شرایط فوق، شخصی که دارای بینش فقهی و سیاسی قوی تر باشد مقدم است.

۶۰- اصل ۱۱۰: وظایف و اختیارات رهبر:

۱- تعیین سیاست های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام

۲- نظارت بر حسن اجرای سیاست های کلی نظام

۳- فرمان همه پرسی

۴- فرماندهی کل نیروهای مسلح

۵- اعلام جنگ و صلح و بسیج نیروها

۶- نصب و عزل و قبول استعفا:

الف) فقهای شورای نگهبان

ب) عالی ترین مقام قوه قضاییه

ج) رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

د) رئیس ستاد مشترک

ه) فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

و) فرماندهان عالی نیروهای نظامی و انتظامی

۷- حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه گانه

۸- حل معضلات نظام که از طرق عادی قابل حل نیست، از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام

۹- امضاء حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم. صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در

این قانون می آید، باید قبل از انتخابات به تایید شورای نگهبان و در دوره اول به تایید رهبری برسد،

۱۰- عزل رئیس جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوان عالی کشور به تخلف وی از وظایف قانونی، یا رای

مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت وی بر اساس اصل هشتاد و نهم.

۱۱- عفو یا تخفیف مجازات محکومین در حدود موازین اسلامی پس از پیشنهاد رئیس قوه قضاییه.

رهبر می تواند بعضی از وظایف و اختیارات خود را به شخص دیگری تفویض کند.

۶۱- اصل ۱۱۲: مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تشخیص مصلحت در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای

نگهبان خلاف موازین شرع یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند

و مشاوره در اموری که رهبری به آنان ارجاع می دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل

می شود. اعضاء ثابت و متغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می نماید. مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضاء تهیه و

تصویب و به تأیید مقام رهبری خواهد رسید.

۶۲- اصل ۱۱۴: رئیس جمهور برای مدت چهار سال با رای مستقیم مردم انتخاب می شود و انتخاب مجدد او به صورت متوالی

تنها برای یک دوره بلامانع است.

۶۳- اصل ۱۱۷: رئیس جمهور با اکثریت مطلق آراء شرکت کنندگان انتخاب می شود، ولی هر گاه در دوره نخست هیچیک از

نامزدها چنین اکثریتی بدست نیاورد، روز جمعه هفته بعد برای بار دوم رأی گرفته میشود. در دور دوم تنها دو نفر از نامزدها

که در دور نخست آراء بیشتری داشته اند شرکت میکنند، ولی اگر بعضی از نامزدهای دارنده آراء بیشتر، از شرکت در انتخابات

منصرف شوند، از میان بقیه، دو نفر که در دور نخست بیش از دیگران رأی داشته اند برای انتخاب مجدد معرفی میشوند.

۶۴- اصل ۱۱۸: مسئولیت نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری طبق اصل نود و نهم بر عهده شورای نگهبان است ولی قبل از

تشکیل نخستین شورای نگهبان بر عهده انجمن نظارتی است که قانون تعیین میکند.

۶۵- اصل ۱۱۹: انتخاب رییس جمهور جدید باید حداقل یک ماه پیش از پایان دوره ریاست جمهوری قبلی انجام شده باشد و در فاصله انتخاب رییس جمهور جدید و پایان دوره ریاست جمهوری سابق، رییس جمهور پیشین وظایف رییس جمهوری را انجام میدهد.

۶۶- اصل ۱۲۰: هر گاه در فاصله ده روز پیش از رأی گیری یکی از نامزدهایی که صلاحیت او طبق این قانون احراز شده فوت کند، انتخابات به مدت دو هفته به تأخیر میافتد. اگر در فاصله دور نخست و دور دوم نیز یکی از دو نفر حائز اکثریت دور نخست فوت کند، مهلت انتخابات برای دو هفته تمدید میشود.

۶۷- اصل ۱۲۳: رییس جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد.

اصل ۱۲۴: (۱) رییس جمهور میتواند برای انجام وظایف قانونی خود معاونانی داشته باشد.

۶۸- اصل ۱۲۵: امضای عهدنامه ها، مقاوله نامه ها، موافقت نامه ها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولتها و همچنین امضای پیمان های مربوط به اتحادیه های بین المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی با رییس جمهور یا نماینده قانونی او است.

۶۹- اصل ۱۲۶: (۱) رییس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد و میتواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد.

۷۰- اصل ۱۲۸: (۱) سفیران به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رییس جمهور تعیین میشوند. رییس جمهور استوارنامه سفیران را امضاء میکند و استوارنامه سفیران کشورهای دیگر را میپذیرد.

۱- اصل سابق: اصل یکصد و بیست و هشتم: رییس جمهور استوار نامه سفیران را امضاء میکند و استوار نامه سفیران کشورهای دیگر را میپذیرد.

۷۱- اصل ۱۳۰: (۱) رییس جمهور استعفای خود را به رهبر تقدیم میکند و تا زمانی که استعفای او پذیرفته نشده است به انجام وظایف خود ادامه میدهد.

۱- اصل سابق: اصل ۱۳۰: در هنگام غیبت یا بیماری رییس جمهور شورایی به نام شورای موقت ریاست جمهوری مرکب از نخست وزیر، رییس مجلس شورای ملی و رییس دیوان عالی کشور وظایف او را انجام میدهد، مشروط بر این که عذر رییس جمهور بیش از دو ماه ادامه نیابد و نیز در مورد عزل رییس جمهور یا در مواردی که مدت ریاست جمهوری سابق پایان یافته و رییس جمهور جدید بر اثر موانعی هنوز انتخاب نشده، وظایف ریاست جمهوری بر عهده این شوری است.

۷۲- اصل ۱۳۱: (۱) در صورت فوت، عزل، استعفاء، غیبت یا بیماری بیش از دو ماه رییس جمهور و یا در موردی که مدت ریاست جمهوری پایان یافته و رییس جمهور جدید بر اثر موانعی هنوز انتخاب نشده و یا امور دیگری از این قبیل، معاون اول رییس جمهور یا موافقت رهبری اختیارات و مسئولیتهای وی را بر عهده میگیرد و شورایی متشکل از رییس مجلس و رییس قوه قضاییه و معاون اول رییس جمهور موظف است ترتیبی دهد که حداکثر ظرف مدت پنجاه روز رییس جمهور جدید انتخاب

شود، در صورت فوت معاون اول و یا امور دیگری که مانع انجام وظایف وی گردد و نیز در صورتی که رئیس جمهور معاون اول نداشته باشد مقام رهبری فرد دیگری را به جای او منصوب میکند.

۱- اصل سابق: اصل یکصد و سی و یکم: در صورت فوت، کناره گیری یا بیماری بیش از دو ماه و عزل رئیس جمهور، یا موجبات دیگری از این گونه، شورای موقت ریاست جمهوری موظف است ترتیبی دهد که حداکثر ظرف پنجاه روز رئیس جمهور جدید انتخاب شود و در این مدت وظایف و اختیارات ریاست جمهوری را جز در امر همه پرسی بر عهده دارد.

۷۳- اصل ۱۳۴: (۱) ریاست هیأت وزیران با رئیس جمهور است که بر کار وزیران نظارت دارد و با اتخاذ تدابیر لازم به هماهنگی ساختن تصمیم های وزیران و هیأت دولت میپردازد و با همکاری وزیران، برنامه و خط مشی دولت را تعیین و قوانین را اجرا میکند.

در موارد اختلاف نظر و یا تداخل در وظایف قانونی دستگاه های دولتی در صورتی که نیاز به تفسیر یا تغییر قانون نداشته باشد، تصمیم هیأت وزیران که به پیشنهاد رئیس جمهور اتخاذ میشود لازم الاجرا است.

رئیس جمهور در برابر مجلس مسئول اقدامات هیأت وزیران است.

۱- اصل سابق: اصل یکصد و سی و چهارم: ریاست هیأت وزیران با نخست وزیر است که بر کار وزیران نظارت دارد و با اتخاذ تدابیر لازم به هماهنگی ساختن تصمیم های دولت میپردازد و با همکاری وزیران، برنامه و خط مشی دولت را تعیین و قوانین را اجرا میکند.

نخست وزیر در برابر مجلس مسئول اقدامات هیأت وزیران است.

۷۴- اصل ۱۴۱: (۱) رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور، وزیران و کارمندان دولت نمیتوانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در موسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا موسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع مختلف شرکتهای خصوصی، جز شرکتهای تعاونی ادارات و موسسات برای آنان ممنوع است.

سمت های آموزشی در دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی از این، حکم مستثنی است.

۱- اصل سابق: اصل یکصد و چهل و یکم: رئیس جمهور، نخست وزیر، وزیران و کارمندان دولت نمیتوانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در موسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا موسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای ملی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع مختلف شرکتهای خصوصی، جز شرکتهای تعاونی ادارات و موسسات برای آنان ممنوع است.

سمت های آموزشی در دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی از این حکم مستثنی است.

نخست وزیر میتواند در موارد ضرورت به طور موقت تصدی برخی از وزارتخانه ها را بپذیرد.

۷۵- اصل ۱۵۷: (۱) به منظور انجام مسئولیت های قوه قضاییه در کلیه امور قضایی و اداری و اجرایی مقام رهبری یک نفر مجتهد عادل و آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر را برای مدت پنج سال به عنوان رییس قوه قضاییه تعیین مینماید که عالی ترین مقام قوه قضاییه است.

۱- اصل سابق: اصل یکصد و پنجاه و هفتم: به منظور انجام مسئولیت های قوه قضاییه شورایی به نام شورای عالی قضایی تشکیل میگردد که بالاترین مقام قوه قضاییه است و وظایف آن به شرح زیر میباشد:

۱- ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسئولیت های اصل یکصد و پنجاه و ششم.

۲- تهیه لوایح قضایی متناسب با جمهوری اسلامی.

۳- استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری، طبق قانون.

۷۶- اصل ۱۷۷: (۱) بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در موارد ضروری به ترتیب زیر انجام میگردد.

مقام رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام طی حکمی خطاب به رییس جمهور موارد اصلاح یا متمیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی با ترکیب زیر پیشنهاد مینماید:

۱- اعضای شورای نگهبان. ۲- روسای قوای سه گانه.

۳- اعضای ثابت مجمع تشخیص مصلحت نظام. ۴- پنج نفر از اعضای مجلس خبرگان رهبری.

۵- ده نفر به انتخاب مقام رهبری. ۶- سه نفر از هیأت وزیران.

۷- سه نفر از قوه قضاییه. ۸- ده نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی.

۹- سه نفر از دانشگاهیان.

شیوه کار و کیفیت انتخاب و شرایط آن را قانون معین میکند.

مصوبات شورا پس از تأیید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آراء عمومی به تصویب اکثریت مطلق شرکت کنندگان در همه پرسی برسد.

رعایت ذیل اصل پنجاه و نهم در مورد همه پرسی "بازنگری در قانون اساسی" لازم نیست.

محتوای اصول مربوط به اسلامی بودن نظام و ابتدای کلیه قوانین و مقررات بر اساس موازین اسلامی و پایه های ایمانی و اهداف جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بودن حکومت و ولایت امر و امامت امت و نیز اداره امور کشور با اتکاء به آراء عمومی و دین و مذهب رسمی ایران تغییر ناپذیر است.

۱- اصل یکصد و هفتاد و هفتم به موجب اصلاحاتی که در سال ۱۳۶۸ نسبت به قانون اساسی صورت گرفته، به قانون اساسی الحاق شده است.

بخش دوم: بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

- ۱- از میان همه ی ملت‌های زیر ستم، کمتر ملتی به انقلاب همت می‌گمارد؛ و در میان ملت‌هایی که به پا خاسته و انقلاب کرده اند، کمتر دیده شده که توانسته باشند کار را به نهایت رسانده و به جز تغییر حکومتها آرمانهای انقلابی را حفظ کرده باشند.
- ۲- برای همه چیز می توان طول عمر مفید و تاریخ مصرف فرض کرد، اما شعارهای جهانی این انقلاب دینی از این قاعده مستثنا است؛ آنها هرگز بی مصرف و بی فایده نخواهند شد، زیرا فطرت بشر در همه ی عصرها با آن سرشته است. آزادی، اخلاق، معنویت، عدالت، استقلال، عزت، عقلانیت برادری هیچ یک به یک نسل و یک جامعه مربوط نیست تا در دوره ای بدرخشد و در دوره ای دیگر افول کند. هرگز نمی توان مردمی را تصور کرد که از این چشم اندازهای مبارک دل زده شوند
- ۳- انقلاب اسلامی همچون پدیده ای زنده و با اراده همواره دارای انعطاف و آماده ی تصحیح خطاهای خویش است. اما تجدید نظر پذیر و اهل انفعال نیست. به نقدها حساسیت مثبت نشان میدهد و آن را نعمت خدا و هشدار به صاحبان حرفهای بی عمل می شمرد، اما به هیچ بهانه ای از ارزشهایش که بحمد الله با ایمان دینی مردم آمیخته است. فاصله نمی گیرد.
- ۴- جمهوری اسلامی، متحجر و در برابر پدیده ها و موقعیتهای نو به نو، فاقد احساس و ادراک نیست، اما به اصول خود بشدت پایبند و به مرزبندی های خود با رقیبان و دشمنان بشدت حساس است.
- ۵- دشمنان انقلاب با انگیزه ای قوی، تحریف و دروغ پردازی درباره ی گذشته و حتی زمان حال را دنبال میکنند و از پول و همه ی ابزارها برای آن بهره میگیرند. رهنان فکر و عقیده و آگاهی بسیاری؛ حقیقت را از دشمن و پیاده نظامش نمی توان شنید
- ۶- انقلاب اسلامی و نظام برخاسته از آن، از نقطه ی صفر آغاز شد؛ اولاً: همه چیز علیه ما بود، چه رژیم فاسد طاغوت که علاوه بر وابستگی و فساد و استبداد و کودتایی بودن، اولین رژیم سلطنتی در ایران بود که به دست بیگانه -و نه به زور شمشیر خود- بر سر کار آمده بود، و چه دولت آمریکا و برخی دیگر از دولتهای غربی، و چه وضع بشدت نابسامان داخلی به مناسبت و عقب افتادگی شرم آور در علم و فناوری و سیاست و معنویت و هر فضیلت دیگر. ثانیاً: هیچ تجربه پیشینی و راه طی شده ای در برابر ما وجود نداشت.
- ۷- تقابل دوگانه‌ی جدید "اسلام و استکبار"، پدیده‌ی برجسته‌ی جهان معاصر: انقلاب ملت ایران، جهان دو قطبی آنروز را به جهان سه قطبی تبدیل کرد و سپس با سقوط وحذف شوروی و اقمارش و پدید آمدن قطب های جدید قدرت، تقابل دو گانه ی جدید "اسلام و استکبار" پدید ی برجسته جهان معاصر و کانون توجه جهانیان شد.
- ۸- انقلاب به یک انحطاط تاریخی طولانی پایان داد و کشور که در دوران پهلوی و قاجار بشدت تحقیر شده و بشدت عقب مانده بود، در مسیر پیشرفت سریع قرار گرفت؛ در گام نخست رژیم ننگین سلطنت استبدادی را به حکومت مردمی و مردم سالاری تبدیل کرد و عنصر اراده ی ملی را که جان مایه ی پیشرفت همه جانبه و حقیقی است در کانون مدیریت کشور وارد کرد؛ آنگاه جوانا را میدان دار اصلی حوادث و وارد عرصه مدیریت کرد.

- ۱) ثبات و امنیت کشور و حفظ تمامیت ایران
- ۲) موتور پیشران کشور در عرصه علم و فناوری و ایجاد زیرساخت های حیاتی و اقتصادی و عمرانی.
- ۳) به اوج رسانیدن مشارکت مردمی و مسابقه‌ی خدمت‌رسانی
- ۴) ارتقاء شگفت‌آور بینش سیاسی آحادمردم
- ۵) سنگین کردن کفه‌ی عدالت در تقسیم امکانات عمومی کشور
- ۶) افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق در فضای عمومی جامعه
- ۷) ایستادگی روز افزون در برابر قلدان و زورگویان و مستکبران جهان
- ۱۰- مشارکت مردمی را در مسائل سیاسی مانند انتخابات، مقابله با فتنه های داخلی، حضور در صحنه های ملی و استکبار ستیزی به اوج رسانید و در موضوعات اجتماعی مانند کمک رسانی ها و فعالیتهای نیکوکاری که از پیش از انقلاب آغاز شده بود، افزایش چشمگیر داد.
- ۱۱- بینش سیاسی آحاد مردم و نگاه آنان به مسائل بین المللی را به گونه ی شگفت آوری ارتقاء داد. تحلیل سیاسی وفهم مسائل بین المللی در موضوعاتی همچون جنایات غرب بخصوص آمریکا، مسئله ی فلسطین و ظلم تاریخی به ملت آن، مسئله ی جنگ افروزی ها و رذالتهای و دخالت های قدرتهای قلدر در امور ملتها و امثال آن را از انحصار طبقه ی محدود و عزلت گزیده ای به نام روشنفکر بیرون آورد.
- ۱۲- عیار معنویت و اخلاق را در فضای عمومی جامعه بگونه ای چشمگیر افزایش داد. این پدیده ی مبارک را رفتار و منش حضرت امام خمینی در طول دوران مبارزه و پس از پیروزی انقلاب، بیش از هر چیز رواج داد.
- ۱۳- نماد پرابهت و با شکوه و افتخار آمیز ایستادگی در برابر قلدان و زورگویان و مستکبران جهان و در راس آنان آمریکای جهان خوار و جنایت کار، روز به روز برجسته تر شد. در تمام این چهل سال تسلیم ناپذیری و صیانت و پاسداری از انقلاب و عظمت و هیبت الهی آن و گردن برافراشته ی آن در مقابل دولتهای متکبر و مستکبر خصوصیت شناخته شده ی ایران و ایرانی بویژه جوانان این مرز و بوم به شمار میرفته است.
- ۱۴- ملت ایران در فضای حیات بخش انقلاب توانست نخست دست نشانده ی آمریکا و عنصر خان به ملت را از کشور براند و پس از آن هم تا امروز از سلطه ی دوباره ی قلدان جهانی بر کشور با قدرت و شدت جلوگیری کند
- ۱۵- نکته ی مهمی که باید آینده سازان در نظر داشته باشند، این است که در کشوری زندگی میکنند که از نظر ظرفیتهای طبیعی و انسانی، کم نظیر است و بسیاری از این ظرفیتهای با غفلت دست اندرکاران تاکنون بی استفاده یا کم استفاده مانده است. همتهای بلند و انگیزه های جوان و انقلابی، خواهند توانست آنها را فعال و در پیشرفت مادی و معنوی کشور به معنی واقعی جهش ایجاد کنند.

۱۶- مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان، فعالان جوان، در همه ی میدانهای سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین المللی و نیز در عرصه های دین و اخلاق و معنویت و عدالت باید شانه های خود را به زیر بار مسئولیت دهند، از تجربه ها و عبرت‌های گذشته بهره گیرند نگاه انقلابی و روحیه ی انقلابی و عمل جهادی را به کار بندند و ایران عزیز را الگوی کامل نظام پیشرفته ی اسلامی بسازند.

۱۷- مهم ترین ظرفیت امید بخش کشور نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی است. جمعیت جوان زیر ۱۰ سال که بخش مهمی از آن نتیجه ی موج جمعیتی ایجاد شده در دهه ی ۶۰ است، فرصت ارزشمندی برای کشور است.

۱۸- فرصت‌های مادی کشور نیز فهرستی طولانی را تشکیل میدهد که مدیران کارآمد و پرانگیزه و خردمند میتوانند، با فعال کردن و بهره گیری از آن درآمدهای ملی را با جهشی نمایان افزایش داده و کشور را ثروتمند و بی نیاز و به معنی واقعی دارای اعتماد به نفس کنند و مشکلات کنونی را بر طرف نمایند.

۱۹- گفته شده است که ایران از نظر ظرفیتهای استفاده نشده ی طبیعی و انسانی در رتبه ی اول جهان است. بی شک شما جوانان مؤمن و پرتلاش خواهید توانست این عیب بزرگ را بر طرف کنید. دهه ی دوم چشم انداز، باید زمان تمرکز بر است. بهره برداری از دستاوردهای گذشته و نیز ظرفیتهای استفاده نشده باشد و پیشرفت کشور از جمله در بخش تولید اقتصاد ملی ارتقاء یابد

۲۰- رویش های انقلاب بسی فراتر از ریزش ها است و دست و دلهای امین و خدمتگزار بمراتب بیشتر از مفسدان و خاندان و کیسه دوختگان است. دنیا به جوان ایرانی و پایداری ایرانی و ابتکارهای ایرانی در بسیاری از عرصه ها با چشم تکریم و احترام می نگرد. خطاب به ملت ایران قدر خود را بدانید و با قوت خداداد به سوی آینده خیز بردارید و حماسه بیافرینید.

۲۱- دانش آشکارترین وسیله ی عزت و قدرت یک کشور است. روی دیگر دانایی توانایی است. دنیای غرب به برکت دانش خود بود که توانست برای خود ثروت و نفوذ و قدرت دوپست ساله فراهم کند و با وجود تهیدستی در بنیانهای اخلاقی و اعتقادی با تحمیل سبک زندگی غربی به جوامع عقب مانده از کاروان علم اختیار سیاست و اقتصاد آنها را به دست گیرد.

۲۲- دستاوردهای دانش و فناوری ما در این مدت که ما را به رتبه ی شانزدهم در میان بیش از دوپست کشور جهان رسانید و مایه ی شگفتی ناظران جهانی شد و در برخی از رشته های حساس و نو پدید به رتبه های نخستین ارتقاء داد همه و همه در حالی اتفاق افتاده که کشور دچار تحریم مالی و تحریم علمی بوده است.

۲۳- ما هنوز از قله های دانش جهان بسیار عقیم باید به قله ها دست یابیم. باید از مرزهای کنونی دانش در مهم ترین رشته ها عبور کنیم. ما از این مرحله هنوز بسیار عظیمیم ما از صفر شروع کرده ایم عقب ماندگی شرم آور علمی در دوران پهلوی ها و قاجارها در هنگامی که مسابقه ی علمی دنیا تازه شروع شده بود، ضربه ی سختی بر ما وارد کرده و ما را از این کاروان شتابان فرسنگها عقب نگه داشته بود

۲۴_ معنویت و اخلاق: معنویت به معنی برجسته کردن ارزشهای معنوی از قبیل: اخلاص، ایثار، توکل، ایمان در خود و در جامعه است، و اخلاق به معنی رعایت فضیلت‌هایی چون خبر خواهی، گذشت، کمک به نیازمند، راستگویی، شجاعت، تواضع، اعتماد به نفس، و دیگر خلیات نیکو است. معنویت و اخلاق جهت دهنده ی همه ی حرکتها و فعالیت‌های فردی و اجتماعی و نیاز اصلی جامعه است.

۲۵_ شعور معنوی و وجدان اخلاقی در جامعه هر چه بیشتر رشد کند برکات بیشتری به بار می آورد؛ این بی گمان محتاج جهاد و تلاش است و این تلاش و جهاد بدون همراهی حکومتها توفیق چندانی نخواهد یافت. اخلاق و معنویت البته با دستور و فرمان به دست نمی آید. پس حکومتها نمیتوانند آن را با قدرت قاهره ایجاد کنند. اما اولاً خود باید منش و رفتار اخلاقی و معنوی داشته باشند. و ثانیاً زمینه را برای رواج آن در جامعه فراهم کنند و به نهادهای اجتماعی در این باره میدان دهند و کمک برسانند.

۲۶_ ابزارهای رسانه ای پیشرفته و فراگیر امکان بسیار خطرناکی در اختیار کانونهای ضد معنویت و ضد اخلاق نهاده است و هم اکنون تهاجم روز افزون دشمنان به دل‌های پاک جوانان و نوجوانان و حتی نونهالان با بهره گیری از این ابزارها را به چشم خود می بینیم. دستگاه‌های مسئول حکومتی در این باره وظایفی سنگین بر عهده دارند که باید هوشمندانه و کاملاً مسئولانه صورت گیرد.

۲۷- اقتصاد: اقتصاد یک نقطه کلیدی تعیین کننده است. اقتصاد قوی، نقطه قوت و عامل مهم سلطه ناپذیری و نفوذ ناپذیری کشور است و اقتصاد ضعیف، نقطه ضعف و زمینه ساز نفوذ و دخالت دشمنان است.

۲۸_ عدالت و مبارزه با فساد: این دوازم و ملزوم یکدیگرند. فساد اقتصادی و اخلاقی و سیاسی، توده ی چرکین کشورها و نظامها و اگر در بدنه ی حکومتها عارض شود زلزله ی ویرانگر و ضربه زننده به مشروعیت آنها است؛ و این برای نظامی چون جمهوری اسلامی که نیازمند مشروعیتی فراتر از مشروعیت‌های مرسوم و مبنایی تر از مقبولیت اجتماعی است، بسیار جدی تر و بنیانی تر از دیگر نظام ها است.

۲۹_ عدالت در صدر هدف‌های اولیه ی همه ی بعثت‌های الهی است و در جمهوری اسلامی نیز دارای همان شأن و جایگاه است این کلمه ای مقدس در همه ی زمانها و سرزمین ها است و به صورت کامل جز در حکومت حضرت ولی عصر (ارواحنا فدا) میسر نخواهد شد ولی به صورت نسبی همه جا و همه وقت ممکن و فریضه ای بر عهده ی همه بویژه حاکمان و قدرتمندان است.

۳۰_ استقلال و آزادی: استقلال ملی به معنی آزادی ملت و حکومت از تحمیل و زورگویی قدرتهای سلطه گر جهان است. و آزادی اجتماعی به معنای حق تصمیم گیری و عمل کردن و اندیشیدن برای همه ی افراد جامعه است؛ و این هر دو از جمله ی ارزشهای اسلامی اند و این هر دو عطیه ی الهی به انسان‌هاست و هیچ کدام تفضل حکومتها به مردم نیستند.

بخش سوم: آیین نامه اجرایی مدارس

کلیات

مقدمه

بررسی‌های انجام‌شده در دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش در سال ۶۷ نشان داد که فقدان یک آیین‌نامه جامع برای اداره مطلوب مدارس، مشکلات و چالش‌هایی برای مدیران مدارس ایجاد کرده است. این موضوع منجر به تصویب آیین‌نامه اجرایی مدارس در تاریخ ۱۳۷۹/۵/۲۰ شد. با گذشت ۲۰ سال از اجرای این آیین‌نامه و تصویب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، نیاز به بازنگری در آیین‌نامه و تدوین آیین‌نامه‌های جدید برای ارتقای کیفیت و پاسخگویی به تحولات محیطی و نیازهای آینده دانش‌آموزان و جامعه احساس شد.

ماده ۱- تعریف مدرسه: مدرسه سازمان آموزشی تربیتی است که برای تحقق تربیت رسمی و عمومی در دوره‌های تحصیلی از دبستان تا پایان دوره دوم متوسطه بر اساس معیارهای وزارت آموزش و پرورش و مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش، به صورت حضوری، غیرحضوری یا ترکیبی تاسیس و اداره می‌شود.

ماده ۲- شیوه‌های تاسیس مدارس: مدارس به شیوه دولتی و غیردولتی تاسیس می‌شوند. وزارت آموزش و پرورش مجوز تاسیس مدارس غیردولتی را صادر می‌کند. مدارس فاقد مجوز اجازه فعالیت ندارند و ادارات آموزش و پرورش موظف به شناسایی و تعطیل کردن واحدهای غیرمجاز هستند.

ماده ۳- تفکیک جنسیتی مدارس: مدارس به تفکیک جنسیت تاسیس می‌شوند و تطابق جنسیت کارکنان با دانش‌آموزان الزامی است. در مناطق کم‌جمعیت و با کمبود نیروی انسانی، ممکن است از معلمان غیر همجنس استفاده شود. در مدارس خارج از کشور، تصمیم‌گیری به عهده سرپرستان مدارس است.

ماده ۴- هدف مدرسه: هدف مدرسه فراهم کردن شایستگی‌های پایه یادگیری و رشد متوازن در ساحت‌های تعلیم و تربیتی است تا دانش‌آموزان بتوانند موقعیت خود را نسبت به خود، دیگران و خداوند درک کرده و با عمل صالح فردی و جمعی متناسب با نظام معیار اسلامی آن را ارتقا دهند.

عدالت آموزشی تربیتی: مدرسه باید به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان توجه کرده و فرصت‌های تربیتی متناسب با نیازهای آنان ایجاد کند. این شامل استفاده از محیط‌های یادگیری متنوع و ظرفیت‌های بیرونی مدرسه برای غنی‌سازی فرآیند آموزشی است.

تعادل و توازن: مدرسه باید به رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان توجه داشته باشد و از افراط یا تفریط در دروس و حوزه‌های تربیتی بپرهیزد. توازن در برنامه‌ها و فعالیت‌ها برای تحقق تعلیم و تربیت تمام ساحتی ضروری است.

تنوع‌بخشی به محیط‌های یادگیری: مدرسه باید از ظرفیت‌های درونی و بیرونی برای توسعه محیط‌های یادگیری استفاده کند. برنامه‌ها باید انعطاف‌پذیر و متناسب با تفاوت‌های فردی، جنسیتی و محیط زندگی دانش‌آموزان طراحی و اجرا شوند.

ماده ۷- چرخش‌های تحول‌آفرین در مدرسه: چرخش‌های تحول‌آفرین تغییرات هماهنگ و منظمی هستند که باید تمامی مؤلفه‌ها و فرایندها را در مدرسه تحت پوشش قرار دهند تا به وضعیت مطلوب دست یابند.

راهبری و مدیریت

ماده ۸- ارکان مدرسه:

مدیر مدرسه - شورای مدرسه هیات امنا - شورای معلمان - انجمن اولیا و مربیان - شورای دانش آموزی

ماده ۹: مدیر مدرسه باید بر اساس شایسته‌سالاری انتخاب شود. او به عنوان رکن اصلی مدرسه، مسئول توسعه و تقویت مشارکت، ارتقای فرهنگ سازمانی و توسعه خلاقیت‌های فردی و سازمانی است. مدیر باید توانمندی‌های لازم برای انجام وظایف مدیریتی، اداره مطلوب مدرسه، و تاثیرگذاری بر نیروی انسانی را داشته باشد تا اهداف آموزشی و تربیتی مدرسه را محقق کند.

ماده ۱۰: در راستای مأموریت‌های مدیر، وظایف او بر اساس قوانین و مقررات وزارت آموزش و پرورش، سند تحول بنیادین و مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش، به دو دسته تقسیم می‌شود:

ماده ۱۱: انتقال مسئولیت مدیر مدرسه

هنگام تغییر سمت، مدیر مدرسه باید تمامی اسناد، مدارک، اموال، تجهیزات و سامانه‌ها را به مدیر جدید یا سرپرست با تنظیم صورت‌جلسه رسمی تحویل دهد. این انتقال باید با حضور نماینده آموزش و پرورش انجام شود.

ماده ۱۳: شورای مدرسه

شورای مدرسه به منظور مشارکت‌جویی و بهبود فرایند برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در مدرسه، با ترکیب اعضا و وظایف زیر تشکیل می‌شود:

الف) ترکیب اعضا:

مدیر مدرسه (رئیس شورا) - معاونان مدرسه - نماینده شورای معلمان - رئیس انجمن اولیا و مربیان - خیر یا نماینده خیر (در مدارس خیر ساز)

ب) وظایف و اختیارات:

۱- تعیین و تصویب سیاست‌های مدرسه در زمینه آموزش و تربیت، برنامه سالانه، منابع مالی و ارتقای مهارت‌های معلمان.

۲- توسعه فرهنگ مشارکت و ارتباط مدرسه با جامعه محلی.

۳- تصویب منشور اخلاقی و برنامه‌های بهداشت، ایمنی، اردوها و فعالیت‌های فوق‌برنامه.

۴- برنامه‌ریزی برای پژوهش‌های دانش‌آموزی و ارتباط با مراکز پژوهشی.

۵- حمایت از پژوهشگران و برگزیدگان علمی و فرهنگی.

۶- تصمیم‌گیری درباره امکانات مدرسه برای فعالیت‌های فرهنگی و ورزشی محله.

انجمن اولیا و مربیان

ماده ۱۹: انجمن اولیا و مربیان برای افزایش همکاری و مشارکت خانواده‌ها در ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی و تربیتی مدرسه و گسترش ارتباط خانه و مدرسه تشکیل می‌شود.

الف- ترکیب اعضا:

مدیر مدرسه - منتخبین اولیای دانش‌آموزان - معاون آموزشی (در هنرستان‌ها، با اولویت معاون فنی و مهارتی) معاون پرورشی و تربیت‌بدنی - نماینده شورای معلمان - خیر یا نماینده خیر (در مدارس خیر ساز)

ب- برخی از وظایف و اختیارات:

- تقویت هماهنگی بین خانه و مدرسه برای تحقق اهداف تربیتی
- رصد عملکرد مدرسه و ارائه بازخورد
- شناسایی ظرفیت‌های والدین و بهره‌گیری از توانایی‌های آنان در برنامه‌های مدرسه
- برنامه‌ریزی برای کمک به خانواده‌های آسیب‌پذیر و دانش‌آموزان در معرض خطر
- تأمین منابع مالی موردنیاز مدرسه و جلب مشارکت خیرین
- نظارت بر هزینه‌های مدرسه از طریق شورای مالی
- برنامه‌ریزی برای بهبود تجهیزات مدرسه و سرویس حمل‌ونقل دانش‌آموزان

نکات ضروری درباره شوراهای و انجمن اولیا و مربیان

ماده ۲۳ - مدت فعالیت شوراهای و انجمن اولیا و مربیان مدرسه تا تشکیل شوراهای و انجمن سال تحصیلی بعد خواهد بود.

ماده ۲۴ - تشکیل هرگونه انجمن و شورای دیگر در مدرسه ممنوع است، مگر آن‌هایی که طبق قوانین کشور مجاز باشند. **تبصره:** انجمن‌ها و شوراهایی که بر اساس قوانین عمومی کشور تشکیل می‌شوند، تابع مقررات خاص خود خواهند بود.

ماده ۲۵ - مکاتبات و ارتباطات شوراهای و انجمن اولیا و مربیان با اشخاص حقیقی یا حقوقی خارج از مدرسه، فقط از طریق مدیر مدرسه انجام می‌شود.

مقررات دانش‌آموزی:

سن ثبت‌نام و ادامه تحصیل در مقاطع مختلف

آموزش ابتدایی

ماده ۲۹ - حداقل سن ثبت‌نام در پایه اول دبستان ۷ سال تمام است.

تبصره ۱: ثبت‌نام متولدین مهرماه با تشخیص شورای مدرسه و وجود ظرفیت بلامانع است.

تبصره ۲: کودکان ۷ ساله باید در پایه اول ثبت‌نام شوند، مگر با درخواست کتبی ولی برای پیش‌دبستانی.

ماده ۳۱ - حداکثر سن تحصیل در دوره ابتدایی:

مدارس شهری: ۱۴ سال تمام

مدارس روستایی و عشایری: ۱۵ سال تمام

ماده ۳۲ - حداکثر سن ثبت نام در دوره اول متوسطه:

مناطق شهری: ۱۵ سال تمام

مناطق روستایی و عشایری: ۱۶ سال تمام

حداکثر سن ادامه تحصیل: ۹۶ سال در مناطق شهری و ۹۸ سال در مناطق روستایی و عشایری (احتمالاً اشتباه تایپی وجود دارد، لطفاً بررسی شود).

ماده ۳۴ - حداقل سن ورود به مدارس بزرگسالان و آموزش از راه دور:

دوره اول متوسطه: ۱۵ سال تمام

دوره دوم متوسطه (بزرگسالان): ۱۷ سال تمام

دوره دوم متوسطه (آموزش از راه دور): ۱۸ سال تمام

ماده ۴۴ - برای هر دانش آموز پرونده تحصیلی (ترجیحاً الکترونیکی) شامل موارد زیر تشکیل می شود:

- مشخصات هویتی و شناسنامه سلامت

- کارنامه ها و گواهینامه های تحصیلی

- فرم اطلاعات فردی و خانوادگی

- تعهدنامه انضباطی و سوابق مشاوره ای

- مستندات خاص (مانند فوت پدر، طلاق، فاقد مدارک هویتی و...)

ماده ۵۱ - وقفه تحصیلی و غیبت موجه ترک تحصیل محسوب نمی شود.

تبصره ۱ - تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت دانش آموز، کمتر از یک ماه با مدیر مدرسه و بیش از یک ماه با شورای مدرسه است. لازم است مدارک و مستندات غیبت دانش آموز به همراه نظر مدیر در پرونده وی نگهداری شود.

تبصره ۲ - غیبت غیرموجه سه ماه متوالی و بیشتر دانش آموزان مشمول، از نظر مقررات نظام وظیفه ترک تحصیل تلقی می شود. مدیر مدرسه موظف است مراتب ترک تحصیل آن ها را به سازمان نظام وظیفه عمومی اعلام کند

ماده ۶۶: دانش آموزان شرکت کننده در مسابقات کشوری می توانند با اخذ معرفی نامه، در ارزشیابی مدارس مقصد شرکت کنند و نمراتشان به اداره آموزش و پرورش مبدأ ارسال می شود.

ماده ۶۷: دانش آموزانی که یکی از بستگان درجه اول آن ها شهید، اسیر یا مفقود می شود، می توانند در ارزشیابی های بعدی شرکت کنند.

ماده ۶۸: دانش‌آموزانی که ارزشیابی‌شان به دلایلی برگزار نشده یا اوراقشان مفقود شده، می‌توانند در ارزشیابی مجدد شرکت کنند.

ماده ۶۹: دانش‌آموزان ازدواج‌کرده می‌توانند ادامه تحصیل دهند و در صورت رعایت نکردن شرایط، می‌توانند در مدارس بزرگسالان یا به صورت داوطلب آزاد تحصیل کنند.

تشویق و آگاهی‌بخشی (تنبیه):

ماده ۷۵- مدیر مدرسه باید برای تقویت رفتارهای مطلوب و ترغیب دانش‌آموزان به انجام صحیح وظایف خویش برنامه‌هایی را تهیه و با تأیید شورای مدرسه اجرا کند.

ماده ۷۶- روش‌های تشویق به کار گرفته شده باید به گونه‌ای باشد که زمینه‌های استمرار و تقویت رفتارهای مطلوب را در دانش‌آموزان فراهم نماید.

ماده ۷۷: در تشویق دانش‌آموزان، موارد زیر باید رعایت شود:

۱- افزایش انگیزه درونی و تقویت رفتار دانش‌آموز

۲- توسعه تلاش و جدیت در انجام مسئولیت‌ها

۳- توجه به پیشرفت فردی دانش‌آموز

۴- توجه به شواهد کافی برای تشویق

۵- استفاده از انواع تشویق‌های متناسب با سن و ذوق دانش‌آموز

۶- رعایت عدالت در تشویق

۷- جلوگیری از تحقیر یا طرد دیگر دانش‌آموزان

۸- رعایت تدریج در اعمال تشویق.

فصل چهارم- برنامه درسی و پژوهش:

ماده ۸۶: برنامه درسی مدارس باید در ۵ روز اول هفته تنظیم و اجرا شود و پنج‌شنبه‌ها به فعالیت‌های غیررسمی و

داوطلبانه اختصاص یابد. در صورت نیاز، مدیر می‌تواند برنامه درسی را در ۶ روز اول هفته تنظیم کند. مدارس غیردولتی

و مدارس کلیمی می‌توانند برنامه درسی خود را به صورت متفاوت تنظیم کنند. در دروس عملی و کارگاهی، استفاده از

لباس کار و تجهیزات ایمنی ضروری است.

ماده ۸۷: شورای مدرسه باید برنامه‌ریزی برای مواجهه با تعطیلی اضطراری مدرسه و روش‌های جایگزین آموزش از جمله

آموزش الکترونیکی را داشته باشد.

منابع و مواد آموزشی:

ماده ۹۴: استفاده از منابع و مواد آموزشی تربیتی استاندارد تایید شده، مانند بسته‌ها، نرم‌افزارها، کتاب‌ها و سایر رسانه‌ها مجاز است. در مورد دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، تأیید سازمان آموزش و پرورش استثنایی کافی است. خرید و تبلیغ منابع آموزشی فقط از منابع تایید شده مجاز است.

ماده ۹۵: تولیدات درون مدرسه‌ای و دست‌ساخته‌های دانش‌آموزان، پس از تأیید شورای مدرسه، قابل استفاده هستند.

ماده ۹۶: مدارس می‌توانند از بین کتاب‌های تألیفی در یک موضوع درسی، با تأیید شورای مدرسه، کتاب درسی مناسب را انتخاب کنند.

فصل پنجم - بهداشت، سلامت، فضا، تجهیزات و فناوری و ایمنی

بهداشت و سلامت:

ماده ۱۰۵: مدیران مدارس باید برای بهبود سلامت و بهداشت محیط مدرسه، نظارت بر بهداشت فضاها، تجهیزات ورزشی، دفع پسماند، تأمین آب آشامیدنی سالم، سرویس‌های بهداشتی، دفع فاضلاب و سایر مسائل بهداشتی را رعایت کنند.

ماده ۱۰۶: برنامه‌های ورزشی و بهداشتی باید برای کارکنان و دانش‌آموزان اجرا شود، از جمله معاینات پزشکی و آموزش تغذیه سالم. همچنین باید حداقل یک بار در سال از دانش‌آموزان معاینه بهداشتی انجام شود.

ماده ۱۰۷: اگر ادامه تحصیل دانش‌آموزان با خطر مواجه شود، مدیر باید با موافقت اداره آموزش و پرورش مدرسه را موقتاً تعطیل کند و آموزش جبران شود.

تجهیزات و ایمنی:

ماده ۱۱۸: مدیران باید وسایل ایمنی و امدادی مانند تجهیزات آتش‌نشانی و کمک‌های اولیه را تأمین کرده و آموزش‌های لازم را به کارکنان و دانش‌آموزان بدهند.

ماده ۱۱۹: مدیران باید بر رعایت اصول ایمنی در تجهیزات و تأسیسات مدرسه نظارت کنند و هرگونه مغایرت را گزارش دهند.

فصل ششم - امور مالی:

ماده ۱۳۰ - استفاده از منابع مالی برای تشویق دانش‌آموزان یا تقدیر از کارکنان و اولیا با موافقت انجمن اولیا و مربیان مجاز است. پرداخت وجه به ادارات آموزش و پرورش ممنوع است.

ماده ۱۳۱ - تمامی دارایی‌ها و تجهیزات خریداری‌شده یا اهداشده به مدارس دولتی باید در سامانه اموال وزارت آموزش و پرورش ثبت شود. مدیر مدرسه می‌تواند اموال اسقاطی را با تأیید شورای مدرسه بفروشد.

ماده ۱۳۲ - دریافت وجه برای فعالیت‌های داوطلبانه فوق‌برنامه باید متناسب با هزینه‌ها و توان پرداخت خانواده‌ها باشد.

ماده ۱۳۳ - دریافت هرگونه وجه اجباری به جز بیمه دانش‌آموزی و هزینه کتاب‌های درسی و لباس هنرستان‌ها در مدارس دولتی ممنوع است. دریافت وجه نقد یا چک در وجه حامل ممنوع است.

ماده ۱۳۴ - سال مالی مدرسه مطابق با سال تحصیلی است. مبلغی تحت عنوان تنخواه‌گردان در اختیار مدیر مدرسه قرار می‌گیرد.

ماده ۱۳۹ - شیوه‌نامه مالی بر اساس این آیین‌نامه توسط وزارت آموزش و پرورش تدوین و ابلاغ می‌شود.
منابع انسانی:

انتخاب، انتصاب و به کارگیری

ماده ۱۴۰ - مدیر مدرسه موظف است منابع انسانی موردنیاز خود را از آموزش و پرورش درخواست کند. آموزش و پرورش منطقه موظف است منابع انسانی را با رعایت عدالت آموزشی و ثبات شغلی تأمین کند.

ماده ۱۴۱ - تخصیص نیروی انسانی به مدارس سالانه و برای حداقل ۳ سال است و قابل تمدید می‌باشد. در صورت لزوم، تغییر نیروی انسانی با تأمین نظر مدیر مدرسه ممکن است.

ماده ۱۴۶ - حضور مدیر، معاونان، معلمان و کارکنان در مدرسه در اوقات رسمی الزامی است.

ماده ۱۴۷ - تعطیلات مدارس مطابق تعطیلات رسمی کشور است. مدارس در تیر و مرداد دوشنبه و چهارشنبه برای کارهای اداری دایر خواهند بود.

ماده ۱۴۸ - مرخصی‌ها طبق آیین‌نامه مرخصی‌ها و شیوه‌نامه‌های وزارت آموزش و پرورش است. عوامل اداری باید مرخصی خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که مدرسه تعطیل نشود.

فصل هشتم - سایر موارد:

ماده ۱۵۱ - مدیر و کارکنان مدرسه باید ضمن رعایت قوانین، هنجارهای جامعه، نظم و انضباط اداری، حقوق شهروندی و همسایگان مدرسه را رعایت کنند.

ماده ۱۵۲ - منشور اخلاقی مدرسه باید با مشارکت تمامی عوامل مدرسه تهیه و پس از تصویب در شورای مدرسه، در محل مناسب نصب و برنامه‌های لازم برای نهادینه‌سازی آن اجرا شود.

ماده ۱۵۳ - مدارس اقلیت‌های رسمی می‌توانند در روزهای تعطیل آن‌ها حداکثر ۱۱ روز تعطیلی داشته باشند، مشروط بر اینکه ساعات کار سالانه کمتر از ساعات مصوب نباشد. همچنین دانش‌آموزان اقلیت‌ها در مدارس دیگر، در مناسبت‌های ویژه تعطیل خواهند بود.

ماده ۱۶۰ - این آیین‌نامه از سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به مدت سه سال به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و پس از آن بر اساس ارزیابی‌ها و بازخوردها اصلاح خواهد شد.

موضوع: آیین‌نامه اجرایی مدارس، در چهل و یکمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۴۰۰/۵/۱۰ به تصویب رسید.

نکات مهم آیین نامه اجرایی مدارس

- ۱- مدارس باید به عنوان محیطی برای تجلی فرهنگ غنی اسلامی و انقلابی عمل کنند و ارزش‌هایی چون مسئولیت‌پذیری، کرامت نفس، ایثارگری و قانون‌گرایی را در روابط خود با دانش‌آموزان و دیگران تقویت نمایند.
- ۲- **انعطاف‌پذیری بیشتر** و بهبود ارتباطات درون مدرسه‌ای برای ارتقای کیفیت آموزش و تربیت دانش‌آموزان از اهداف آیین نامه اجرایی مدارس است.
- ۳- **تنوع‌بخشی به محیط‌های یادگیری** با استفاده از تمام ظرفیت‌های درونی و بیرونی مدرسه، از جمله پژوهش‌سراها و کانون‌های فرهنگی، برای شکوفایی گرایش‌های فطری دانش‌آموزان ضروری است.
- ۴- مدرسه باید به جای دانش‌آموز منفعل، دانش‌آموزی فعال در محیط‌های تربیتی ایجاد کند.
- ۵- مدرسه باید از انباشت اطلاعات و حافظه‌محوری به کسب شایستگی‌ها در تمام ساحت‌های تربیت دانش‌آموزان بپردازد.
- ۶- مدیر مدرسه باید دفاتر اسنادی مدرسه مانند دفتر آمار، امتحانات، فارغ‌التحصیلان و مالی را به درستی تنظیم و به‌طور دائمی نگهداری کند.
- ۷- شورای معلمان به‌منظور ارتقاء کیفیت فعالیت‌های آموزشی و تربیتی مدرسه تشکیل می‌شود و جلسات آن حداقل یک‌بار در ماه برگزار می‌شود.
- ۸- تمامی مکاتبات و ارتباطات شوراها و انجمن اولیا و مربیان با اشخاص حقیقی یا حقوقی خارج از مدرسه باید از طریق مدیر مدرسه صورت گیرد.
- ۹- دانش‌آموزان با ضعف بینایی یا شنوایی باید در ردیف‌های مناسب کلاس قرار گیرند و برای دانش‌آموزانی که با دست چپ می‌نویسند باید شرایط ویژه‌ای فراهم شود.
- ۱۰- دانش‌آموزان ازدواج‌کرده می‌توانند بدون مشکل در مدارس ثبت‌نام کرده و به تحصیل ادامه دهند، مشروط بر رعایت شئونات مدرسه.
- ۱۱- لباس دانش‌آموزان باید متناسب با فرهنگ اسلامی-ایرانی و شرایط سنی آن‌ها باشد، و در مدارس دخترانه از چادر و مقنعه به عنوان پوشش مناسب استفاده شود.
- ۱۲- مدارس موظف به اجرای طرح جامع تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز در مراکز آموزشی تربیتی هستند.
- ۱۳- مدیر مدرسه موظف است برای ارتقای خودآگاهی و مسئولیت‌پذیری بهداشتی در دانش‌آموزان، برنامه‌های آموزشی بهداشت و سلامت را اجرا کند.
- ۱۴- مدیران مدارس باید تمام فضاهای مدرسه را از نظر استحکام و ایمنی بررسی کرده و گزارش آن را به‌صورت مکتوب به اداره آموزش و پرورش منطقه ارسال کنند.
- ۱۵- منابع مالی مدارس دولتی شامل اعتبارات دولت، کمک‌های مردمی، سهم شورای آموزش و پرورش، وجوه حاصل از خدمات فوق‌برنامه و سایر منابع مالی است.

۱۶- مدیر مدرسه موظف است تمامی رویدادهای مالی مدرسه را ثبت و اسناد مالی را برای ۱۰ سال نگهداری کند.

۱۷- مدیران مدارس موظفند همکاری با دانشجو معلمان را در چارچوب مقررات آموزش و پرورش فراهم کنند.

۱۸- مدیر مدرسه باید زمینه حمایت حقوقی و قضائی از کارکنان مدرسه در مواقع نیاز را فراهم کند.

۱۹- تمام منابع مالی مدرسه باید در همان مدرسه صرف شود و انتقال آن به دیگر مدارس با موافقت انجمن اولیا و مربیان مجاز است.

۲۰- استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در مدرسه باید بر اساس قوانین و مقررات کشور و برای تکمیل فرایند آموزش و یادگیری انجام شود.

بخش چهارم: آیین نامه تخلفات اداری

فصل اول- تشکیلات، وظایف و صلاحیت

ماده ۱ - هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان - که در این آیین نامه هیأت بدوی نامیده می شود - در هر یک از دستگاههای موضوع ماده (۱۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری - که از این پس قانون نامیده می شود - با رعایت مفاد قانون یاد شده و این آیین نامه تشکیل می شود.

تبصره- منظور از کارمندان کلیه کارکنان رسمی، ثابت، دائم، پیمانی و قراردادی است.

ماده ۲ (اصلاحی ۲۱، ۶، ۱۳۸۹)- هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان، که از این پس هیأت تجدیدنظر نامیده می شود - در مرکز وزارتخانه ها یا سازمان های مستقل دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، مراکز بعضی از استان ها به تشخیص هیأت عالی نظارت، همچنین در مرکز هر یک از دستگاه های زیر تشکیل می شود:

شرکت مخابرات ایران، سازمان ثبت احوال کشور و بعضی از دانشگاههای کشور، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به تشخیص وزیران ذی ربط - حسب مورد.

تبصره ۱ (اصلاحی ۳۰، ۱۱، ۱۴۰۱)- سازمان های مستقل دولتی موضوع این آیین نامه و سایر دستگاه های مشمول تبصره (۱) ماده (۱) قانون به شرح زیر هستند:

سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه، سازمان تربیت بدنی، سازمان انرژی اتمی، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، دیوان محاسبات، سازمان بازرسی کل کشور، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان قضایی نیروهای مسلح، مجلس شورای اسلامی، نهاد ریاست جمهوری، شهرداری تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، جمعیت هلال احمر، کمیته امداد امام خمینی، جهاد دانشگاهی و نهضت سوادآموزی، کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، سازمان پزشکی قانونی کشور، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان تأمین اجتماعی،

تبصره ۲- دستگاه های موضوع این ماده و تبصره یک آن، در صورت لزوم می توانند در مرکز خود هیأت های متعدد تجدیدنظر داشته باشند.

ماده ۳- انتصاب هر یک از اعضای اصلی و علی البدل هیأت های بدوی و تجدیدنظر، با امضای شخص وزیر یا بالاترین مقام دستگاه های موضوع تبصره (۱) ماده (۲) این آیین نامه و با رعایت شرایط مقرر در ماده (۶) قانون صورت می گیرد.

ماده ۴- هر یک از دستگاه های یاد شده در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین نامه در صورت داشتن واحد سازمانی در مراکز استان ها، می توانند نسبت به تشکیل هیأت های بدوی در این مراکز اقدام کنند.

ماده ۵- رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان حوزه هر استان تا زمانی که دستگاه متبوع آنان در مرکز آن استان هیأت بدوی تشکیل نداده است پس از کسب نظر وزیر یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه متبوع، با هیأت بدوی متشکل در استان دیگر است.

تبصره- رسیدگی بدوی به تخلفات اداری کارمندان شهرداری ها در هر شهرستان در صورت عدم تشکیل هیأت بدوی با هیأت بدوی متشکل در استانداری مربوط است.

ماده ۶- هر یک از هیأت های بدوی و تجدیدنظر پس از تشکیل، از بین خود یک نفر رییس، یک نفر نایب رییس و یک نفر دبیر جهت تنظیم صورتجلسه ها و مکاتبه های خود انتخاب و تعیین می کنند.

تبصره - مکاتبه های هیأت با امضای رییس و در غیاب وی با امضای نایب رییس معتبر است.

ماده ۷- هیأت های بدوی و تجدیدنظر موظفند بلافاصله پس از تشکیل، آغاز کار خود را به نحو مقتضی با ذکر نشانی از طریق واحد مربوط به اطلاع کارمندان خود برسانند.

ماده ۸- رسیدگی به تخلفات قبلی کارمندان مأمور توسط هیأت های بدوی و تجدیدنظر دستگاه متبوع کارمند صورت می گیرد و دستگاه محل مأموریت مکلف به اجرای آن است. در صورتی که دستگاه محل مأموریت از اجرای رأی امتناع ورزد یا امکان اجرای رأی با توجه به شرایط خاص دستگاه یاد شده موجود نباشد، دستگاه متبوع مستخدم می تواند رأساً نسبت به لغو حکم مأموریت اقدام کند و رأی صادر شده را به اجراء درآورد.

بخش پنجم: آیین نامه الزامات مالی مدارس

مقدمه

در اجرای ماده (۹۲) آیین نامه اجرایی مدارس، قانون و آیین نامه قانون اصلاح ماده (۱۱) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش و تبصره (۴) ماده واحده قانون راجع به هزینه سرانه واحدهای آموزشی، به منظور ایجاد وحدت رویه در زمینه امور مالی مدارس و تسهیل در فرآیند واریزی ها و هزینه ها از طریق سامانه حساب یکپارچه مدارس و امر کنترل و نظارت بر مصرف و مدیریت منابع مالی و همچنین شفاف سازی دریافت ها و هزینه ها و ارائه گزارش های مالی مدرسه جهت ارائه به انجمن اولیاء و مربیان و مسئولین آموزش و پرورش که در اختیار واحدهای آموزشی قرار می گیرد؛ این دستورالعمل در ۱۳ ماده و ۲۳ تبصره و ۱۶ پیوست که جزء لاینفک این دستورالعمل می باشد، ابلاغ می گردد. لذا کلیه واحدهای آموزشی یادشده در ماده (۱) این دستورالعمل مکلف به رعایت دقیق مفاد آن می باشند. مسئولیت حسن اجرای این دستورالعمل به عهده مدیر مدرسه و نظارت آن به عهده ادارات آموزش و پرورش مناطق، شهرستان و نواحی می باشد.

ماده (۱) تعاریف

الف) مدرسه

مدرسه از مهم ترین نهادهای اجتماعی، تربیتی و آموزشی و اصلی ترین رکن تعلیم و تربیت است که به منظور تربیت صحیح دانش آموزان در ابعاد دینی، اخلاقی، علمی، آموزشی، اجتماعی و کشف استعدادها و هدایت و رشد متوازن روحی و معنوی و جسمانی آنان، بر اساس اهداف مصوب دوره های تحصیلی، برابر ضوابط و دستورالعمل های وزارت آموزش و پرورش تأسیس و اداره می شود.

لذا دوره های مختلف تحصیلی شامل دبستان، مجتمع های آموزشی و پرورشی، متوسطه دوره اول و دوره دوم، هنرستان های فنی و حرفه ای، کاردانش، کشاورزی، مدارس هیأت امنایی، شبانه روزی، عشایری، استثنایی، استعدادهای درخشان، نمونه دولتی، شاهد و ایثارگران، پیش دبستانی، دارالقرآن، پژوهش سرا، مدارس تطبیقی و اقلیت های دینی که تمام یا بخشی از هزینه آن ها به نحوی از محل اعتبارات و منابع دولتی پرداخت می گردد، مشمول این دستورالعمل می باشند.

نکته مهم: درآمد حاصل از ارائه و فروش خدمات ناشی از فعالیت های فرهنگی، هنری، ورزشی و تولیدی کانون های پرورشی و فرهنگی، تربیتی و اردوگاه ها و مصارف حاصل از این درآمدها در این دستورالعمل موضوعیت ندارد. لذا این مراکز مشمول ماده (۶) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین و آیین نامه اجرایی آن می باشند.

ب) منابع مالی مدرسه

به استناد ماده (۱۱) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش مصوب سال ۱۳۷۲؛ منابع مالی مدرسه عبارت است از:

۱- وجوه مربوط به اعتبارات دولت که به استناد تبصره های ۱ و ۲ قانون فوق راجع به هزینه سرانه واحدهای آموزشی از محل اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و یا سازمان های وابسته به حساب بانکی واحد آموزشی و پرورشی (مورد اشاره در بند ج) واریز می گردد.

۲- وجوه حاصل از کمک‌های داوطلبانه خاص و عام که حسب دستورالعمل و بخشنامه‌های مربوط و با رعایت مفاد قانون اصلاح ماده (۱۱) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش و ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی آن، به وسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی و اولیای دانش‌آموزان برای انجام هزینه‌ها بر اساس فرایندهای پیش‌بینی‌شده در حساب یکپارچه، به حساب واحدهای آموزشی برای مصارف عام یا خاص واریز می‌گردد.

۳- وجوه مربوط به سهمی که از طریق شوراهای آموزش و پرورش شهرستان یا منطقه از عوارض اخذ شده و مطابق حساب یکپارچه به حساب مدارس واریز می‌گردد.

۴- وجوه حاصل از ارائه خدمات آموزشی و پرورشی فوق‌برنامه که به استناد آیین‌نامه نحوه ارائه خدمات آموزشی و پرورشی فوق‌برنامه و شیوه‌نامه اجرایی مربوط و ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۱۱) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش، توسط اولیای دانش‌آموزان از طریق حساب یکپارچه به حساب مدرسه واریز می‌گردد.

تبصره ۱: سایر وجوهی که مدرسه به موجب مصوبات مراجع ذیصلاح و بخشنامه‌های وزارت متبوع، مجاز به دریافت آن می‌باشد، از نظر این دستورالعمل در زمره منابع مالی مدرسه تلقی شده و می‌بایست از طریق فرآیند حساب یکپارچه به حساب مدرسه واریز گردد.

تبصره ۲: اختصاص سرفصل حساب جداگانه به همراه تفصیل برای هر یک از منابع مالی در دفاتر و سامانه مالی مدرسه ضروری است؛ (سرانه آموزشی، سرانه پرورشی، سرانه غذایی، کمک‌های مردمی عام یا خاص و ...)

تبصره ۳: درآمد حاصل از فروش محصولات هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای، کشاورزی و کاردانش، موضوع تبصره (۷۵) قانون بودجه سال (۶۲)، مطابق با آیین‌نامه اجرایی تبصره (۷۵) می‌باشد. اما مصارف حاصل از برگشت درآمد اختصاصی این موضوع، مشمول این دستورالعمل می‌باشد.

تبصره ۴: درآمد حاصل از اجاره فضاهای مازاد آموزشی جزء درآمدهای اختصاصی استانی بوده و دریافت آن در مدارس مشمول این دستورالعمل نمی‌باشد.

ج) حساب بانکی مدرسه: حسابی است که نزد یکی از شعب بانک‌های دولتی، حسب سیاست‌های کلان وزارت آموزش و پرورش، تحت فرآیند حساب یکپارچه مدارس، با معرفی اداره آموزش و پرورش شهرستان، مناطق و نواحی افتتاح می‌شود که مشمول مقررات این دستورالعمل می‌باشد.

یادآوری مهم به کلیه مدیران مدارس:

کلیه دریافتی‌های منابع مالی تحت هر عنوان که از اولیاء اخذ می‌گردد، بایستی از طریق طی فرآیند حساب یکپارچه صورت پذیرد. مدیران مدرسه مسئول اجرای این فرایند می‌باشند. هیچ‌گونه وجه نقدی از اولیاء دانش‌آموزان نباید اخذ گردد و تنها از مسیر فرآیند حساب یکپارچه هدایت و دریافت می‌گردد. مدیران مدارس از طریق شورای مالی مدرسه، گزارش دریافت‌ها و هزینه‌ها را باید به صورت مستمر به انجمن اولیاء و مربیان برای اطلاع رسانی و شفاف‌سازی اولیاء دانش‌آموزان ارائه نمایند. در پایان سال تحصیلی، شورای مالی مدرسه موظف می‌باشد گزارش کاملی از کل دریافتی‌ها و هزینه‌ها (صورت وضعیت مالی

- تراز عملیات مالی) را تهیه و به تفکیک فعالیت‌های مالی تحویل انجمن اولیا و مربیان مدرسه نماید و یک نسخه از آن را تحویل اداره آموزش و پرورش منطقه، ناحیه و شهرستان نماید.

تبصره ۱: طبق ماده (۸۶) آیین‌نامه اجرایی مدارس، کلیه درآمدها و منابع مالی مدرسه (سرانه دانش‌آموزان، وجوه حاصل از خدمات فوق‌برنامه، کمک‌های شوراهای آموزش و پرورش شهرستان‌ها و مناطق و کمک‌های مردمی و ...) می‌بایست به حساب بانکی مدرسه واریز و با رعایت مقررات، تحت نظر شورای مالی مدرسه هزینه شود. کلیه دریافت‌ها و واریزی‌ها باید از طریق سامانه حساب یکپارچه مدارس صورت پذیرد.

بخش ششم: آیین نامه اجرایی نظام مراقبت های اجتماعی دانش آموزان (نماد)

شورای اجتماعی کشور در جلسه ۱۶۴ مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۶، به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش طی نامه ۱۸۲۴ مورخ ۱۴۰۳/۱/۷ و به استناد سند ائتلاف ملی نظام مراقبت اجتماعی دانش آموزان (نماد)، مصوب سال ۱۳۹۴ شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی، آیین نامه اجرایی نظام مراقبت اجتماعی دانش آموزان را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی نظام مراقبت اجتماعی دانش آموزان «نماد»

فصل اول: کلیات

ماده ۱- تعاریف

در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می روند:

۱. **نظام مراقبت اجتماعی دانش آموزان (نماد):** به مجموعه های نظام یافته از برنامه ها و خدمات شامل آموزش، غربالگری، مداخله مختصر، مصاحبه تشخیصی، درمان و حمایت های روانی-اجتماعی اطلاق می شود که به منظور مراقبت از دانش آموزان در برابر رفتارهای پرخطر، آسیب های اجتماعی و جرایم، از طریق مداخله به موقع و مؤثر، مبتنی بر مدل بومی و سبک زندگی اسلامی-ایرانی انجام می پذیرد.

۲. **آسیب های اجتماعی:** مصادیق آسیب های اجتماعی که وجود یا استعداد گرایش و ابتلاء به آن ها در این آیین نامه عبارت است از: مشکلات و اختلالات روانی-اجتماعی که طیفی از گرایش به مصرف دخانیات و مواد مخدر، خشونت، خودکشی، خودآسیب زنی، انحرافات اخلاقی، بزه کاری، افت تحصیلی، ترک و بازماندن از تحصیل، فرار از منزل و مدرسه، فقر شدید، بی سرپناهی، آزار، بهره کشی، بی سرپرستی و بدسرپرستی، آسیب های اجتماعی متأثر از فضای مجازی و کودکان کار.

۳. **دانش آموزان در معرض خطر (آسیب پذیر):** دانش آموزانی که بر اساس شواهد و ابزارهای معتبر، در شرایط ناپایدار فردی، خانوادگی و اجتماعی، در معرض بزه دیدگی قرار دارند که منجر به ورود احتمالی آن ها به چرخه رفتار پرخطر، آسیب و جرم خواهد شد.

۴. **دانش آموزان پرخطر (آسیب دیده):** دانش آموزانی که بر اساس شواهد و ابزارهای معتبر، گرایش به رفتارهای پرخطر داشته و در وضعیت مخاطره آمیز قرار دارند و حداقل یک بار ورود آن ها در این زمینه محرز شده است.

۵. **دانش آموزان دارای فوریت های روانی اجتماعی:** دانش آموزانی که بر اساس شواهد معتبر، دست به اقدام پرخطر زده و خطر تهدید حیات وی محرز و نیازمند دریافت خدمات فوری درمانی و حمایت های اجتماعی می باشند.

۶. **آموزش های رشد مدار:** آموزش مهارت های ارتقایی و پیشگیرانه در زمینه سلامت روانی-اجتماعی، متناسب با ویژگی های رشد جسمی، روانی و اجتماعی دانش آموزان.

۷. **توانمندسازی:** ارتقاء و بهبود توانایی های فردی و اجتماعی دانش آموزان، خانواده ها و کارکنان از طریق آموزش، ارائه خدمات و حمایت های مورد نیاز، دسترسی به فرصت ها و فعالیت های جایگزین بانشاط برای مواجهه مؤثر با آسیب های اجتماعی، رویدادها و موقعیت های مخاطره آمیز.

۸. **غربالگری:** استفاده از ابزارهای استاندارد نماد برای ارزیابی وضعیت خطرپذیری دانش‌آموز.
۹. **مصاحبه تشخیصی:** استفاده از مصاحبه ساختاریافته نماد توسط مشاوران یا رابطان مشاوره، مددکاران اجتماعی، روان‌شناسان، پزشکان و روان‌پزشکان برای تشخیص و سطح‌بندی وضعیت اختلال و مشکل دانش‌آموزان.
۱۰. **مداخله مختصر:** اقدامات هدفمندی که معلم و کارکنان مدرسه بر اساس راهنماهای استاندارد «نماد» به منظور ارائه آموزش مهارت‌های خودمراقبتی، غربالگری، ارزیابی مشکل دانش‌آموز، ارجاع و مداخلات سطح یک (مدرسه‌محور)، جهت دریافت خدمات و بهبود وضعیت دانش‌آموزان، انجام می‌دهند.
۱۱. **مداخلات روانی-اجتماعی:** اقدامات هدفمند برای شناسایی و توانمندسازی دانش‌آموزان در معرض خطر و پرخطر که مجموعه‌ای از خدمات شامل: غربالگری، آموزش، مداخله مختصر، مشاوره، درمان، مددکاری، بازتوانی و حمایت اجتماعی را در بر می‌گیرد.
۱۲. **درمان:** مجموعه خدمات سلامت اعم از خدمات غیرپزشکی (مشاوره، روان‌شناسی و مددکاری اجتماعی) و پزشکی، روان‌پزشکی، اورژانسی، سرپایی و بستری برای بهبود وضعیت فرد در زمینه اختلالات و مشکلات روانی و اجتماعی.
۱۳. **مددکاری اجتماعی:** فرایند کاملی از ارزیابی و مداخله، تا اطمینان حاصل شود فرد به خدمات مورد نیاز خود در زمینه درمان و حمایت‌های اجتماعی دسترسی پیدا کرده و توانمندی لازم برای مواجهه مؤثر با اختلالات و مشکلات و یا بازگشت به روند عادی زندگی را به دست آورده است.
۱۴. **حمایت اجتماعی:** ارائه کمک و یا دسترسی به منابع مورد نیاز مالی، انتظامی و قضایی برای بهبود کیفیت زندگی، کاهش خطرپذیری و تضمین رفاه و بهزیستی افراد در معرض خطر، پرخطر و دارای فوریت‌های روانی-اجتماعی.
۱۵. **مدیریت مورد:** مجموعه‌ای از اقدامات متنوع شامل پیگیری، تسهیل‌گری، ثبت و مستندسازی فعالانه فرایندها و گام‌های ارجاع دانش‌آموز در مسیر دریافت خدمت از کارپوشه‌های دستگاه‌های ارائه‌دهنده خدمت در سامانه «نماد»، حمایت‌جویی، هماهنگی با متخصصان و ارائه‌دهندگان خدمت برای اطمینان از ارائه خدمت به دانش‌آموز و بهبود وضعیت او.
۱۶. **پیگیری:** مجموعه‌ای از اقدامات برای اطمینان از این که مسیر و فرایندهای ارائه خدمت به دانش‌آموزان و خانواده‌ها، درست و دقیق صورت می‌پذیرد و خدمات مورد نیاز به دانش‌آموز و خانواده ارائه می‌شود تا از بازگشت مجدد اختلال و مشکل در دانش‌آموز و خانواده و خطرپذیری مجدد آن‌ها، پیشگیری شود.

❖ فصل پنجم: تسلط بر فناوری اطلاعات و سامانه های مورد نیاز

➤ بخش اول: فناوری اطلاعات

مقدمه

پیشرفت تکنولوژی در تمام جنبه های زندگی تاثیر به سزایی داشته است. بخشی از این پیشرفت تکتولوژی سیستم های کامپیوتری هستند. سیستم های کامپیوتری از مباحث مهم دنیا و یکی از بخش های جدا نشدنی از زندگی بشریت میباشد. استفاده از کامپیوتر در اکثر کارهای روزمره انسان قابل مشاهده میباشد. یکی از این کار های روزمره، استفاده از کامپیوترها در زمینه آموزش میباشد. از کامپیوترهای شخصی و رومیزی و لپ تاپ ها گرفته تا گوشی های همراه و تبلت ها، امروزه آموزش به راحتی در دسترس افراد قرار دارد و هر کسی با دسترسی به یک سیستم کامپیوتری و اینترنت، میتواند به اقیانوسی از اطلاعات آموزشی در دنیای مجازی دست بیابد.

نیاز به به روزرسانی سیستم آموزشی در پی این پیشرفت روز به روز بیشتر میشود و افراد درگیر با آموزش از جمله معلمان، مدیران، دانش آموزان و والدین باید خود را با این جریان تطبیق دهند.

یکی دیگر از زمینه های استفاده از سیستم ها کامپیوتری، کارهای اداری میباشد. برخی از کارهای اداری در زمان گذشته همچون نامه نگاری، نامه رسانی، ارتباط بین چند بخش از اداره و ... به صورت دستی و انسانی انجام میشد و در این کار احتمال خطا و ناهماهنگی بین بخش ها بالا بود. با وارد شدن سیستم های کامپیوتری به ادارات، سرعت نامه نگاری، رسیدگی و پیگیری کارهای بخش های متفاوت درگیر یک پروژه و ... بسیار افزایش یافت و احتمال خطا و ناهماهنگی با کاهش روبرو شد. به بیانی دیگر، سیستم های رایانه ای تاثیر به سزایی در افزایش بازدهی و کارآمدی محیط های کاری داشته است و امروزه در تمامی شرکت ها، کارمندان با سیستم های کامپیوتری سروکار دارند و آشنایی با آنها و یادگیری استفاده آنها امری واجب تلقی میشود.

یکی از راه های آشنایی با سیستم های رایانه ای گذراندن دوره های مهارت های هفتگانه ICDL میباشد. واژه ICDL که مخفف عبارت International Computer Driving License است، به معنی گواهی بین المللی استفاده از کامپیوتر میباشد و به افرادی اعطا میشود که دوره آن را گذرانده و مهارت های هفتگانه را یاد گرفته باشند. امروزه این گواهی یک لازمه برای استخدام در برخی شرکت ها میباشد و به عنوان یک اصل پایه برای کار تلقی میشود. در اینجا قصد داریم برای افرادی که این دوره را گذرانده اند مثالی از کاربرد آن در مصاحبه های عملی استخدامی بیاوریم و برای عزیزانی موفق به شرکت در این دوره نشده اند، آموزش و راهنمایی قدم به قدم برای موفقیت در مصاحبه های کاری را ارائه دهیم پس با ما همراه باشید.

آشنایی با سیستم های رایانه ای

یک سیستم مجموعه ای از عناصر و اجزای مرتبط به هم میباشد که یک هدف خاصی را دنبال میکنند و به طور کلی دارای سه بخش اصلی میباشند: ورودی (input) - عملیات (process) - خروجی (output)

رایانه یا همان کامپیوتر دستگاهی است که دارای حافظه بوده و قابل برنامه ریزی میباشد تا بتواند عملیات های ریاضی، منطقی و مقایسه ای را با سرعت بالایی انجام داده و نتیجه را ارائه دهد. در تعریفی کلی تر میتوان گفت که رایانه دستگاهی است که بتواند سه عمل دریافت داده، پردازش داده و اعلام نتیجه پردازش شده (اطلاعات) را انجام دهد.

سیستم رایانه ای نوعی از سیستم است که در آن داده های اولیه وارد بخش ورودی شده و پس از پردازش توسط سیستم سیستم، حاصل پردازش داده ها به عنوان اطلاعات در خروجی اعلام میشود.

مقادیر ورودی به سیستم های رایانه ای را داده (data) میگویند و حاصل پردازش این داده ها در سیستم های رایانه ای را اطلاعات (information) میگویند که این اطلاعات به عنوان خروجی سیستم در نظر گرفته میشوند.

هر سیستم دیجیتالی که ما با آن کار میکنیم، متکی به ساختاری متشکل از اجزای سخت افزاری و نرم افزاری است.

- رایانه و سخت افزار

<< انواع سیستم های رایانه ای و کاربردهای آنان: رایانه ها بسته به نوع کاربرد، توان پردازشی، اندازه و نحوه استفاده، در دسته های مختلفی مثل ابررایانه ها، رایانه های بزرگ، رایانه های رومیزی، لپ تاپ ها و کامپیوترهای کوچک تر مانند تبلت و موبایل طبقه بندی میشوند:

۱- ابر رایانه ها (Super computers): از نظر اندازه بزرگترین و از نظر سرعت پردازش سریعترین هستند. ابر رایانه ها به گونه ای طراحی و ساخته شده اند که بتوانند تریلیون ها دستورالعمل و حجم عظیمی از داده ها را در مدت زمان کوتاهی همچون یک ثانیه انجام دهند (دلیل آن پیوستن چندین هزار پردازنده در ابر کامپیوتر ها میباشد). این رایانه ها کاربرد های علمی و مهندسی دارند و موارد استفاده آنها عبارتند از پیش بینی آب و هوا - شبیه سازی های علمی و ...

۲- رایانه های بزرگ (Mainframe Computers): به گونه ای طراحی شده اند که بتوانند به صورت همزمان از هزاران کاربر پشتیبانی کنند و چندین برنامه را به صورت همزمان اجرا کنند. با ظرفیت ذخیره سازی بالا، عملکرد عالی و سرعت بالای پردازش، برای سازمان های بزرگی که حجم زیادی از داده را پردازش میکنند، ایده آل اند. مانند بانک ها و بخش های مخابراتی و ...

۳- رایانه های کوچک (Mini computers): چند پردازشی و با اندازه متوسط هستند و میتوانند به طور متوسط بین ۴ تا ۲۰۰ کاربر را پشتیبانی کنند. نسبت به کامپیوتر های بزرگ ارزان تر هستند و قابل جابجایی میباشند. رایانه های کوچک بیشتر در موسسه ها و بخش های کوچکتر ادارات و شرکت ها و برای مواردی همچون حسابداری و مدیریت موجودی و ... به کار میرود. از انواع رایانه های کوچک میتوان به workstation ها و سرور ها (Servers) اشاره کرد.

۴- ریز رایانه ها (Micro computers): کوچکترین و ارزان ترین رایانه ها هستند. به خاطر استفاده روزمره کاربران در منازل و محیط های کاری، به آنها رایانه های شخصی یا PC (Personal Computer) هم گفته میشود. سرعت پردازش این رایانه ها

در حدود یک الی چهار میلیون دستوراتالعمل در ثانیه میباشد. رایانه های شخصی با توجه به اندازه و قابلیت حمل به انواع مختلفی همچون رومیزی (Desktop)، کیفی یا روپایی (Laptop)، جیبی یا دستی (Palmtop) و ... تقسیم بندی میشوند. **! توجه:** ماشین حساب ها، تلفن های همراه، تبلت ها و ساعت های هوشمند مچی، همگی از نوع ریز رایانه های قابل حمل میباشند.

<> آشنایی با سخت افزار و اجزای رایانه: سخت افزار مجموعه ای از اجزای فیزیکی است که پایه و بستر اصلی برای اجرای نرم افزارها را فراهم میکند. در این قسمت، مفهوم سخت افزار و دسته بندی آن بررسی میشود.

- سخت افزار: اجزای فیزیکی سیستم رایانه ای که قابل لمس برای کاربر باشد، سخت افزار نام دارند که شامل مجموعه ای از قطعات و مدارات الکتریکی و مکانیکی میباشند. نکته لازم به ذکر این است که نباید با برخی از سخت افزار ها، تماس فیزیکی ایجاد شود زیرا که باعث وارد شدن آسیب جبران ناپذیر به آن قطعه میشود.

با کنار هم قرار گیری سخت افزار ها، یک بستر مناسب برای کار با سیستم های رایانه ای در خدمت کاربر قرار میگیرد.

- سخت افزار خارجی: به تجهیزات سخت افزاری که در خارج از رایانه نصب و استفاده میشوند، سخت افزار خارجی گفته میشود و کاربر رایانه معمولا با این دسته از سخت افزار ها ارتباط مستقیم دارد. از جمله سخت افزار های خارجی داریم:

+ مانیتور (Monitor) + دسته بازی (Gamepad) + صفحه کلید (Keyboard)

+ میکروفون (Microphone) + بلندگو ها (Speakers) + ماوس (mouse)

+ پرینتر (Printer) + پروژکتور (Projector)

- سخت افزار داخلی: به مجموعه سخت افزار هایی که در درون کیس رایانه نصب میشوند، سخت افزار داخلی گفته میشود. معروفترین و مهمترین سخت افزار داخلی که سایر سخت افزار های داخلی بر روی آن نصب میشوند مادربرد (Motherboard) نام دارد. سایر سخت افزار های این دسته عبارتند از:

+ مادربرد (Motherboard) + پردازنده مرکزی یا CPU (central processing unit)

+ فن (Fan) + رم یا Ram مخفف (Random Access Memory)

+ مودم (Modem) + درایو (Drive)

+ کارت گرافیک (Graphics Card) + کارت صدا (Sound Card)

<> اجزای اصلی سیستم رایانه ای: یک رایانه برای انجام عملیات پایه ای مانند دریافت اطلاعات، پردازش، ذخیره سازی و نمایش نتایج، از چهار بخش کلیدی تشکیل شده است که این بخش ها عبارتند از:

+ واحد پردازنده مرکزی (central processing unit) + حافظه (Memory)

+ واحد ورودی (Input Unit) + واحد خروجی (Output Unit)

مواردی که در ادامه آورده میشوند با توجه به تخصصی بودن به صورت جزئی بررسی میشوند.

- واحد پردازنده مرکزی (CPU): به عنوان مغز رایانه تلقی میشود و وظیفه اصلی آن پردازش داده های ورودی میباشد. عمل پردازش در CPU در سه مرحله اصلی صورت میگیرد: فراخوانی (Fetch) - رمزگشایی (Decode) - پردازش و اجرا (Execute). CPU یک تراشه الکتریکی میباشد که انجام عملیات پردازشی، منطقی، ریاضی و کنترلی را بر عهده دارد. قسمت های تشکیل دهنده آن عبارتند از: واحد حساب و منطق (ALU) - واحد کنترل (CU) - حافظه ثابت (Register) - حافظه سریع (Cache).

* سرعت CPU بر اساس تعداد دستورالعمل هایی که در یک ثانیه قادر به انجام آنها است اندازه گیری میشود و واحد آن بر حسب مگاهرتز MHz (میلیون دستور در ثانیه) یا گیگاهرتز GHz (میلیارد دستور در ثانیه) است.

- حافظه (Memory): مکانی است اطلاعات به صورت موقت یا دائم در آن نگهداری میشود. حافظه به دو نوع کلی حافظه اصلی و حافظه جانبی تقسیم بندی میشود.

+ حافظه اصلی (Main Memory) شامل حافظه هایی چون RAM و ROM میشود

RAM (Random Access Memory): حافظه با دسترسی تصادفی یا حافظه خواندن/نوشتن است که برای ذخیره سازی موقت اطلاعات رایانه ای به کار میرود.

ROM (Read Only Memory): حافظه رام یا حافظه فقط خواندنی، یک حافظه غیر قابل تغییر میباشد که شامل اطلاعات دائمی است که از قبل توسط کارخانه سازنده آن در آن قرار داده شده. این اطلاعات برای رایانه مهم بوده و برای راه اندازی آن ضروری میباشند.

+ حافظه جانبی (Secondary Memory) که شامل تمامی حافظه های ذخیره سازی ثانویه مانند هارد دیسک ها میباشد. حافظه جانبی یا ثانویه حافظه ای است که برای نگه داری دائمی اطلاعات و برنامه ها به کار میرود.

* از آخرین تکنولوژی های ذخیره سازی اطلاعات، حافظه های SSD (Solid State Drive) میباشد که نسبت به سایر حافظه های جانبی، ظرفیت و سرعت بالاتری دارد.

* فضای ابری از دیگر امکانات ذخیره اطلاعات میباشد که در این حالت فرد اطلاعات خود را از طریق اینترنت در یک سرور اطلاعاتی ذخیره میکند.

* واحد های اندازه گیری حجم حافظه:

+ بیت (bit - b): به کوچکترین واحد اندازه حافظه که تنها میتواند دو مقدار 0 و 1 را داشته باشد، بیت میگویند.

+ نیبل (Nibble): به مجموعه چهار بیت که کنار هم قرار گرفته اند یک نیبل گفته میشود.

+ بایت (Byte - B): با کنار هم قرار گرفتن ۸ بیت (دو نیبل)، یک بایت تشکیل میشود. بایت واحد اصلی حافظه است و میتواند یکی از اعداد ۰ تا ۲۵۵، آن هم به صورت باینری (دودویی) باشد.

! توجه: واحد بیت معمولا برای نشان دادن میزان انتقال داده ها در فواصل دور به کار میرود. به عنوان مثال برای نشان دادن سرعت اینترنت از واحد بیت در ثانیه bps (bit per second) استفاده میشود.

در نشان دادن واحد های اندازه گیری حجم، با توجه به اینکه عنوان بیت (bit) و بایت (byte) دارای کاراکتر اولیه یکسان میباشند، برای نشان دادن تفاوت این دو از دو حالت b و B استفاده میشود که b نماد بیت (Bit) و B نماد بایت (Byte) میباشد. به همین خاطر b و B در نتیجه سایر واحد های حجم همچون Kb با KB با همدیگر متفاوت هستند.

* سایر واحد های حافظه نسبت به بایت را در جدول زیر میتوانید مشاهده کنید:

کاربرد عمومی		دودویی		ده دهی	
مقدار	نام (نماد)	مقدار	نام (نماد)	استاندارد بین المللی	نام (نماد)
$1KB = 2^{10} B$	کیلوبایت (KB)	$1KiB = 2^{10} B = 1024B$	کیبی بایت (KiB)	$1KB = 10^3 B$	کیلوبایت (kB)
$1MB = 2^{10} KB$	مگابایت (MB)	$1MiB = 2^{20} B = 1024KB$	مبی بایت (MiB)	$1MB = 10^6 B$	مگابایت (MB)
$1GB = 2^{10} MB$	گیگابایت (GB)	$1GiB = 2^{30} B = 1024MB$	گیبی بایت (GiB)	$1GB = 10^9 B$	گیگابایت (GB)
$1TB = 2^{10} GB$	ترا بایت (TB)	$1TiB = 2^{40} B = 1024GB$	تبی بایت (TiB)	$1TB = 10^{12} B$	ترا بایت (TB)

- واحد های ورودی و خروجی (Input and Output)

+ واحد ورودی (Input Unit): واحدی است که داده ها را از دستگاه های ورودی دریافت میکند و پس از تبدیل آن به اطلاعات قابل فهم توسط رایانه، آنها را به حافظه اصلی منتقل میکند. داده ها از طریق ورودی به حافظه اصلی و سپس به CPU منتقل میشوند تا پردازش شوند.

+ واحد خروجی (Output Unit): واحدی است که اطلاعات تولید شده توسط رایانه را از حافظه اصلی دریافت میکند و به دستگاه های خروجی منتقل میکند. بعد از پردازش داده ها توسط CPU، اطلاعات به حافظه اصلی منتقل میشوند و از آنجا توسط واحد خروجی به دستگاه های خروجی ارسال میشوند.

- برد اصلی یا مادربرد (Motherboard): تمامی سخت افزار ها نیاز به محیطی دارند که در آن به همدیگر متصل شده و با هم در ارتباط باشند. فراهم کردن این محیط ارتباطی بر عهده مادربرد است. مهمترین کاربرد مادربرد، کنترل پردازشگر مرکزی (CPU) و ایجاد ارتباط بین آن با سایر بخش ها است. قطعه الکترونیکی که داخل کیس قرار دارد و سایر قطعات از جمله RAM، CPU، هارد دیسک، کارت های ارتقا و سایر قطعات روی آن قرار گرفته، همان مادربرد میباشد. مادربرد برای ارتباط با اجزای یاد شده از سوکت ها، اسلات ها، شیار ها و ... استفاده میکند که در ادامه به بررسی آنها میپردازیم، لازم به ذکر است که برخی از این موارد در حال حاضر مورد استفاده قرار نمیگیرند.

+ سوکت (Socket): محلی است که پردازنده (CPU) در آن نصب میشود. سوکت ها انواع مختلفی دارند که بسته به نوع پردازنده و معماری آن متفاوت است. برخی از سوکت های رایج عبارتند از: LGA (Land Grid Array) - PGA (Pin Grid Array) - BGA (Ball Grid Array)

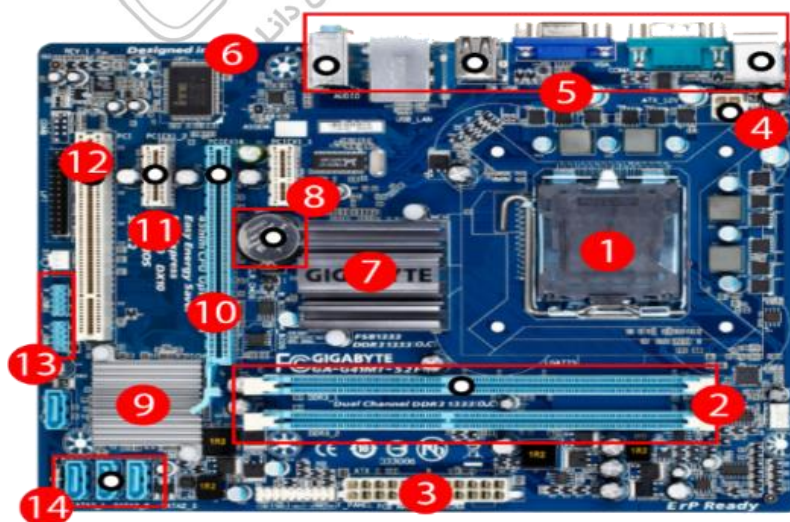
+ اسلات (Slot): به درگاه هایی روی مادربرد گفته میشود که برای نصب قطعات جانبی مانند کارت های توسعه (گرافیک، صدا و شبکه) استفاده میشود. انواع اسلات ها عبارتند از: SATA - DIMM - M2 - PCI-E - PCI

+ باتری CMOS: زمانی که کامپیوتر خاموش است، برق مورد نیاز ساعت سیستم و تنظیمات بایوس جهت بوت شدن رایانه را تامین میکند.

+ تراشه BIOS: بایوس (BIOS) تراشه خاصی است که نرم افزار لازم برای آنکه رایانه نرم افزار سیستم عامل را را اجرا کند در خود دارد. Bios یک حافظه از نوع Rom میباشد.

* با توجه به موارد گفته شده خلاصه ای از لیست اجزای مادربرد به همراه جایگاه آنها در تصویر را در زیر توضیح میدهیم:

- ۱- سوکت CPU (CPU socket): محل نصب پردازنده.
- ۲- اسلات RAM (DIMM slots): محل نصب حافظه رم.
- ۳- کانکتور برق ۲۴ پین: برق مورد نیاز مادربرد با استفاده از این کانکتور و از طریق منبع تغذیه تامین میشود.
- ۴- کانکتور برق ۴ پین: برق مورد نیاز CPU با استفاده از این کانکتور و از طریق منبع تغذیه تامین میشود.
- ۵- پورت های ورودی و خروجی (Input/Output ports): شامل پورت های USB، VGA، Ethernet، Audio و
- ۶- چیپست (Chipset): مسئول مدیریت ارتباطات بین قطعات.
- ۷- پل شمالی (northern bridge): کنترل ارتباط میان حافظه های سیستم، درگاه های PCI و APG و پردازنده سیستم.
- ۸- باتری CMOS: تامین کننده برق مورد نیاز ساعت سیستم و تنظیمات بایوس.
- ۹- پل جنوبی (southern bridge): کنترل ارتباط سایر قطعات با CPU و RAM که سرعت کمتری نیاز دارند.
- ۱۰- اسلات PCI-e x16 (AGP): محل نصب کارت توسعه گرافیکی بر روی مادربرد.
- ۱۱ و ۱۲- اسلات PCI-e x1 و PCI: محل نصب انواع کارت های توسعه از جمله کارت صدا، کارت شبکه.
- ۱۳- کانکتور های USB: برای اتصال پورت های USB خارج از مادر برد به کار میروند.
- ۱۴- کانکتورهای SATA: برای اتصال هارد دیسک ها و SSD ها به مادر برد به کار میروند.

! توجه: پورت های موجود در بخش I/O ports عبارتند از: USB - Audio jack (اتصال خروجی صدا) - VGA (اتصال نمایشگر ها) - HDMI (اتصال نمایشگر ها) - LAN (اتصال سیم Lan) - DVI (اتصال خروجی تصویری / منسوخ) - Parallel (اتصال پرینتر ها) - Serial (منسوخ) - PS/PS2 (اتصال ماوس و کیبورد / منسوخ)

+ کارت های توسعه: کارت های توسعه که از طریق اسلات های موجود در روی مادربرد به آن متصل میشوند، جهت ارتقا و توسعه توانایی یک سیستم رایانه ای میباشد. به عنوان مثال در صورتی که یک کاربر مشغول به کارهای گرافیکی باشد، با نصب یک کارت گرافیکی، پردازش گرافیکی خود را ارتقا میدهد. برخی از کارت های توسعه عبارتند از: کارت گرافیک، کارت شبکه، کارت صدا، کارت تلویزیون (TV) و کارت مودم (modem).

<< دستگاه های ورودی و خروجی: تعامل کاربر با رایانه از طریق دستگاه های ورودی و خروجی انجام میشود که در ادامه با دستگاه هایی آشنا میشویم که اطلاعات را وارد رایانه میکنند و یا نتایج پردازش شده توسط رایانه را به کاربر ارائه میدهند. در برخی از موارد دستگاه های وجود دارد که هر دو نقش را به طور هم زمان دارند.

- دستگاه های ورودی: برای گرفتن ورودی از کاربر استفاده میشوند. از جمله مهمترین آنها میتوان به موارد زیر اشاره کرد:
+ کیبورد (Keyboard): اصلی ترین وسیله ورودی داده ها و دستورات. کیبورد تنها برای تایپ نیستند و از آن میتوان برای کنترل و دستور دهی به رایانه استفاده کرد. کلید های یک کیبورد را میتوان در دسته های کلید های کاراکتر (character)، عددی (Numpad)، عملگر (Function)، تغییر دهنده (Modifier)، هدایتگر (Navigation) و سیستمی (System) تقسیم بندی کرد

+ ماوس (Mouse): برای کنترل نشانگر در کامپیوتر به کار میرود و بنابر استفاده کاربر انواع مختلفی دارد. ساده ترین حالت ماوس ها دارای دو دکمه چپ و راست و یک غلتک (Scroll) میباشد.
+ از دیگر دستگاه های ورودی میتوان به صفحه لمسی (Touch Pad)، اسکنر (Scanner)، میکروفون (Microphone) و وبکم (Web Cam) اشاره کرد.

- دستگاه های خروجی: دستگاه هایی که برای انتقال اطلاعات پردازش شده توسط رایانه به کاربر مورد استفاده قرار میگیرند:
+ صفحه نمایش (Monitor): برای خروجی اطلاعات پردازش شده توسط CPU به صورت تصویری به کار میرود. وضوح تصویر یا resolution به تعداد پیکسل یا نقطه های موجود در یک اینچ از تصویر یا صفحه نمایش گفته میشود و واحد آن به صورت DPI (dots per inch) میباشد. مانیتور ها کارکردی مشابه با تلویزیون ها دارند با این تفاوت که مانیتور ها قابلیت تنظیم کیفیت و وضوح تصویر را دارا میباشند.

+ بلندگو (Speaker): از خروجی های صوتی سیستم میباشد و اطلاعات دیجیتالی پردازش شده توسط رایانه را به صورت صوت به محیط بیرون میدهد.

+ پروژکتور (Projector) و چاپگر (Printer) نیز از دسته دستگاه های خروجی محسوب میشوند.

- دستگاه های ورودی/خروجی: دستگاه هایی هستند که همزمان میتوانند به عنوان ورودی و خروجی عمل کنند. این دستگاه ها در اکثر موارد ترکیبی از دو یا چندین دستگاه ورودی و خروجی میباشند. از جمله آنها میتوان به صفحه نمایش لمسی (Touch screen)، چاپگرهای چندکاره (All in one printer)، تخته هوشمند (Smart Board) و مودم (modem) اشاره کرد.

- نرم افزار و سیستم عامل

برای بهره برداری کامل از سخت افزار های رایانه، به نرم افزار هایی نیاز داریم که کنترل سیستم و اجرای وظایف را بر عهده داشته باشد.

<< نرم افزار و انواع آن: نرم افزارها مجموعه ای از دستورالعمل ها هستند که برای انجام کارهای خاص در رایانه اجرا میشوند. - تعریف نرم افزار: هر بخشی از کامپیوتر که به صورت فیزیکی قابل لمس توسط کاربر نباشد، نرم افزار محسوب میشود. در بیانی دقیقتر، به تمامی برنامه ها و دستورالعمل هایی که برای ارتباط کاربر با رایانه و استفاده از آن به کار میروند، نرم افزار گفته میشود. از این قسمت رایانه، تحت عنوان روح رایانه یاد میشود.

- نرم افزار های کاربردی (Application software): نرم افزار هایی هستند که برای انجام وظیفه خاص و بر اساس نیاز کاربران طراحی و تولید میشوند. از این دسته نرم افزار ها میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

+ نرم افزار واژه پرداز همچون Word و Wordpad + نرم افزار صفحه گسترده همچون Excell

+ نرم افزار ارائه مطالب همچون PowerPoint + نرم افزار پایگاه داده همچون Access

+ نرم افزار مرورگر وب Web browser همچون Chrome + نرم افزار اصلاح تصاویر همچون Photoshop

+ بازی های رایانه ای computer gaming همچون Chess

- نرم افزار های سیستمی (System software): نرم افزار هایی که مدیریت سیستم را به طور کلی یا جزئی بر عهده دارند، با سخت افزار رایانه ارتباط مستقیم دارند و عملیات مربوطه از طریق این نرم افزار ها هدایت و کنترل میشود. این دسته از نرم افزار ها به عنوان رابطی میان سخت افزار ها، نرم افزار های کاربردی و کاربران عمل میکند. نرم افزار های سیستمی را میتوان در دسته های سیستم های عامل (Operating System)، نرم افزار های کمکی (Utility software)، درایور ها (Drivers) و مترجم های زبان برنامه نویسی یا کامپایلر ها و مفسر ها (Compiler and Interpreters) تقسیم بندی کرد.

<< سیستم های عامل و وظایف آنها: مهم ترین نرم افزار رایانه است که اجرای برنامه ها و ارتباط میان سخت افزار و نرم افزار را ممکن میسازد. جایگاه سیستم عامل در سیستم رایانه ای را میتوان به عنوان یک رابط میان کاربر و نرم افزار های کاربردی با سخت افزار دانست. سیستم عامل با سازماندهی، مدیریت و کنترل منابع سخت افزاری، مکان استفاده بهینه از سیستم رایانه ای را به کاربر میدهد. سیستم عامل اولین نرم افزاری است که بر روی رایانه نصب میشود و از مهمترین وظایف سیستم عامل، اختصاص دادن فضای حافظه اصلی به برنامه های کاربردی (مدیریت برنامه ها)، مدیریت دیسک های سخت، مدیریت حافظه و CPU در هنگام اجرای یک برنامه، ایجاد محیط کار مناسب برای کار کاربران با رایانه و اطلاع رسانی از هرگونه خطای به وجود آمده در سیستم رایانه.

- انواع رایج سیستم عامل ها: سیستم عامل ها بر اساس نوع دستگاه و نیاز کاربر متفاوت اند. از سیستم عامل های استفاده شده برای کامپیوتر های شخصی میتوان به windows - mac os اشاره کرد. برای مصارف مهندسی از Linux یا unix استفاده میشود و ios - Android از سیستم عامل های موبایل میباشد:

نرم افزار سیستم	نوع نرم افزار		تعداد کاربران		تعداد برنامه ها		محیط کار	
	محیط عامل	سیستم عامل	تک کاربره	چند کاربره	تک وظیفه	چند وظیفه	متنی	گرافیکی
Windows 10		✓		✓		✓		✓
MAC OS		✓		✓		✓		✓
Linux		✓		✓		✓	✓	✓
Unix		✓		✓		✓	✓	✓
Android		✓	✓			✓		✓
IOS		✓	✓			✓		✓

- شبکه های کامپیوتری

<< شبکه های رایانه ای و انواع آن: شبکه رایانه ای (Computer network) که به طور اختصاری شبکه نامیده میشود، به اتصال دو یا چند سیستم رایانه ای با توانایی ارسال و دریافت داده گفته میشود. این انتقال داده ها میتواند با کابل چند رسانه ای، کابل نوری یا بیسیم انجام شود. شبکه رایانه ای باعث تسهیل ارتباط میان کاربران شده و اجازه میدهد تا کاربران منابع خود را به اشتراک بگذارند.

- انواع شبکه از نظر نوع اتصال یا ارتباط: نحوه اتصال فیزیکی دستگاه ها، مانند سیمی یا بی سیم بودن شبکه، در عملکرد و هزینه راه اندازی شبکه مؤثر است: اتصال با کابل - اتصال با فیبر نوری - اتصال بی سیم.

- انواع شبکه ها از نظر وسعت: بر اساس گستره جغرافیایی به دسته های زیر تقسیم بندی میشوند:

نوع	توضیح	محدوده	تکنولوژی ارتباطی
PAN (personal area network)	اتصال دستگاه های مجاور فرد	MAN (metropolitan area network)	اتصال چندین LAN در منطقه شهری
LAN (local area network)	دستگاه های متصل شده در یک منطقه محلی به صورت فیزیکی	WAN (wide area network)	اتصال شبکه ارتباطی در محدوده خیلی وسیع همانند کشور

- در کنار شبکه های محلی که میان چند رایانه در یک محیط محدود ارتباط برقرار میکنند، اینترنت به عنوان بزرگترین شبکه جهانی امکان اتصال میلیاردها دستگاه را فراهم کرده است. اینترنت (Internet) یک شبکه جهانی از کامپیوترها و دستگاه های مختلف است که با استفاده از اتصالات فیزیکی و فناوری های ارتباطی، به یکدیگر متصل شده اند. برخی از انواع اینترنت عبارتند از: اینترنت Dial-up، اینترنت موبایل (cellular)، اینترنت فیبرنوری (Fiber optic)، اینترنت ماهواره ای (Satellite) و اینترنت خطوط تلفنی (DSL)

از جمله خدمات ارائه شده در اینترنت که از آنها با نام سرویس های اینترنتی نیز یاد میشود، مواردی همچون وبسایت (Website) - پست الکترونیکی (Email) - انتقال فایل (FTP) - پیام رسان و چت فوری (Instant messaging) - وبلاگ نویسی

(Blogging) - فضای ذخیره سازی ابری (Cloud Storage) - شبکه های اجتماعی (Social Networks) - تجارت الکترونیک (E-commerce) - یادگیری و آموزش آنلاین (E-learning) و ... را داریم. وب (Web) با اینترنت (Internet) یکسان نیست و کلاً دو مفهوم متفاوت هستند. در ساده ترین توضیح میتوان گفت که وب یکی از خدمات ارائه شده توسط اینترنت میباشد.

- اینترنت (Intranet): اینترنت یک شبکه خصوصی است که تنها از طریق کاربران مجاز داخلی قابل دسترسی است. پیشنهاد intra به معنای داخلی است و بدین معنی است که برای ارتباطات داخلی طراحی شده است.

- اکسترانت (Extranet): شبکه ای مشابه با اینترنت، با این تفاوت که این نوع از شبکه از طریق پرتال وب قابل دسترسی میباشد. اکسترانت برای کسی که نام کاربری و رمز عبور داشته باشد از هر جایی قابل دسترسی است.

- امنیت شبکه و اطلاعات

<< اصول امنیت شبکه و اطلاعات: امنیت شبکه و اطلاعات به محافظت از داده ها و سیستم های رایانه ای در برابر تهدیدات داخلی و خارجی اشاره دارد که در اینصورت میتوان گفت که امنیت اطلاعات مجموعه ای از اصول برای حفظ صحت، دسترس پذیری و محرمانگی داده ها است.

- محرمانگی (Confidentiality): محرمانگی به معنی محدود کردن دسترسی به اطلاعات، برای افراد مجاز میباشد. این اصل با استفاده از تکنیک های رمز گذاری، تعیین سطح دسترسی و احراز هویت قابل پیاده سازی میباشد.

- یکپارچگی (Integrity): از آنجا که اطلاعات نباید بدون اجازه تغییر داده شوند، یکپارچگی به حفظ دقت و صحت اطلاعات اشاره دارد و تضمین میکند که داده ها در طول انتقال یا ذخیره سازی تغییر نکنند. برای این کار از مواردی چون امضای دیجیتال (Digital signature) و هشینگ (Hashing) استفاده میشود.

- دسترس پذیری (Availability): اطلاعات باید همواره برای کاربران مجاز در دسترس باشد. اقدامات محافظتی مانند پشتیبان گیری (Back Up) منظم و استفاده از سیستم های افزونگی میتواند از خرابی ها و حملات جلوگیری کند.

<< انواع حملات سایبری (Cyber attacks): تهدیدات امنیتی از طریق روش های مختلف سایبری انجام میشوند و شبکه و اطلاعات همواره هدف حملات سایبری (دیجیتالی) قرار میگیرند و امنیت شبکه و اطلاعات همواره مورد تهدید حملات میباشد.

- بدافزار ها (Malware): نرم افزار تهاجمی که برای آلوده کردن، آسیب رساندن یا دسترسی به سیستم های رایانه ای طراحی شده اند. انواع مختلفی از بدافزارها وجود دارد اما هدف کلی آنها مختل کردن عملکرد عادی یک دستگاه است.

از انواع بدافزار میتوان موارد زیر رو لیست کرد:

- + ویروس (Virus): یک برنامه مخرب است که میتواند در یک سیستم عامل یا یک قطعه نرم افزار جاسازی شود. در این بدافزار قربانی با اولین فعالیت خود سیستم و فایل را تحت تاثیر قرار میدهد و دستگاه را آلوده میکند.
- + کرم (Worm): با نفوذ در نقاط آسیب پذیر امنیتی سیستم، به سرعت در شبکه گسترش میابد. برخلاف ویروس که بعد از اجرای برنامه سیستم را آلوده میکند، قابلیت انتشار خودکار و بدون نیاز به اجرای برنامه را دارد و به صورت خودکار به دنبال آسیب پذیری ها و نقاط ضعف در سیستم ها میگردد تا بتواند خود را منتشر کند.

<< روش های مقابله با تهدیدات امنیتی: روش های محافظت از شبکه و اطلاعات که برخی میان هر دو مشترک و برخی منحصر به یکی از این موارد میباشند در ادامه بررسی شده اند.

- استفاده از فایروال (Firewall): اولین خط دفاعی در برابر حملات سایبری هستند و ترافیک ورودی و خروجی شبکه را بر اساس قوانین امنیتی تعریف شده، کنترل میکنند و به عنوان یک سد مابین شبکه داخلی و خارجی عمل میکنند.

- رمز گذاری داده ها (Data encryption): یکی از روش های اساسی برای حفاظت از داده ها در برابر دسترسی های غیرمجاز است. این روش به ویژه برای انتقال اطلاعات حساس در شبکه ها بسیار اهمیت دارد.

- استفاده از پروتکل های امن (Safety Protocols): پروتکل های امن مانند SSL/TLS، HTTPS و SSH برای انتقال اطلاعات در شبکه استفاده میشوند و میتوانند خطرات سایبری را کاهش دهد. پروتکل ها با رمزنگاری ارتباطات، از افشای اطلاعات حساس جلوگیری میکنند

- مدیریت دسترسی کاربران: یکی از اصول اساسی امنیت شبکه است که شامل محدود کردن دسترسی به داده ها و منابع بر اساس نقش ها و مجوزهای تعریف شده است.

- احراز هویت دو مرحله ای (2FA): یکی از موثرترین روش های امنیت شبکه برای افزایش امنیت حساب های کاربری است. این روش علاوه بر رمز عبور، یک لایه اضافی از تایید هویت را اضافه میکند، به طوری که کاربر باید یک کد امنیتی اضافی که به تلفن همراه یا ایمیل ارسال میشود را وارد کند.

- استفاده از نرم افزار های آنتی ویروس و ضد بدافزار: نرم افزارهای آنتی ویروس و ضد بدافزار برای شناسایی و حذف بدافزارها و ویروس ها از شبکه استفاده میشوند. این ابزارها به طور مداوم فایل ها و برنامه ها را اسکن میکنند و در صورت یافتن تهدیدات، آن ها را حذف یا قرنطینه میکنند.

- پشتیبان گیری منظم اطلاعات (BackUp): پشتیبان گیری منظم از داده های شبکه یکی از اصول حیاتی امنیت شبکه است. این کار باعث میشود که در صورت وقوع حملات سایبری، نقص فنی یا از دست دادن داده ها، اطلاعات به سرعت بازیابی شوند. پشتیبان گیری از داده ها به خصوص در برابر حملات باج افزاری بسیار موثر است.

سیستم های عامل و مدیریت فایل ها

با توجه به اینکه ویندوز ۱۰ پرکاربرترین نسخه از ویندوز میباشد، اساس سوالات میباشد اما سیستم های رایانه ای مورد استفاده در برخی از شرکت ها ممکن است سیستم عامل متفاوتی از جمله DOS داشته باشند.

- سیستم عامل ویندوز

<< معرفی سیستم عامل ویندوز (Windows OS): ویندوز یک سیستم عامل گرافیکی است که توسط شرکت مایکروسافت توسعه داده شده و به عنوان یکی از محبوب ترین سیستم عامل ها در دنیا شناخته میشود که در کامپیوترهای شخصی و سازمانی مورد استفاده قرار میگیرد. ویندوز امکان اجرای برنامه ها، مدیریت فایل ها و استفاده از اینترنت را فراهم میکند.

- نسخه های مختلف ویندوز: سیستم عامل ویندوز با توجه به پیشرفت تکنولوژی و در پی آن تغییر نیاز های کاربران، نسخه های مختلفی را برای ویندوز، در طول سالیان ارائه داده.

نسخه ویندوز	توضیحات
ویندوز 7	محبوبترین نسخه ویندوز - ارائه به عموم در سال ۲۰۰۹ - معرفی ویژگی هایی چون نوار وظیفه جدید - قابلیت های مدیریت پنجره جدید - بهبود رابط کاربری گرافیکی Aero - اتمام پشتیبانی در سال ۲۰۲۰
ویندوز 8 و 8.1	ضعیف ترین نسخه ویندوز - در سال ۲۰۱۲ و با هدف پر کردن شکاف بین تبلت ها و کامپیوتر های شخصی منتشر شد - نسخه 8.1 به عنوان یک ارتقاء رایگان برای کاربران ۸ طراحی شد
ویندوز 10	دو سال پس از نسخه 8.1 و در سال ۲۰۱۵ راه اندازی شد - شامل ویژگی های جدیدی مانند منوی استارت و رابط کاربری بازسازی شده، امنیت احراز هویت چند عاملی و ... - دارای دستیار دیجیتالی و مرورگر Edge (جایگزین IE)
ویندوز 11	جهت ارائه تجربه کاربری مدرن تر و ساده تر در سال ۲۰۲۱ عرضه شد - برای افزایش بهره وری و خلاقیت کاربر، با ویژگی های جدیدی مانند جهت یابی های بصری و ظاهری شفاف تر طراحی شد

- هر یک از نسخه های ارائه شده ویندوز، شامل دو نسخه ۳۲ بیتی و ۶۴ بیتی میباشد که هر کدام از آنها بر اساس نیاز کاربر بر روی سیستم رایانه ای نصب و استفاده میشود.

برای شروع به کار با ویندوز به دو سخت افزار خارجی نیاز داریم که عبارتند از ماوس و کیبورد.

+ ماوس (mouse): برای کار در محیط گرافیکی ویندوز بسیار کارآمد میباشد و ماوس متصل به سیستم رایانه ای وظیفه حرکت دادن نشانگر (Cursor) در محیط ویندوز را دارد. عملکرد کلید های ماوس ذکر شده عبارتند از:

عنوان معادل انگلیسی	توضیحات
اشاره گر - Cursor - Pointer	پیکان کوچک روی مانیتور که با حرکت ماوس جابجا میشود
اشاره کردن - Point	عمل قرار دادن اشاره گر ماوس بر روی المانی در صفحه نمایش
کلیک - Click	یکبار فشردن و رها کردن هر کدام از کلید های ماوس
چپ کلیک - Left click	کلیک کردن با کلید سمت چپ برای انتخاب فایل ها و پوشه ها
راست کلیک - Right Click	کلیک کردن با کلید سمت راست برای باز کردن منوی راست کلیک
دابل کلیک - Double Click	دو بار چپ کلیک سریع و پشت سرهم، برای باز کردن فایل ها یا اجرای برنامه ها
کشیدن و رها کردن - Drag and Drop	فشار دادن کلید چپ و نگه داشتن آن بر روی یک عنصر و حرکت دادن ماوس و رها کردن آن در جای دیگر به طوری که آن عنصر همراه با نشانگر حرکت کند

+ صفحه کلید (Keyboard): دومین وسیله جانبی پرکاربرد برای کار با رایانه است که برای وارد کردن داده ها و دستورات به رایانه استفاده میشود. به طور معمول و استاندارد صفحه کلید ها دارای ۸۵ تا ۱۰۴ کلید میباشند. انواع پیشرفته و تخصصی (Multimedia، Typing، Gaming و ...) میتوانند تعداد بیشتری داشته باشند. کلید های موجود در صفحه کلید را میتوان بر اساس عملکرد و وظیفه آنها دسته بندی کرد که در جدول بعدی به بررسی این دسته بندی ها پرداخته ایم.

کلید ها	توضیحات و عملکرد
کلید های حرفی عددی (تایپی/کاراکتری)	برای نوشتن و تایپ حروف، اعداد و علائم به کار میروند
کلید های مبدل (تغییر دهنده)	سه کلید Ctrl، Alt و Shift که از هر کدام دو عدد در سمت چپ و راست موجود است
کلید های دو حالت (قفل کننده)	کلید هایی که تنها دو حالت فعال و غیر فعال دارند: Caps Lock، Num Lock و Scroll Lock
کلید های پیمایشی (هدایتی)	کلید هایی که از آنها برای جابجایی مکان نما یا بین فایل ها به کار میروند
کلید های عددی (ماشین حسابی)	ظاهری مشابه با کلید های یک ماشین حساب، در قسمت چپ کیبورد قرار دارد

کلید های چند رسانه ای	کلید هایی اختیاری که ممکن است بسته به نوع کیبورد موجود باشند یا نباشند
کلید های تابعی (عملگر)	در بالای صفحه کلید قرار دارند و برای سهولت در انجام کار ها استفاده میشوند
کلید های ادیت و اینتر	مجموعه کلیدهای Enter، Backspace، Delete و Insert
کلید های سیستمی	به طور استاندارد شامل دو نوع کلید Windows و ESC هستند و برای کنترل سیستم به کار میروند

<> راه اندازی و خاموش کردن سیستم رایانه ای: برای کار با سیستم رایانه ای، اولین کار روشن کردن آن است. همچنین پس از اتمام کار، جهت صرفه جویی در مصرف انرژی، با توجه به نیاز های بعدی، سیستم را خاموش کرده و یا به حالت های استراحت موقت (Hibernation - sleep) در میآوریم.

+ روشن کردن (Start): برای روشن کردن سیستم رایانه از دکمه Power روی کیس استفاده میکنیم.

+ راه اندازی مجدد (Restart): هنگامی که رایانه به دلیل مشکلاتی همچون هنگی فعالیت نمیکند با دکمه ریستارت روی کیس رایانه مجدد راه اندازی میشود.

+ خاموش کردن: پس از اتمام کار کاربر با رایانه، بسته به نیاز کاربر، رایانه را میتوان در حالت های مختلفی قرار داد:

عمل	توضیحات	مناسب برای
خاموش کردن (Shut down)	خاموش کردن کامل کامپیوتر. اطلاعات ذخیره نشده از بین میروند.	زمانی که رایانه به مدت طولانی استفاده نمیشود
خروج از حساب کاربری (Sign out/Log off)	از حساب کاربری فعال در سیستم خارج میشود ولی سیستم روشن باقی میماند.	زمانی که بخواهیم بدون خاموش شدن سیستم از حساب کاربری خارج شویم.
تغییر کاربر (Switch user)	میتوان بدون بستن برنامه ها، از حساب کاربری خارج و به حساب کاربری دیگری در همان سیستم وارد شد.	زمانی که چند کاربر از یک سیستم استفاده میکنند و نمیخواهند حساب کاربری فعلی بسته شود.
خواب (Sleep)	سیستم به حالت کم مصرف میرود و تمام برنامه ها و فایل های باز در حافظه RAM ذخیره میشوند. با زدن کلید یا ماوس، سیستم سریعاً به حالت قبل بازمیگردد.	زمانی که برای مدت کوتاهی از سیستم استفاده نمیشود. برای حفظ برنامه های فعال بدون مصرف زیاد انرژی.
هایبرنت یا خواب عمیق (Hibernate)	سیستم را خاموش میکند اما تمام اطلاعات و برنامه های فعال را در هارد دیسک ذخیره کرده و هنگام روشن شدن مجدد، سیستم دقیقاً به همان وضعیت قبل بازمیگردد.	زمانی که برای مدت طولانی از سیستم استفاده نمیشود اما برنامه ها و فایل های فعال باید حفظ شوند.
قفل کردن (Lock)	از حساب کاربری فعال خارج میشود و به صفحه ورود میرود. در این حالت سیستم روشن باقی میماند و برنامه ها فعال میباشند.	زمانی که میخواهیم بدون خاموش کردن سیستم و بسته شدن برنامه ها از حساب کاربری خارج شویم.

تفاوت میان Log off و Switch user در این است که با Log off تمامی برنامه ها و عملیات های فعال در حساب کاربری بسته میشوند، در حالی که با استفاده از Switch user، برنامه ها در پس زمینه سیستم عامل همچنان فعال هستند.

تفاوت میان Sleep و Hibernate این است که در Sleep ذخیره اطلاعات بر روی RAM انجام میشود و برق لازم برای فعالیت آن از منبع کشیده میشود، حال آنکه در حالت Hibernate اطلاعات به صورت موقت بر روی هارد دیسک ذخیره میشوند و ویندوز به صورت کامل خاموش میشود و مصرف انرژی به صفر میرسد

<> محیط کاربری ویندوز: پس از ورود به ویندوز، با محیط گرافیکی روبه رو میشویم که شامل دسکتاپ، نوار وظیفه و منوی استارت است.

بخش دوم: سامانه ها

سامانه نماد

سامانه دانش‌آموزی نماد یا نظام مراقبت اجتماعی دانش‌آموزان، سامانه‌ای است که از طرف وزارت آموزش و پرورش و به منظور پیشگیری و کنترل آسیب‌های اجتماعی برای دانش‌آموزان راه‌اندازی شده است. از جمله عوامل مؤثر در رشد فکری و تحلیلی دانش‌آموزان، تأثیرات ناشی از محیط پیرامون و خانواده آن‌ها بر ذهن و روان دانش‌آموزان است. افزایش مشغله‌های روزانه خانواده‌ها و کمبود وقت و در نتیجه کم‌توجهی به دانش‌آموزان باعث شده است که آن‌ها نسبت به بسیاری از عوامل اطراف خود آسیب‌پذیرتر شوند. در صورتی که این آسیب‌ها و نواقص به وجود آمده به موقع و به درستی برطرف نشوند، ممکن است صدمات بسیار وسیعی بر تحصیل و حتی روان دانش‌آموزان وارد سازند.

ابزارها و مواردی که در ارائه و اجرای طرح نماد مورد بررسی و اجرا قرار گرفته‌اند، شامل موارد زیر می‌باشند:

- غربالگری
- آموزش
- سامانه الکترونیک ارجاع
- مداخله و ارائه خدمت

سامانه نورینو

سامانه نورینو یکی از سامانه‌های پرورشی، فرهنگی و هنری وزارت آموزش و پرورش است که با هدف ارتقای فعالیت‌های تربیتی دانش‌آموزان راه‌اندازی شده است. این سامانه با برگزاری برنامه‌ها، مسابقات و جشنواره‌های متنوع تلاش می‌کند زمینه رشد مهارت‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی دانش‌آموزان را از مقطع ابتدایی تا دبیرستان فراهم کند. نورینو، پلتفرم خدمات پرورشی دانش‌آموزان است و یکی از خدمات و امکانات بی‌شمار سایت مای‌مدیو (خدمات الکترونیکی آموزش و پرورش) به شمار می‌آید.

خدمات سامانه نورینو پرورشی به ۴ دسته کلی تقسیم می‌شوند:

- پویش‌ها و مسابقات عمومی
- قرآن، عترت و نماز
- فرهنگی، هنری، اردوها
- تشکلهای دانش‌آموزی

پیش‌تر، ورود به سامانه نورینو در سایت پادا، انجام می‌گرفت؛ اما در حال حاضر، برای ورود به سامانه نورینو ابتدا باید وارد سایت مای‌مدیو شوید و سپس با کلیک بر روی لینک سامانه نورینو در صفحه اصلی مای‌مدیو، به سامانه دانش‌آموزی نورینو منتقل شوید.

سامانه نظارت

در گذشته طرحی با نام نظارت جامع مدارس اجرایی شد که در آن مقرر شد تا نحوه عملکرد مدیران و همه عوامل اجرایی مدارس مورد ارزیابی قرار گیرد. هدف اصلی این طرح، بالا بردن سطح کیفی سیستم آموزشی و نظارت بر چگونگی اجرای دستورالعمل‌های صادرشده می‌باشد. این دستورالعمل‌ها، چارچوب‌ها و مقررات لازم جهت اداره مؤثر مدارس و همچنین حفظ ارزش‌های اخلاقی را شامل می‌شود. بر همین اساس، اداره کل ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات آموزش و پرورش، سامانه‌ای را به آدرس barnamerizi.medu.ir ایجاد نمود تا این نظارت به صورت اینترنتی صورت گرفته و دیگر نیازی به مراجعات حضوری نباشد. در این سایت بخش‌های مختلفی اعم از کارشناسان، ارزیابان، بازرسان، مدیران مدارس، سرویس‌های میز خدمت، نظرسنجی عمومی، تابلوی اعلانات عمومی، فراموش کردن رمز مدیران مدارس، پیشنهادات و انتقادات، لینک‌های مهم و گزارشات مردمی در نظر گرفته شده است.

سامانه پادا

پادا سامانه‌ای است همانند سایت آموزش و پرورش که دانش‌آموزان می‌توانند با مراجعه به آن، بدون نیاز به حضور در مدرسه و انجام خدمات حضوری، به انجام اموری همچون وقفه و تعیین پایه، نقل و انتقال دانش‌آموزان، پیش‌ثبت‌نام پایه هفتم و دهم، ثبت‌نام پیش‌دبستانی، ثبت‌نام دانش‌آموزان جدیدالورود اتباع، ثبت‌نام پایه اول مدارس شاهد، مشاهده کارنامه آنلاین، دریافت کارت ورود به جلسه امتحانات نهایی و ... بپردازند. در سال‌های قبل بسیاری از امکانات غیرحضوری آموزش و پرورش از طریق سامانه پادا ارائه می‌شد، اما در حال حاضر تمامی خدمات، از جمله ارائه کارنامه، به سایت مای‌مدیو منتقل شده است.

سامانه سند

سامانه دانش‌آموزی سند به منظور جمع‌آوری اطلاعات تحصیلی دانش‌آموزان تمام مقاطع تحصیلی توسط وزارت آموزش و پرورش کشور راه‌اندازی شده تا مدیران و کارکنان مدارس بتوانند با ورود به سایت دانش‌آموزی سند از امکانات ارائه شده استفاده نمایند، اما باید ذکر نمود که دسترسی به سایت snd.medu.ir در حال حاضر امکان‌پذیر نمی‌باشد و مدیران می‌بایست به اداره آموزش و پرورش منطقه خود جهت هرگونه تغییرات اقدام نمایند.

❖ فصل ششم: آشنایی با دانش مدیریت و راهبری

مدیریت مدرسه، فراتر از یک جایگاه تشریفاتی یا اداری، یکی از حساسترین و راهبردی ترین نقشها در نظام آموزشی هر جامعه ای به شمار میرود. مدیر مدرسه نه تنها مجری دستورالعمل‌های بالادستی است، بلکه موتور محرکه تحول، رشد و بالندگی درون سازمانی محسوب میشود.

مسئولیتهای مدیر مدرسه، اگرچه در فرهنگهای آموزشی مختلف متفاوت است، اما میتوان آنها را در ده محور اصلی دسته بندی کرد. اولین و اساسی ترین مسئولیت، رهبری اثربخش است؛ یعنی هدایت معلمان، کارکنان و دانش آموزان به گونه ای که اهداف تعیین شده توسط سیستم آموزشی یا شوراهای محلی تحقق یابند. دومین وظیفه، اداره امور اجرایی مدرسه شامل مدیریت بودجه، تأمین نیروی انسانی و اجرای قوانین و مقررات است. سومین محور، نظارت بر اجرای دقیق برنامه های درسی است که سرمایه اصلی مدرسه یعنی معلمان و کیفیت تدریس آنان را در بر میگیرد. چهارمین مسئولیت، برقراری انضباط و ایجاد محیطی سالم، امن و عاری از هرگونه خشونت یا تبعیض است. پنجم، مشارکت دادن خانواده ها در فرایندهای آموزشی و تصمیمگیری های مدرسه است که به تقویت سرمایه اجتماعی و افزایش تعهد اولیا می انجامد. ششم، توسعه حرفه ای مستمر معلمان و کارکنان از طریق برگزاری کارگاهها و دورههای آموزشی متناسب با نیازهای آنان است. هفتم، نظارت بر کیفیت فعالیتهای و بهبود مستمر فرایندهای آموزشی و تربیتی با استفاده از شواهد و دادههای معتبر است. هشتم، تأمین ایمنی فیزیکی و روانی تمامی افراد مدرسه با اجرای پروتکل‌های استاندارد است. نهم، برقراری ارتباطات اثربخش و شفاف با همه ذینفعان از جمله دانش آموزان، اولیا، معلمان و مقامات بالاتر است. و نهایتاً دهم، ایجاد فرهنگی مدرسه ای که در آن حس تعلق، احترام متقابل و شوق به یادگیری در همه افراد جاری باشد. این ده مسئولیت، شبکههای به هم پیوسته از وظایف را ترسیم میکنند که مدیر را ملزم به نگاه سیستمی و عمل متوازن میکند.

مدیر مدرسه برای موفقیت در انجام این مسئولیتهای، باید از روش های سیستماتیک و مبتنی بر شواهد استفاده کند. یکی از مهمترین این روشها، طی کردن مراحل هفتگانه تصمیمگیری منطقی است. این فرایند با شناسایی دقیق مشکل آغاز میشود؛ به عنوان مثال، زمانی که معلمی از رفتار غیرمحترمانه یک دانش آموز گزارش میدهد، مدیر ابتدا باید موضوع را به درستی تعریف کند. در گام دوم، اطلاعات مربوطه را از طریق گفت و گو با معلم، دانش آموز و حتی همکلاسی ها جمع آوری نماید. سپس این اطلاعات را تجزیه و تحلیل کرده و به ریشه های احتمالی رفتار دست یابد؛ مانند مشکلات خانوادگی، فشار همسالان یا نارسایی های آموزشی. در گام چهارم، فهرستی از راه حل های ممکن تهیه میشود که میتواند شامل جلسات مشاوره، گفت و گوی رو در رو با دانش آموز، دعوت از والدین یا حتی اقدامات انضباطی متناسب باشد. پس از ارزیابی هر گزینه بر اساس اثربخشی، امکانات موجود و ارزشهای مدرسه، مدیر بهترین تصمیم را اتخاذ کرده و آن را با شفافیت کامل اجرا میکند. در نهایت، با پایش مستمر نتایج و دریافت بازخورد از معلمان و خانواده، تأثیر تصمیم را ارزیابی کرده و در صورت نیاز اصلاحات لازم را اعمال مینماید. این رویکرد نه تنها کیفیت تصمیمات را افزایش میدهد، بلکه مدیر را از تصمیمگیری های سلیقه ای و شتاب زده نیز دور نگه میدارد.

طرح ها و برنامه ها

در مدارس، طرح ها و برنامه های مختلفی با هدف ارتقای کیفیت آموزش و پرورش، رشد همه جانبه دانش آموزان، پیشگیری از آسیب های اجتماعی، حفظ سلامت، شناسایی استعدادها و بهبود مدیریت مدرسه اجرا می شود. مدیر مدرسه نقش مهمی در برنامه ریزی، هماهنگی، اجرا و نظارت بر این طرح ها دارد و لازم است با اهداف، نحوه اجرا و مسئولیت عوامل مدرسه در هر یک از آن ها آشنا باشد. برخی از این طرح ها در همه مدارس و برخی نیز متناسب با دوره تحصیلی، شرایط مدرسه و بخشنامه های آموزش و پرورش اجرا می شوند.

طرح نماد

طرح نماد یا نظام مراقبت اجتماعی دانش آموزان، برنامه ای از سوی وزارت آموزش و پرورش است که با هدف پیشگیری، شناسایی و کاهش آسیب های اجتماعی، روانی و رفتاری دانش آموزان اجرا می شود. در این طرح، وضعیت دانش آموزان از طریق غربالگری و ارزیابی بررسی می شود و در صورت شناسایی مشکل، اقدامات لازم برای مشاوره، ارجاع، مداخله و پیگیری انجام می گیرد. همچنین آموزش دانش آموزان، والدین و کارکنان مدرسه در زمینه خودمراقبتی، سلامت روان و پیشگیری از آسیب های اجتماعی از بخش های مهم این طرح است.

مهم ترین بخش های اجرای طرح نماد شامل غربالگری، آموزش، سامانه الکترونیکی ارجاع، مداخله و ارائه خدمت است. مدیر مدرسه نیز در اجرای صحیح طرح، هماهنگی میان عوامل مدرسه، پیگیری موارد شناسایی شده و ارجاع دانش آموزان نیازمند حمایت به افراد یا مراکز تخصصی نقش مهمی دارد.

طرح پاک

طرح پاک یا "پایش آمادگی کودکان و دانش آموزان" یکی از برنامه های حوزه تربیت بدنی و سلامت آموزش و پرورش است که با هدف سنجش و پایش آمادگی جسمانی، حرکتی و سواد بدنی دانش آموزان اجرا می شود. در این طرح، دانش آموزان متناسب با دوره تحصیلی خود در آزمون ها و فعالیت های حرکتی مشخصی شرکت می کنند تا وضعیت آمادگی جسمانی آنان ارزیابی و نقاط قوت یا ضعف حرکتی شان شناسایی شود.

نتایج ارزیابی ها ثبت می شود و بر اساس آن، وضعیت حرکتی و آمادگی جسمانی دانش آموز قابل پیگیری است. اجرای آزمون ها معمولاً توسط معلم تربیت بدنی و در دوره ابتدایی، در مدارس که معلم تخصصی تربیت بدنی ندارند، با مشارکت آموزگار پایه انجام می شود. این پایش در طول دوران تحصیل نیز می تواند ادامه پیدا کند تا روند رشد و آمادگی حرکتی دانش آموزان بررسی شود.

طرح کوچ

طرح کوچ مخفف "کنترل وزن و چاقی دانش آموزان" است و با هدف پیشگیری و کنترل اضافه وزن و چاقی و ترویج سبک زندگی سالم و فعال در میان دانش آموزان اجرا می شود. در این طرح، قد و وزن دانش آموزان اندازه گیری و شاخص توده بدنی (BMI) آنان محاسبه می شود تا وضعیت جسمانی آن ها از نظر لاغری، وزن طبیعی، اضافه وزن یا چاقی مشخص شود. پس از

شناسایی وضعیت دانش‌آموزان، آموزش‌ها و توصیه‌های لازم در زمینه تغذیه سالم، افزایش فعالیت بدنی، اصلاح عادات روزانه و پیشگیری از چاقی ارائه می‌شود و در موارد نیاز، دانش‌آموز برای بررسی و پیگیری بیشتر به مراکز مربوط ارجاع داده می‌شود. مشارکت خانواده، معلمان، مربیان تربیت‌بدنی و عوامل حوزه سلامت مدرسه نیز در موفقیت این طرح اهمیت دارد. هدف اصلی طرح کوچ این است که مدرسه فقط به آموزش درسی توجه نکند، بلکه با پایش وضعیت جسمانی دانش‌آموزان و آموزش شیوه صحیح زندگی، به حفظ و ارتقای سلامت آنان و پیشگیری از بیماری‌های ناشی از کم‌تحرکی و چاقی نیز کمک کند.

دفتر و اسناد مهم مدرسه

بخش مهمی از فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی مدرسه از طریق ثبت، نگهداری و بایگانی صحیح اطلاعات و اسناد انجام می‌شود. دفتر مدرسه، سوابق رسمی فعالیت‌های آموزشی، اداری، مالی، پرورشی و اجرایی را در خود جای می‌دهند و به همین دلیل آشنایی مدیر با نحوه تنظیم، تکمیل و نگهداری آن‌ها اهمیت زیادی دارد. برخی از این دفاتر مربوط به اطلاعات دانش‌آموزان، برخی مربوط به کارکنان و مکاتبات اداری و برخی نیز مربوط به امور مالی و اموال مدرسه هستند. مدیر مدرسه باید بر ثبت دقیق و به موقع اطلاعات در این دفاتر و حفظ و بایگانی صحیح آن‌ها نظارت داشته باشد.

دفتر آمار

دفتر آمار یکی از مهم‌ترین دفاتر رسمی و اسنادی مدرسه است که اطلاعات آماری و مشخصات دانش‌آموزان ثبت‌نام‌شده در هر سال تحصیلی در آن درج می‌شود. این دفتر نشان‌دهنده وضعیت رسمی دانش‌آموزان مدرسه در سال تحصیلی مربوط است و اطلاعات آن باید با اطلاعات ثبت‌شده در سامانه‌های دانش‌آموزی مدرسه مطابقت داشته باشد. دفتر آمار پس از نهایی‌شدن ثبت‌نام و بررسی اطلاعات دانش‌آموزان تهیه می‌شود و مدیر مدرسه باید پیش از تأیید نهایی، مشخصات دانش‌آموزان، پایه و کلاس، وضعیت ثبت‌نام و سایر اطلاعات درج شده را بررسی کند. در موارد خاص نیز توضیحات یا مستندات لازم می‌تواند در قسمت ملاحظات دفتر درج شود.

طبق آیین‌نامه اجرایی مدارس، دفتر آمار از دفاتر اسنادی مدرسه است و باید به صورت دائمی در مدرسه نگهداری شود. مدیر مدرسه مسئول تنظیم صحیح و نگهداری آن است و در هنگام بازرسی نیز باید این دفتر و سایر سوابق مربوط را در اختیار افراد ذی‌صلاح قرار دهد.

دفتر آمار، سند رسمی تعداد و وضعیت دانش‌آموزان مدرسه در یک سال تحصیلی است؛ بنابراین ثبت و کنترل دقیق اطلاعات آن و نگهداری دائمی دفتر اهمیت زیادی دارد.

دفتر اموال

دفتر اموال یکی از دفاتر مهم و اسنادی مدرسه است که برای ثبت و نگهداری اطلاعات مربوط به اموال، وسایل و تجهیزات مدرسه استفاده می‌شود. اموالی مانند میز و صندلی، رایانه، چاپگر، وسایل آزمایشگاهی، تجهیزات اداری و سایر دارایی‌های مدرسه باید طبق مقررات مربوط شناسایی، شماره‌گذاری و ثبت شوند.

ثبت دقیق اموال باعث می‌شود مدیر مدرسه بتواند تعداد، نوع، وضعیت و محل نگهداری تجهیزات را کنترل و در صورت جابه‌جایی، تحویل، خرابی یا خروج اموال، موضوع را مطابق مقررات پیگیری کند. اموال خریداری شده و همچنین اموال اهدایی به مدرسه نیز باید در سوابق مربوط ثبت شوند. در آیین‌نامه‌های مدارس نیز بر ثبت اموال و تجهیزات خریداری شده یا اهدایی در دفتر اموال تأکید شده است.

طبق آیین‌نامه اجرایی مدارس، دفتر اموال از اسناد مدرسه است که باید به صورت دائمی نگهداری شود و مدیر مدرسه مسئول تنظیم صحیح و حفظ سوابق آن است.

❖ فصل هفتم: آشنایی با اسناد بالادستی و تحولی

◀ بخش اول: سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش

حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر انقلاب اسلامی، در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند. متن سیاست های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» که به رؤسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده، به شرح زیر است:

۱- تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه ی تعلیم و تربیت اسلامی، در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعداد های فطری و ارتقاء کیفی در حوزه های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش آموزان، با تأکید بر ریشه کن کردن بی سوادی و تربیت انسان های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلند همت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت جو، آزادمنش، مسئولیت پذیر، قانون گرا، عدالت خواه، خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر.

۲- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهم ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولّد سرمایه ی اجتماعی و عهده دار اجرای سیاست های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهد کودک و پیش دبستانی تا دانشگاه)، به عنوان امر حاکمیتی با توسعه ی همکاری دستگاه ها.

۳- به سازی و اِعلای منابع آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی با تأکید بر:

۳.۱- ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمّر شایستگی ها و توانمندی های علمی، حرفه ای و تربیتی فرهنگیان و روزآمد ساختن برنامه های درسی مراکز و دانشگاه های تربیت معلم و شیوه های یاددهی و یادگیری برای پرورش معلمان بانگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش.

۳.۲- بازنگری در شیوه های جذب، تربیت، نگهداشت و به کارگیری بهینه ی نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بستر سازی برای جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره ی مهارتی.

۳.۳- اعتلای منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه ی آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی و تبلیغی و خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان.

۳.۴- توسعه ی مهارت حرفه ای و توانمندی های علمی و تربیتی معلمان با ارتقاء کیفی آموزش های ضمن خدمت و برنامه ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و تحصیلات تکمیلی معلمان متناسب با نیاز آموزش و پرورش.

۳.۵- استقرار نظام ارزیابی و سنجش صلاحیت های عمومی، تخصصی و حرفه ای معلمان مبتنی بر شاخص های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی برای ارتقاء.

۳.۶- توسعه‌ی مشارکت معلمان در فرآیند بهسازی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی.

۳.۷- استقرار نظام پرداخت‌ها بر اساس تخصص، شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه‌بندی حرفه‌ای معلمان.

بخش دوم: سند تحول بنیادین

مقدمه

تحقق ارزش‌های اسلامی و آرمان‌های کشور نیازمند تلاش همه‌جانبه در ابعاد مختلف است. نظام تعلیم و تربیت یکی از ارکان اصلی توسعه و ارتقای سرمایه انسانی است که در دستیابی به آرمان‌های اسلامی نقش اساسی دارد. این سند با توجه به اسناد بالادستی، اهداف جمهوری اسلامی ایران و نیازهای آموزشی، برای تحقق تحول بنیادین طراحی شده است.

کلیات

- **نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی:** نهاد اجتماعی مسئول ارتقای فرهنگ اسلامی و آماده‌سازی افراد برای دستیابی به حیات طیبه.

- **تعلیم و تربیت:** فرایندی تعالی‌جویی، تعاملی و مبتنی بر نظام اسلامی که زمینه‌ساز رشد و پیشرفت هویت فردی و اجتماعی است.

- **ساحت‌های تعلیم و تربیت:** پنج حوزه اصلی شامل:

۱. تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

۲. تعلیم و تربیت زیباشناختی و هنری

۳. تعلیم و تربیت اقتصادی و حرفه‌ای

۴. تعلیم و تربیت علمی و فناورانه

- **نظام معیار اسلامی:** شامل مبانی و ارزش‌هایی است که تمامی ابعاد زندگی انسان را با معیارهای اسلامی تدوین می‌کند.

- **شایستگی‌های پایه:** توانمندی‌های فردی و جمعی برای رشد در ابعاد عقلانی، عاطفی، ارادی و عملی بر اساس نظام معیار اسلامی.

- **هویت:** نتیجه تلاش‌های فردی در جهت شکل‌گیری بینش‌ها، باورها، گرایش‌ها و اعمال که با تکرار و شرایط اجتماعی تحول می‌یابد.

- **معلم و مربی:** فردی که رسالت تربیتی را در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر عهده دارد.

- **جامعه اسلامی:** بر اساس تسلیم و رضا به خداوند، روابط انسانی بر مبانی اخلاقی و معرفت دینی استوار است.

- **سنین لازم‌التعلیم:** سن شروع تعلیم و تربیت رسمی ۵ سالگی است، اما طبق قانون، سن افراد لازم‌التربیه مشخص می‌شود.

- **حیات طیبه:** زندگی مطلوب بشر در تمام ابعاد بر اساس نظام معیار اسلامی، که هدف نهایی آن قرب به خداوند است.

- چشم‌انداز: تصویری از وضعیت مطلوب نظام آموزشی کشور در افق ۱۴۰۴، بر اساس اسناد بالادستی.
- نظام دوری: همراهی معلم با دانش‌آموزان در چند پایه تحصیلی.

بیانیه ارزش‌ها

این فصل شامل گزاره‌های ارزشی است که باید تمامی اجزا و مولفه‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با آنها هماهنگ شوند. این ارزش‌ها بر اساس آموزه‌های اسلامی، قانون اساسی و سیاست‌های کلی کشور تدوین شده‌اند.

گزاره‌های ارزشی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی:

- ✓ آموزه‌های قرآن و اهل بیت: تأکید بر نقش معنوی و تربیتی پیامبر (ص)، حضرت فاطمه زهرا (س)، ائمه معصومین (علیهم السلام) و امام زمان (عج) برای تحقق جامعه مهدوی.
- ✓ مهدویت و انتظار: هویت اسلام ناب و رسالت منتظران در عصر غیبت.
- ✓ میراث امام خمینی (ره): پیوند با قوانین اسلامی و ولایت فقیه.
- ✓ ساحت‌های تعلیم و تربیت: آموزش‌های اعتقادی، عبادی، اخلاقی، اجتماعی، علمی و فناورانه بر اساس نظام معیار اسلامی.
- ✓ شایستگی‌های پایه: تأکید بر ویژگی‌های اسلامی-ایرانی برای تکوین و تعالی هویت فردی و اجتماعی.
- ✓ هویت‌شناسی و معنای جامع: شناخت عقلانی، نقلی و تجربی برای رشد فردی.
- ✓ نقش معلم: معلم به عنوان هدایت‌کننده و اسوه‌ای امین در تربیت.
- ✓ بصیرت و تعالی: در زمینه‌های عبادی، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی.
- ✓ کرامت انسانی و فضایل اخلاقی: ایمان، تقوا، مجاهدت، شجاعت، عدالت، صداقت و ایثار.
- ✓ سلامت جسمانی و تقویت اراده: ارتقاء سلامت بدنی و ذهنی.
- ✓ تقویت روابط انسانی: ایجاد روابط مبتنی بر حق، عدالت و مهرورزی جهانی.
- ✓ منزلت علم: علم نافع و توانمندساز و احترام به جایگاه عالم و معلم.
- ✓ ارتقاء عقلانیت: پرورش انواع عقلانیت در تمام ساحت‌های تعلیم و تربیت.
- ✓ نقش تربیتی خانواده: ارتقای مشارکت اثربخش خانواده در تربیت.
- ✓ نقش اماکن مذهبی و رسانه‌ها: تربیت از طریق نهادهای مذهبی، مردمی و رسانه‌ها.
- ✓ عدالت تربیتی: برابری در فرصت‌های آموزشی و تفاوت‌های فردی، جنسیتی و فرهنگی.
- ✓ نقش رسانه و فناوری: بهره‌گیری هوشمندانه از رسانه‌ها و فناوری‌های ارتباطی.
- ✓ منافع فردی و اجتماعی: توجه به منافع فردی و اجتماعی در چارچوب منافع ملی.
- ✓ صیانت از وحدت ملی: حفظ انسجام اجتماعی بر اساس هویت اسلامی-ایرانی.
- ✓ وطن‌دوستی: افتخار به ارزش‌های اسلامی-ایرانی و اهتمام به جامعه مهدوی.

- ✓ تقویت زبان فارسی: گرایش به زبان و ادبیات فارسی به عنوان زبان مشترک.
- ✓ استمرار فرهنگ اسلامی-ایرانی: تعامل با سایر فرهنگ‌ها بر اساس نظام معیار اسلامی.
- ✓ مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی: تقویت روحیه کار جمعی و مهارت‌های جامعه.
- ✓ روحیه کارآفرینی: کسب شایستگی‌های حرفه‌ای و هنری برای تولید.
- ✓ ارج نهادن به دستاوردهای علمی بشری: در چارچوب نظام معیار اسلامی.
- ✓ نظام تعلیم و تربیت: عامل اثرگذار اجتماعی برای رشد و تعالی همه‌جانبه.
- ✓ مدرسه: کانون تعلیم و تربیت رسمی عمومی و تجربه‌های تربیتی.
- ✓ تقویت شأن حاکمیتی نظام تعلیم و تربیت: در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت.
- ✓ آینده‌پژوهی و پایش تحولات: نقش فعال در مواجهه با چالش‌های پیش‌رو.
- ✓ جامعیت و یکپارچگی: توجه به تمامی ساحت‌های تعلیم و تربیت به طور متوازن.

بیانیه ماموریت

وزارت آموزش و پرورش به‌عنوان مهم‌ترین نهاد تعلیم و تربیت رسمی عمومی، مسئول فرآیند تعلیم و تربیت در تمامی ساحت‌ها و فرهنگ عمومی کشور است. این نهاد با مشارکت خانواده، نهادها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی ماموریت دارد تا با تأکید بر شایستگی‌های پایه، زمینه دستیابی به حیات طیبه در ابعاد فردی، خانوادگی، اجتماعی و جهانی را در ۱۲ پایه تحصیلی فراهم کند. این مأموریت در ساختاری کارآمد و اثربخش باید به‌صورت همگانی، عادلانه و الزامی انجام شود.

چشم‌انداز

نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی باید با تکیه بر نظام معیار اسلامی و فرهنگ اسلامی-ایرانی، به‌عنوان الگوی تربیتی ممتاز در سطح منطقه شناخته شود. این نظام باید توانمند در زمینه‌سازی برای شکوفایی فطرت، استعدادها و هویت اسلامی-انقلابی-ایرانی باشد. هدف آن است که مربیان و مدیران با ویژگی‌هایی چون ایمان، فضائل اخلاق اسلامی، عمل صالح، بصیرت و آینده‌نگری، موجب تحول و تعالی نظام تعلیم و تربیت شوند.

مدرسه در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴

بر پایه این چشم‌انداز، مدرسه جلوه‌ای است از تحقق مراتب حیات طیبه، کانون عرضه خدمات و فرصت‌های تعلیم و تربیتی، زمینه‌ساز درک و اصلاح موقعیت و تکوین و تعالی پیوسته هویت آنان بر اساس نظام معیار اسلامی، در چارچوب فلسفه و رهنامه نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران است که دارای ویژگی‌های زیر است:

- تجلی بخش فرهنگ غنی اسلامی، انقلابی در روابط و مناسبات با خالق جهان خلقت، خود و دیگران «به‌ویژه تکلیف‌گرایی، مسئولیت‌پذیری، کرامت نفس، امانتداری، خودباوری، کارآمدی، کارآفرینی، پرهیز از اسراف و وابستگی به دنیا، همدلی، احترام، اعتماد، وقت‌شناس، نظم، جدیت، ایثارگری، قانون‌گرایی، نقادی و نوآوری، استکبارستیزی، دفاع از محرومان و مستضعفان و ارزشهای لازم اسلامی»

- نقطه اتکای دولت و ملت در رشد، تعالی و پیشرفت کشور و کانون تربیت محله

- برخوردار از قدرت تصمیم گیری و برنامه ریزی در حوزه های عملیاتی در چارچوب سیاستهای محلی، منطقه ای و ملی
- نقش آفرین در انتخاب آگاهانه، عقلانی، مسئولانه و اختیاری فرآیند زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی بر اساس نظام معیار اسلامی

- دارای ظرفیت پذیرش تفاوت های فردی، کشف و هدایت استعداد های متنوع فطری و پاسخگویی به نیازها، علایق و رغبت در راستای مصالح و چارچوب نظام معیار اسلامی

- یادگیرنده، کمال جو، خواستار تعالی مستمر فرصت های تربیتی، تسهیل کننده هدایت، یادگیری و تدارک بیننده خودجوش ظرفیت های جدید در خدمت تعلیم و تربیت

- خودارزیاب، مسئول و پاسخ گو نسبت به نظارت و ارزیابی بیرونی

- تامین کننده نیازهای فردی و اجتماعی و محیط اخلاقی، علمی، امن، سالم، با نشاط، مهرورز و برخوردار از هویت جمعی
- برخوردار از مریبان دارای فضایل اخلاقی و شایستگی های حرفه ای با هویت یکپارچه توحیدی بر اساس نظام معیار اسلامی
- مبتنی بر رویکرد مدیریتی نقد پذیر مشارکت جو

هدف های کلان

۱- تربیت انسان های موحد، مومن، آشنا و متعهد به مسئولیت ها و وظایف فردی، اجتماعی و زیست محیطی بر اساس نظام اسلامی.

۲- ارتقای نقش نظام تعلیم و تربیت و خانواده در رشد و تعالی کشور و بسط فرهنگ عمومی در راستای تحقق جامعه جهانی عدل مهدوی.

۳- گسترش و تأمین عدالت آموزشی و تربیتی در سراسر کشور.

۴- برقراری نظام اثربخش مدیریت منابع انسانی بر اساس نظام معیار اسلامی.

۵- افزایش مشارکت و اثربخشی همگانی، به ویژه خانواده ها، در تعالی نظام تعلیم و تربیت.

۶- بهسازی و تحول در نظام برنامه ریزی آموزشی، مالی و اداری و زیرساخت ها.

۷- ارتقای اثربخشی و افزایش کارایی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی.

۸- کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام و ارتقای جایگاه ایران در سطح جهانی.

راهبردهای کلان

۱- استقرار نظام تعلیم و تربیت بر اساس مبانی نظری و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی.

۲- نهادینه کردن نگاه یکپارچه به فرآیند تعلیم و تربیت در کلیه مولفه ها.

۳- طراحی و اجرای اسناد تحولی زیر نظام ها بر مبانی نظری و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی.

۴- توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی و تربیتی در مناطق مختلف کشور.

- ۵- تقویت مشارکت اثربخش مردم و نهادهای مختلف در نظام تعلیم و تربیت.
- ۶- گسترش فرهنگ پژوهش و ارزشیابی، خلاقیت و نوآوری در تعلیم و تربیت.
- ۷- بهره‌مندی هوشمندانه از فناوری‌های نوین در نظام تعلیم و تربیت.
- ۸- تعامل فعال نظام تعلیم و تربیت با نهادهای مرتبط، به ویژه خانواده و رسانه.
- ۹- استقرار نظام مدیریت اثر بخش و کارآمد منابع در تعلیم و تربیت.
- ۱۰- ارتقای جایگاه نظام تعلیم و تربیت کشور به عنوان مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی.
- ۱۱- ارتقای معرفت دینی و بصیرت انقلابی و سیاسی برای معلمان و دانش‌آموزان.
- ۱۲- بازنگری و بازسازی ساختارها و رویه‌ها در نظام تعلیم و تربیت.
- ۱۳- توسعه مستمر شایستگی‌های فرهنگیان در سطوح مختلف.
- ۱۴- توسعه ظرفیت‌ها و توانمندی‌های آموزشی و پرورشی در سطح بین‌المللی.
- ۱۵- ارتقای جایگاه علم و علم‌آموزی در دستیابی به حیات طیبه.

هدف‌های عملیاتی و راهکارها

هدف‌های عملیاتی به‌طور کلی برای تحقق اهداف کلان طراحی شده‌اند، اما هر راهکار می‌تواند در ارتباط با چند هدف کلان قرار گیرد و مکمل آن‌ها باشد.

پرورش تربیت‌یافتگان با ویژگی‌های زیر:

- **باور به اسلام** به‌عنوان نظام معیار و رعایت احکام دینی و اخلاقی.
 - **دانش پایه و عمومی** سازگار با نظام اسلامی، همراه با توان تفکر، درک و تحلیل پدیده‌ها.
 - **شایستگی‌های اجتماعی و سیاسی** برای رویارویی مسئولانه با تحولات اجتماعی، مشارکت در دفاع از عزت ملی.
 - **درک مفاهیم اقتصادی** در چارچوب نظام اسلامی، کارآفرینی، قناعت و رعایت عدالت در روابط اقتصادی.
 - **مهارت‌های فردی** برای تأمین معاش حلال و توانایی اداره زندگی مستقل.
 - **آگاهی از بهداشت فردی و اجتماعی** و توانایی حفظ سلامت جسمی و روانی با توجه به اصول اسلامی.
 - **قدردانی از آفرینش الهی و هنر انسانی**، توانایی خلق آثار فرهنگی و هنری و حفظ میراث فرهنگی اسلامی.
- این اهداف به‌طور کلی بر تقویت شخصیت تربیت‌یافتگان در ابعاد مختلف فردی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تأکید دارند، بر اساس اصول و نظام معیار اسلامی.

راهکارهای کلیدی برای اهداف تربیتی و آموزشی:

- ۱- تدوین برنامه درسی ملی: طراحی محتوای درسی متناسب با توانمندی‌ها، استفاده از فناوری‌های نوین، و توجه به تفاوت‌های فردی و هویت جنسیتی.

۲- تقویت فضایل اخلاقی: ترویج کرامت، صداقت و مسئولیت‌پذیری در مدارس، تقویت انس با قرآن و نماز، و آموزش معارف اسلامی.

۳- فرهنگ حیا و عفاف: بازنگری محتوای آموزشی برای ترویج حجاب و عفاف، و همکاری خانواده‌ها در این امر.

۴- تقویت بنیان خانواده: آموزش مدیریت خانواده و افزایش مشارکت خانواده‌ها در تربیت دانش‌آموزان.

۵- عدالت آموزشی: فراهم کردن فرصت‌های آموزشی برابر در مناطق محروم و طراحی برنامه‌های ویژه برای دختران و پسران.

۶- تنوع محیط‌های یادگیری: ایجاد و گسترش فضاهای آموزشی خارج از مدرسه مانند موزه‌ها، کتابخانه‌ها، و مراکز کارآفرینی.

۷- نقش مدرسه در پیشرفت محلی: تقویت همکاری مدارس با مراکز فرهنگی و علمی محله‌ها، به ویژه مساجد.

۸- مشارکت مدارس در رشد کشور: تقویت جایگاه معلمان و آموزش و پرورش در پیشبرد اهداف فرهنگی، اجتماعی و علمی کشور.

۹- جلب مشارکت ارکان سهیم و موثر:

- ✓ ایجاد تسهیلات قانونی و انگیزشی برای فرهنگ نیکوکاری، تعاون و مشارکت در جامعه.
- ✓ ارتقای مشارکت خیرین مدرسه‌ساز و دولتی و غیردولتی در تولید و توزیع منابع آموزشی.
- ✓ توسعه مدارس غیردولتی با اصلاح قوانین.
- ۱۰- ارتقاء منزلت اجتماعی معلمان:

- ✓ برنامه‌ریزی برای تکریم معلمان و استفاده از ظرفیت رسانه ملی.
- ✓ استقرار نظام سنجش صلاحیت‌های معلمان و نظام رتبه‌بندی علمی.
- ✓ اصلاح قوانین استخدامی و طراحی نظام خاص بازنشستگی.
- ۱۱- باز مهندسی تربیت معلم:

- ✓ استقرار نظام ملی تربیت معلم و راه‌اندازی دانشگاه ویژه فرهنگیان.
- ✓ ارتقای تعامل دانشجومعلمان با مدارس و نهادهای علمی.
- ✓ جذب و نگهداشت استعدادهای برتر و به‌روز رسانی برنامه‌های تربیت معلم.
- ۱۲- جبران خدمات معلمان:

- ✓ بهینه‌سازی نظام پرداخت‌ها و ایجاد تسهیلات برای جذب و نگهداشت معلمان.
- ۱۳- تقویت نقش شوراهای آموزش و پرورش:

- ✓ اصلاح قوانین برای تقویت نقش شوراها و افزایش مشارکت در فعالیتهای تربیتی.
- ۱۴- ایجاد و متناسب‌سازی فضاهای تربیتی:

- ✓ طراحی فضاهای تربیتی متناسب با نیازهای آموزشی، فرهنگی و شرایط اقلیمی، با تأکید بر معماری اسلامی-ایرانی.

۱۵- اصلاح محتوا و ارتقای جایگاه علوم انسانی:

✓ تدوین منابع علوم انسانی مبتنی بر جهان بینی اسلامی با هدف هدایت و تعالی فرد و جامعه.

چارچوب نهادی و نظام اجرایی تحول بنیادین آموزش و پرورش:

۱- سیاست گذاری و نظارت کلان:

شورای عالی انقلاب فرهنگی مسئول سیاست گذاری، تصمیم گیری کلان، ارزیابی و نظارت راهبردی بر تحول بنیادین است.

۲- برنامه ریزی و نظام اجرایی:

- شورای عالی آموزش و پرورش مسئول بررسی، تصویب و هماهنگی سیاست های اجرایی، اصلاح ساختارها، و نظارت بر اجرای برنامه ها.

- وزارت آموزش و پرورش مسئول نهادهای ساز و اجرای سند، تدوین برنامه های اجرایی، تربیت و به کارگیری نیروهای توانمند، اصلاح قوانین و جلب همکاری سایر نهادها.

- سایر دستگاه ها و نهادها، به ویژه رسانه ملی، موظف به همکاری برای تحقق اهداف تحول هستند.

۳- ترمیم و به روزرسانی سند:

سند تحول هر پنج سال یکبار بازنگری و به روزرسانی می شود و پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش، به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می رسد.

این سند از تاریخ ابلاغ الزامی الاجرا است و تمامی مصوبات مغایر با آن منسوخ می شود.

◀ نکات مهم سند تحول بنیادین

۱- جامعه اسلامی باید با پرورش سرمایه انسانی متعالی برای تحقق عدالت و معنویت در جهان آماده شود.

۲- نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی، نهادی اجتماعی، فرهنگی و سازمان یافته است.

۳- «معلم» و «مربی» به فردی اطلاق می شود که رسالت خطیر تربیت را در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر عهده دارد.

۴- معلم و مربی، مسئول رسالت خطیر تربیت در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی هستند.

۵- مدرسه باید به عنوان کانون تربیت محله و نقطه اتکای دولت و ملت در رشد و تعالی کشور عمل کند.

۶- چشم انداز، معرف وضع مطلوب دست یافتنی است که با الهام از وضعیت آرمانی انعکاس یافته در رهنامه تعلیم و تربیت رسمی عمومی و تحت تأثیر چالش ها ترسیم شده است.

۷- مدرسه باید به عنوان یک یادگیرنده، کمال جو و خواستار تعالی مستمر فرصت های تربیتی، خودجوش ظرفیت های جدیدی برای تعلیم و تربیت ایجاد کند.

۸- باید شایستگی های اعتقادی و اخلاقی را در تمام ساحت های تعلیم و تربیت تقویت کرده و سبک زندگی اسلامی-ایرانی را در فرایند طراحی و اجرای برنامه های درسی نهادهای کنیم.

- ۹- نظام تعلیم و تربیت باید زمینه‌ساز کسب شایستگی‌های اسلامی، ایرانی و انقلابی در راستای تکوین و تعالی پیوسته هویت فردی، خانوادگی و اجتماعی دانش‌آموزان باشد.
- ۱۰- نظام معیار اسلامی مبتنی بر ارزش‌های دین اسلام ناب محمدی تنظیم شده است.
- ۱۱- پرورش یافتگان، دارای حداقل یک مهارت مفید برای تأمین معاش حلال باشند به گونه‌ای که در صورت جدایی از نظام تعلیم و تربیت رسمی در هر مرحله، توانایی تأمین زندگی خود و اداره خانواده را داشته باشند.
- ۱۲- فرهنگ کارآفرینی، قناعت، انضباط مالی و عدالت اقتصادی باید در دانش‌آموزان نهادینه شود.
- ۱۳- تقویت وحدت ملی و انسجام اجتماعی باید از طریق اجرای سرود ملی و برافراشتن پرچم جمهوری اسلامی ایران در مدارس انجام شود.
- ۱۴- شورای عالی آموزش و پرورش مسئول بررسی، تصویب، هماهنگی و نظارت بر اجرای سیاست‌های تحول راهبردی است و گزارش عملکرد را سالانه به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌دهد.
- ۱۵- نظام دوری عبارت است از همراهی معلم با دانش‌آموزان در چند پایه تحصیلی.
- ۱۶- هر دانش‌آموز باید حداقل یک مهارت مفید برای تأمین معاش حلال و اداره زندگی خود را بیاموزد.
- ۱۷- درک زیبایی‌شناسی، هنر و فرهنگ اسلامی-ایرانی باید در برنامه‌های درسی تقویت شود.
- ۱۸- برنامه‌های مذهبی و فرهنگی باید به گونه‌ای طراحی شوند که ایمان، بصیرت دینی و معنویت دانش‌آموزان را تعمیق بخشند.
- ۱۹- تمام دستگاه‌ها و نهادها، به ویژه رسانه ملی، باید با نظام تعلیم و تربیت همکاری کنند و وزیر آموزش و پرورش سالانه گزارش این همکاری را ارائه خواهد کرد.
- ۲۰- فرایند ترمیم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هر پنج سال یک‌بار، پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش، برای تأیید نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌شود.

بخش سوم: برنامه درسی ملی

برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران با استناد به مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش، بر پایه‌ی آموزه‌های اسلام ناب محمدی (ص) و با تأکید بر فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی تدوین شده است. این برنامه، زمینه‌ساز تربیت نسلی موحد، مؤمن، حقیقت‌جو، عدالت‌خواه، عالم، خلاق، متخلق، قانون‌مدار، کارآفرین، اهل تعامل و آماده‌ی ورود شایسته به زندگی فردی و اجتماعی بر اساس نظام معیار اسلامی است.

برنامه درسی، دارای ویژگی‌هایی چون اتکا به ارزش‌های اسلامی، بهره‌مندی از یافته‌های علمی معتبر، بومی‌سازی، انسجام، نشاط‌آفرینی، انعطاف‌پذیری، مشارکت‌پذیری و واقع‌گرایی است. همچنین، مدرسه به عنوان کانون تحقق مراتب حیات طیبیه و جامعه عدل مهدوی (عج)، محور اصلی اجرای این برنامه تلقی شده است.

در چارچوب اصول حاکم بر برنامه‌های درسی و تربیتی، مفاهیم بنیادینی لحاظ شده‌اند که به صورت هماهنگ سیاست‌گذاری، طراحی، تولید، اجرا و ارزشیابی را از سطح ملی تا مدرسه هدایت می‌کنند:

۱. **دین‌محوری:** همه اجزای برنامه باید بر مبانی توحیدی و ارزش‌های اسلام ناب مبتنی باشد.
 ۲. **تقویت هویت ملی:** با تأکید بر فرهنگ اسلامی - ایرانی، زبان فارسی و ارزش‌های انقلاب اسلامی.
 ۳. **اعتبار نقش یادگیرنده:** دانش‌آموز به عنوان یادگیرنده‌ای فعال، آگاه و مسئول در فرآیند یادگیری نقش دارد.
 ۴. **مرجعیت معلم:** معلم به عنوان راهبر و الگو، نقش کلیدی در هدایت تربیتی دانش‌آموزان ایفا می‌کند.
 ۵. **نقش بنیادین خانواده:** برنامه باید زمینه‌ساز تقویت بنیان خانواده و کسب شایستگی‌های سبک زندگی اسلامی - ایرانی باشد.
 ۶. **جامعیت و توجه به تفاوت‌ها:** با لحاظ نیازهای مختلف دانش‌آموزان در ساحت‌های گوناگون و در سطوح محلی تا جهانی.
 ۷. **تعادل و توازن:** پرهیز از افراط و تفریط در هدف‌گذاری، محتوا، روش‌ها و ارزیابی.
 ۸. **یادگیری مادام‌العمر:** پیوستگی تجربه‌های یادگیری در طول زندگی تضمین شود.
 ۹. **مشارکت و تعامل مؤثر:** با استفاده از ظرفیت معلمان، دانش‌آموزان، خانواده و سایر ذی‌نفعان.
 ۱۰. **فراگیری و یکپارچگی:** پاسخ‌گوی نیاز همه دانش‌آموزان اعم از عادی، با نیاز ویژه یا استعدادهای درخشان.
- رویکرد کلی این برنامه، **فطرت‌گرایی توحیدی** است؛ رویکردی که هدف آن شکوفاسازی فطرت الهی دانش‌آموزان از طریق شناخت موقعیت، اصلاح مستمر آن و دستیابی به مراتب حیات طیبیه می‌باشد. در این راستا، اجزای مختلف تربیتی، نقش ویژه‌ای دارند:
- **دانش‌آموز،** موجودی با کرامت ذاتی، فطرت الهی و توانمند در انتخاب، خودمدیریتی و یادگیری است که در موقعیت‌های گوناگون قرار دارد و ظرفیت اصلاح و رشد در او وجود دارد.
 - **معلم (مربی)،** الگوی هدایت‌گر، بسط‌دهنده ظرفیت‌ها و بسترساز تجربه‌های یادگیری است. او باید پژوهشگر، اهل یادگیری و تطبیق‌دهنده برنامه‌ها با موقعیت تربیتی باشد.

- **محتوا،** منعکس‌کننده ارزش‌های فرهنگی و دینی، بر پایه مفاهیم کلیدی، مهارت‌های اساسی و متناسب با نیازهای حال و آینده دانش‌آموزان و جامعه طراحی شده است.
- **یاددهی - یادگیری،** فرآیندی تعاملی و هدفمند است که ضمن اصلاح موقعیت‌های یادگیرنده، موجب معنا بخشی به رابطه او با خدا، خود، دیگران و خلقت می‌شود.
- **ارزشیابی،** مستمر و رشد محور است و ضمن تشخیص فاصله موقعیت فعلی و مطلوب دانش‌آموز، زمینه خودارزیابی، رشد فردی، کرامت انسانی و اصلاح نظام آموزشی را فراهم می‌سازد.
- **محیط یادگیری،** متنوع، ایمن، پویا و فراتر از مدرسه است و شامل فضاهای اجتماعی، طبیعی، مجازی و خانوادگی می‌شود.
- **مدیر مدرسه،** فردی اهل ایمان، تفکر و آینده‌نگر است که با فراهم آوردن شرایط مناسب، نقش محوری در خلق موقعیت‌های تربیتی و هدایت برنامه‌های درسی ایفا می‌کند.

برنامه درسی ملی، ضمن برخورداری از رویکردی دینی، تربیتی و علمی، مسیر تعالی انسان بر پایه فطرت، عقل، علم، ایمان و اخلاق را طراحی کرده و زمینه‌ساز ظهور جامعه‌ای عدالت‌محور، متعالی و منتظر تحقق دولت عدل جهانی است

۵. الگوی هدف‌گذاری

در برنامه‌های درسی و تربیتی، هدف‌گذاری بر پایه شکوفایی فطرت و دستیابی به مراتب حیات طیبه صورت می‌گیرد. این الگو در چارچوب مفهومی یکپارچه، شامل پنج عنصر تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق و چهار عرصه ارتباط با خود، خدا، خلق و خلقت، با محوریت ارتباط با خداوند طراحی شده است. تعقل نقش محوری دارد و سایر عناصر در تعامل با آن شکل می‌گیرند.

۶. هدف کلی برنامه‌های درسی و تربیتی

هدف کلی، تربیت یکپارچه عقلی، ایمانی، علمی، عملی و اخلاقی دانش‌آموزان است؛ به‌گونه‌ای که بتوانند موقعیت خود را در ارتباط با خدا، خود، دیگران و خلقت به‌درستی درک کرده و قابلیت اصلاح مستمر فردی و اجتماعی را بیابند.

۷. شایستگی‌های پایه

شایستگی‌های پایه در پنج محور تعریف شده‌اند:

۱. **تعقل:** شناخت خویشتن و درک نظام هستی، بصیرت نسبت به سبک زندگی و تدبیر در آیات الهی.
۲. **ایمان:** باور آگاهانه به اصول دینی، حضور خدا در هستی، نقش دین و رستگاری، ارزشمندی آفرینش و کرامت انسان.
۳. **علم:** شناخت جهان، معارف دینی، هویت ملی و روش‌های علمی، همراه با فهم تمدن اسلامی و جایگاه ایران.
۴. **عمل:** اجرای آموزه‌های دینی، به‌کارگیری مهارت‌های زندگی اسلامی، فناوری، زبان‌ها، حفاظت از محیط زیست و تولید دانش.
۵. **اخلاق:** التزام به تقوای الهی، فضایل اخلاقی، تلاش مستمر، تعهد به منافع ملی و بهره‌گیری اخلاقی از علم و فناوری.

۸. حوزه‌های تربیت و یادگیری

حوزه‌های تربیت و یادگیری چارچوبی برای محتوا، روش، فرآیند و عناصر کلیدی یادگیری فراهم می‌کنند. عناوین درسی لزوماً معادل این حوزه‌ها نیستند و مفاهیم یادگیری ممکن است تلفیقی عرضه شوند. منابع هدف‌گذاری شامل اهداف دوره‌های تحصیلی، شایستگی‌های پایه، اهداف خاص حوزه‌ها و اهداف مرتبط بین حوزه‌ای است.

۱. حوزه حکمت و معارف اسلامی

این حوزه بر پایه منابع اصلی دین اسلام یعنی قرآن، سنت، عقل و سیره اهل‌بیت شکل گرفته است و به تبیین معارف دینی شامل اعتقادات، اخلاق و احکام می‌پردازد. حکمت به‌عنوان محصول تفکر و تعقل، نقشی اساسی در تربیت فکری دانش‌آموزان دارد. ایمان بدون تفکر دینی بی‌معناست و تعلیم و تربیت اسلامی در پی تربیت انسان‌هایی است که در پرتو شناخت و معرفت، عمل دینی آگاهانه انجام دهند.

قلمرو این حوزه شامل سه بخش است:

- الف) اعتقادات: شناخت عقلانی موضوعاتی چون توحید، نبوت، معاد و امامت.
 - ب) اخلاق: درک و التزام به فضائل اخلاقی با محوریت حکمت عملی.
 - ج) احکام: آگاهی از وظایف شرعی مورد نیاز زندگی فردی و اجتماعی.
- نتایج مورد انتظار: آمادگی برای دینداری آگاهانه، حفظ هویت اسلامی، مشارکت در جامعه اسلامی و بهره‌مندی از حکمت نظری و عملی.

۲. حوزه قرآن و عربی

قرآن، منبع اصلی هدایت الهی، جایگاه ویژه‌ای در تعلیم و تربیت اسلامی دارد. این حوزه، دو بخش دارد: آموزش قرآن و آموزش زبان عربی. قرآن‌خوانی صحیح، درک معنای آیات، تدبیر در مفاهیم، و انس با قرآن از اهداف آموزشی هستند. زبان عربی، زبان وحی، ابزاری برای فهم قرآن و منابع دینی است و تسلط نسبی بر چهار مهارت زبانی (شنیدن، گفتن، خواندن، نوشتن) مدنظر قرار می‌گیرد.

ارتباط نزدیک دو بخش: آموزش قرآن و زبان عربی در تعامل کامل طراحی می‌شود تا تقویت دینی و زبانی توأمان محقق گردد. در ابتدایی، آموزش تلفیقی است؛ در متوسطه اول، نسبتاً تفکیک شده و هماهنگ؛ و در متوسطه دوم، متناسب با رشته‌ها، ترکیبی یا مجزا اجرا می‌شود.

۳. حوزه زبان و ادبیات فارسی

این حوزه شامل دو بخش زبان و ادبیات است. زبان وسیله ارتباط و تفکر است و ادبیات جلوه هنری آن. زبان فارسی عامل وحدت ملی و هویت فرهنگی ایرانیان است. در این حوزه، دانش‌آموزان مهارت‌های چهارگانه زبانی (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن) را همراه با تفکر، تحلیل و نگارش می‌آموزند.

آموزش زبان در سه سطح است:

- یادگیری زبان
- یادگیری از طریق زبان
- یادگیری درباره زبان

زبان بستری برای آموزش تفکر و فرهنگ است. آموزش با رویکرد ارتباطی، متناسب با سن دانش‌آموز و تجربه‌های واقعی صورت می‌گیرد. در ابتدایی تمرکز بر زبان کاربردی است؛ در دوره‌های بالاتر، بعد هنری زبان نیز تقویت می‌شود.

۴. حوزه فرهنگ و هنر

فرهنگ، مهم‌ترین منبع هویت‌یابی است و هنر ابزار بروز این هویت. این حوزه به درک معنا، زیبایی‌شناسی، شناخت عناصر فرهنگی، هنرهای ملی و اسلامی می‌پردازد و به دانش‌آموزان کمک می‌کند ارتباطی عمیق با میراث فرهنگی برقرار کنند. هنر، بازنمایی احساس، اندیشه و ارزش‌هاست و سبب پرورش تخیل، خلاقیت، عواطف و بیان فردی می‌شود.

قلمرو آموزش:

دو عرصه عملی (خلق آثار هنری) و نظری (تحلیل و فهم آثار هنری). فعالیت‌ها بر پایه رمزگشایی و خلق معنا در بستر فرهنگی انجام می‌گیرد.

رویکرد آموزشی:

در دوره ابتدایی تربیت غیرمستقیم هنری؛ در دوره متوسطه دوم، رویکرد موضوع‌محور. در تمامی دوره‌ها، هنر ابزار تربیت و بیان فرهنگی و ارزشی است. رویکرد تربیت هنری فرابرنامه‌ای بوده و باید با سایر حوزه‌های تربیت (به‌ویژه ادبیات و مطالعات اجتماعی) هم‌افزایی داشته باشد.

۵. سلامت و تربیت بدنی

این حوزه با هدف تأمین سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی دانش‌آموزان تعریف شده است و بر این باور استوار است که بدن، امانت الهی و ابزار رشد روح است. آموزه‌های اسلامی بر سلامت جسم به‌عنوان وظیفه دینی تأکید دارند. دانش‌آموزان از طریق فعالیت‌های بدنی، ورزش، بازی و تفریحات سالم می‌آموزند که مسئولیت سلامت خود و دیگران را بپذیرند، مهارت‌های اجتماعی و خودمراقبتی را تمرین کنند و با نشاط و تعادل جسمی، زمینه رشد روانی و معنوی خود را فراهم سازند. **قلمرو این حوزه** شامل دو بخش «سلامت و بهداشت» و «تربیت بدنی، ورزش و تفریحات سالم» است که موضوعاتی مانند مهارت‌های حرکتی، ایمنی، تغذیه، سلامت بلوغ، مهارت‌های زیستی و نظام مراقبت از سلامت را دربر می‌گیرد. آموزش این حوزه باید به‌صورت تلفیقی در دوره‌های مختلف تحصیلی اجرا شود و در متوسطه دوم، با رویکرد موضوع‌محور و مبتنی بر رشته‌های ورزشی ارائه شود.

۶. کار و فناوری

هدف این حوزه، تربیت انسان‌هایی توانمند برای زندگی کارآمد، مستقل و مسئولانه در دنیای فناورانه امروز است. از دیدگاه اسلامی، کار ارزش ذاتی دارد و موجب رشد شخصیت، کسب روزی حلال و پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه می‌شود. این حوزه به تقویت شایستگی‌های فنی، فناوری اطلاعات، کارآفرینی و مهارت‌های زندگی حرفه‌ای دانش‌آموزان می‌پردازد.

قلمرو آن شامل چهار دسته شایستگی: مهارت‌های غیرفنی عمومی، مهارت‌های فنی پایه، فناوری اطلاعات و ارتباطات، و یادگیری مادام‌العمر فنی و حرفه‌ای است. آموزش‌ها در دوره ابتدایی به صورت تلفیقی، در متوسطه اول پروژه‌محور، و در متوسطه دوم با سه مسیر متفاوت: جذب سریع به بازار کار، آمادگی برای کاردانی و مهارت عمومی در کنار تحصیل نظری طراحی می‌شود. تعامل با محیط واقعی و تجربه مستقیم، رویکرد اصلی یاددهی - یادگیری این حوزه است.

۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

این حوزه با تمرکز بر تحلیل کنش‌های انسانی، تعامل فرد با جامعه و تبیین جایگاه انسان در چارچوب سنت‌های الهی طراحی شده است. هدف آن پرورش شهروندانی دین‌مدار، عدالت‌خواه، مسئول و مشارکت‌جو است که ضمن شناخت موقعیت خویش در ساحت‌های تاریخی، جغرافیایی، فرهنگی و اجتماعی، بتوانند کنشگرانه در حل مسائل جامعه نقش‌آفرین باشند. **قلمرو این حوزه** شامل شناخت ابعاد مختلف موقعیت (زمان، مکان، عوامل طبیعی و اجتماعی)، آمایش سرزمین، مهارت‌های اجتماعی و اقتصادی، و درک سنت‌های الهی است. آموزش‌ها از طریق تجربه‌های تلفیقی و مشارکتی، مانند پروژه، پژوهش، اردو و فعالیت‌های اجتماعی انجام می‌شود. در متوسطه دوم، محتوا تخصصی‌تر شده و با رویکرد نیمه‌تخصصی در رشته علوم انسانی ارائه می‌گردد.

۸. ریاضیات

ریاضیات زبان تعقل، ابزار تحلیل نظام هستی و عامل مهمی در تربیت ذهن منطقی، دقیق و خلاق است. این حوزه با هدف توسعه توان استدلال، مدل‌سازی، حل مسئله و تفکر انتزاعی طراحی شده و به دانش‌آموزان می‌آموزد که چگونه با استفاده از مفاهیم ریاضی به تبیین و پیش‌بینی پدیده‌های پیچیده بپردازند.

قلمرو آن شامل مفاهیم عددی، جبر، هندسه، آمار و احتمال، فرآیندهای ریاضی همچون تفکر منطقی، تجسم فضایی، گفتمان ریاضی و کاربرد فناوری در ریاضیات است. دانش‌آموزان باید با کشف مفاهیم از طریق تجربه زیسته و مسئله‌محور، به درک عمیق و شهودی برسند. محتوای این حوزه تا پایان دوره عمومی به صورت تلفیقی و در دوره متوسطه دوم به صورت نظری یا کاربردی در رشته‌ها ارائه می‌شود.

۹. علوم تجربی

این حوزه به کشف خلقت الهی از طریق تجربه و مشاهده علمی می‌پردازد و علم را به مثابه راهی برای شناخت افعال خداوند در طبیعت معرفی می‌کند. دانش‌آموزان از طریق مطالعه محیط طبیعی، فرآیندهای زیستی و فیزیکی، رابطه بین ماده و انرژی، پدیده‌های طبیعی و کاربردهای علم در زندگی، به شناختی مسئولانه و هدفمند از جهان پیرامون دست می‌یابند.

قلمرو آن شامل موضوعاتی مانند موجودات زنده، زمین، ماده، انرژی، فناوری، محیط زیست، علوم در زندگی روزمره و تاریخ علم است. روش‌های علمی همچون مشاهده، فرضیه‌سازی، آزمایش، تحلیل داده، مدل‌سازی، تفکر انتقادی و خلاق از اجزای بنیادین این حوزه‌اند. آموزش علوم تجربی تلفیقی از نظر و عمل است و هدف آن پرورش مهارت‌های فرایندی، درک شهودی و عقلانیت علمی در دانش‌آموزان است.

۱۰. زبان‌های خارجی

آموزش زبان‌های خارجی با هدف تقویت ارتباطات بین‌فرهنگی، دستیابی به دانش جهانی و معرفی فرهنگ اسلامی ایرانی به جهانیان انجام می‌شود. این حوزه با رویکردی ارتباط‌محور، به‌دنبال آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (شنیدن، صحبت‌کردن، خواندن، نوشتن) است تا دانش‌آموز بتواند به‌صورت مؤثر و معنادار با جهان پیرامون ارتباط برقرار کند.

قلمرو آن شامل واژگان و ساختارهای پایه، مهارت‌های زبانی، و درک متون در سطوح مختلف است. آموزش از متوسطه اول آغاز می‌شود و در متوسطه دوم با تأکید بر زبان تخصصی و توانایی تولید محتوا به زبان خارجی گسترش می‌یابد. آموزش زبان باید همسو با ارزش‌های بومی باشد و فرهنگ اسلامی ایرانی را تقویت کند.

۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده

این حوزه به‌منظور آمادگی دانش‌آموزان برای ایفای نقش مسئولانه در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی طراحی شده است. تربیت در این حوزه ناظر بر خودمدیریتی، شناخت ارزش‌های اخلاقی، تقویت مهارت‌های عاطفی، ارتباط مؤثر و ایفای نقش والدینی در آینده است.

قلمرو شامل آداب معاشرت، مدیریت زمان، سبک زندگی اسلامی، آداب فضای مجازی، مهارت‌های هیجانی، ارتباطی، زیست‌محیطی و آمادگی دفاعی است. آموزش این حوزه باید در متن زندگی واقعی رخ دهد؛ از طریق اردو، شبیه‌سازی، فعالیت‌های تجربی، آموزش غیرمستقیم و تلفیقی با سایر دروس. جهت‌گیری کلی این حوزه، تمرکز بر انتقال تجربه‌های کاربردی در زیست فردی و جمعی با رویکردی مهارت‌محور و متناسب با اقتضائات فرهنگی و دوره‌های تحصیلی است.

۹. اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری

راهبردهای یاددهی - یادگیری باید زمینه‌ساز درک، تفسیر و تصمیم‌گیری درباره پدیده‌ها در موقعیت‌های واقعی با رعایت نظام معیار اسلامی باشد. این راهبردها انگیزه کاوشگری را در دانش‌آموز تقویت کرده و امکان پیوند نظر و عمل را فراهم می‌آورد. استفاده از روش‌های خلاق و فعال، تولید علم به‌جای انتقال صرف دانش، تعامل مؤثر دانش‌آموزان با محیط و معلم، بهره‌گیری هوشمندانه از فناوری، و فراهم‌سازی فرصت‌های یادگیری معنادار از اصول بنیادین این حوزه است.

۱۰. اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی

ارزشیابی باید تصویری معنادار از شایستگی‌های دانش‌آموزان در موقعیت‌های واقعی ارائه کند و انعکاسی از میزان تحقق اهداف باشد. این ارزشیابی باید مستمر، منعطف، فرآیندمحور و متکی بر خودارزیابی و تصمیم‌گیری دانش‌آموز باشد. پرهیز

از روش‌های اضطراب‌زا، حفظ کرامت دانش‌آموز، مشارکت اولیا و مربیان در سنجش، تأکید بر ارزشیابی تلفیقی و تدارک گزارش عملکرد دقیق از جمله الزامات این اصل است.

۱۱. فرآیند تولید و اجرای برنامه‌های درسی و تربیتی

فرآیند تولید شامل تحلیل اهداف کلان و مبانی نظری، تحلیل نیازها و پژوهش‌ها، تدوین راهنمای برنامه، تأیید و تصویب آن در سطوح سازمانی، اجرا، اعتباربخشی و ارزشیابی نهایی است. ارزشیابی پس از سه سال از اجرای سراسری هر برنامه صورت می‌گیرد و نتایج آن برای بهبود برنامه و تصمیم‌سازی به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه می‌گردد.

۱۲. سیاست‌های تولید مواد و رسانه‌های یادگیری

تولید رسانه‌های یادگیری باید بر استانداردهای ملی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین آموزشی مبتنی باشد. سیاست چندتألیفی، مشارکت معلمان و استان‌ها، توسعه مراکز یادگیری، تأکید بر تولید محتوای چندرسانه‌ای، حمایت از تولید محلی و بسترسازی برای تجربه‌آموزی معلمان و دانش‌آموزان، از محورهای اصلی این سیاست است. هدف، توانمندسازی مدارس در تولید و بهره‌برداری از مواد یادگیری در چارچوب عدالت تربیتی است.

۱۳. ساختار و زمان آموزش

ساختار آموزشی کشور ۱۲ ساله است (۶ سال ابتدایی و ۶ سال متوسطه) و به دو دوره سه‌ساله تقسیم می‌شود. پیش‌دبستانی رسمی، ولی غیراجباری است. زمان آموزش پایه‌ها از ۹۲۵ تا ۱۴۸۰ ساعت متغیر است. ۱۰۰ ساعت به فعالیت‌های اختیاری استان، منطقه و مدرسه اختصاص دارد. ساختار زمانی هفتگی نیز با استانداردهای دقیق برای هر پایه و شاخه تعریف شده است. وزارت آموزش و پرورش مسئول طراحی و اجرای فعالیت‌های مکمل درون و بیرون مدرسه است.

۱۴. سیاست‌ها و الزامات اجرایی

اجرای برنامه درسی ملی مستلزم برنامه‌ای جامع، مشارکت نهادهای گوناگون، تأمین منابع انسانی متخصص، اختصاص منابع مالی، فرهنگ‌سازی و اشاعه‌ی اثربخش برنامه‌هاست. همچنین تجهیز مدارس، پایش مستمر عملکرد، تقویت توانمندی‌های حرفه‌ای معلمان و مدیران و هماهنگی درون‌سازمانی و بین‌بخشی، از الزامات ضروری برای تحقق این سیاست‌ها به شمار می‌رود.

۱۵. ارزشیابی برنامه درسی ملی

ارزشیابی این برنامه با هدف بررسی اثربخشی و اجرای درست آن، با نظارت شورای عالی آموزش و پرورش انجام می‌شود. این ارزشیابی باید مستمر، ترکیبی از روش‌های کمی و کیفی و مبتنی بر شاخص‌های روشن باشد. رعایت حقوق همه ذی‌نفعان، ارتقای کیفیت آموزشی، فراهم‌سازی مشارکت گسترده و بازنگری حداکثر در هر ده سال، از ملزومات این فرایند است.

۱. مبانی برنامه درسی ملی

مبانی برنامه درسی ملی بر اساس فلسفه تربیت اسلامی و اسناد کلان آموزش و پرورش تدوین شده و ناظر به نگرش حاکم بر عناصر و مؤلفه‌های برنامه درسی ملی است. این مبانی در سه محور هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و سایر ساحت‌های بنیادین تنظیم شده‌اند.

۱/۱. مبانی هستی‌شناختی

مبانی هستی‌شناختی به گزاره‌های فلسفی و جهان‌بینی اسلامی درباره‌ی حقیقت وجود و ساختار عالم می‌پردازد. در این نگرش، خداوند مبدأ، مقصد و ربّ مطلق هستی است و جهان آفرینش، فعل او و محمل تربیت انسان است. هستی، حقیقتی واقعی، هدفمند، قانون‌مند و مراتب‌دار است که پیوسته در صیوروت و بازگشت به سوی خدا قرار دارد. جهان در عین کثرت، واجد وحدت و وابسته به خالق است. مراتب غیب و شهود آن، جایگاه تربیت انسان و آیت معرفت الهی هستند. طبیعت تنها بخشی از هستی است و حیات اخروی جاودانه و برتر از حیات دنیوی است.

۲/۱. مبانی انسان‌شناختی

مبانی انسان‌شناختی بر پایه تعالیم اسلام، انسان را موجودی دو بعدی (جسم و روح)، مختار، فطرت‌مند و متکامل می‌بیند. حقیقت انسان، روح اوست و هدف از خلقت، تعالی روح در مسیر عبودیت است. انسان موجودی اجتماعی، یادگیرنده، تربیت‌پذیر، دارای شایستگی‌های نامحدود و مکلف در برابر خداوند و دیگران است. او در تعامل با خود، خدا، خلق و خلقت، هویت خویش را می‌سازد و همواره در معرض امتحان الهی است. هویت انسان تابع انتخاب‌های اوست و می‌تواند در مسیر رشد یا سقوط قرار گیرد. فطرت الهی، سرمایه‌ای درونی است که با تربیت صحیح شکوفا شده و با انحراف از مسیر الهی دچار آسیب می‌شود. تربیت متعادل، منطبق بر فطرت، انسان را متعادل کرده و انحراف از آن، موجب ناهماهنگی یا سقوط هویتی انسان می‌گردد. همچنین، انسان نیازمند مربی است تا در مسیر کمال حرکت کند و برای عبور از موانع درونی چون حرص، بخل و شیطننت، به هدایت الهی تکیه کند.

۳/۱ - مبانی معرفت‌شناختی

مبانی معرفت‌شناختی به شناخت انسان از هستی، منابع شناخت و معیار اعتبار علم می‌پردازد. انسان توانایی درک موقعیت خود و دیگران را دارد و می‌تواند از منابعی چون وحی، عقل، قلب و تجربه به شناخت دست یابد. علم در عین اینکه کاشف واقع است، فرآیندی خلاقانه از سوی عالم نیز هست. ملاک اعتبار آن، تطابق با واقع است و در عین ثبات، از پویایی برخوردار است. شناخت انسان با موانع معرفتی مواجه است، مانند پیروی از هوای نفس، عادات باطل و ناتوانی‌های ذاتی. ابزارهای شناخت شامل حواس، خیال، عقل، تفکر، شهود و مکاشفه هستند. علم دینی، کشف فعل خداست و تحصیل آن محدود به زمان خاصی نیست.

۴/۱ - مبانی ارزش‌شناختی

این مبانی، ناظر به منابع و مصادیق ارزش‌ها در ارتباط با خدا، انسان، جامعه و خلقت است. دین، شامل عقل، فطرت، قرآن و سنت، منبع ارزش‌هاست. ارزش‌ها به دو دسته مطلق و متغیر تقسیم می‌شوند. ارزش‌گذاری بر رفتار انسان، تابع نتیجه‌ی اعمال و نیت‌هاست. حیات طیبه غایت زندگی انسانی است و از طریق التزام آگاهانه به نظام ارزشی دین حاصل می‌شود. ارزش‌های مرتبط با خدا شامل توحید، عبودیت، قرب الی‌الله، ایمان به مبدأ و معاد، و التزام به قرآن، اهل بیت، امر به معروف و نهی از منکر است.

ارزش‌های اجتماعی و ملی شامل قانون‌مداری، تعاون، عدالت، ولایت فقیه، احترام به مظاهر ملی و انقلاب اسلامی، ایثار و تلاش برای اعتلای کشور می‌باشد.

ارزش‌های امت اسلامی بر وحدت، حمایت از مظلومان، همکاری و پیشرفت علمی و اخلاقی امت اسلامی تأکید دارد. ارزش‌های جهانی شامل مبارزه با ظلم، حمایت از عدالت جهانی، احترام به ادیان الهی، و ترویج عدالت و معنویت در سطح بین‌المللی است.

ارزش‌های مربوط به خلقت نیز حفظ محیط زیست، تعامل اخلاقی با طبیعت، استفاده مسئولانه از منابع و توجه به مراتب غیب هستی و جاودانگی حیات را شامل می‌شود.

۵/۱ - مبانی دین‌شناختی

این مبانی بر جایگاه دین اسلام در طراحی برنامه درسی تأکید دارند. اسلام دینی جامع، متکی بر عقل و وحی، و راهنمای زندگی انسان در چهار عرصه‌ی ارتباطی است. مقاصد آن تربیت انسان متفکر، مؤمن، عالم و عامل برای تحقق حیات طیبه و تمدن اسلامی است. اسلام، جهانی و پویا بوده و از اجتهاد برای پاسخ‌گویی به تحولات بهره می‌برد. شناخت دین مستلزم درک مؤننه از قرآن و سنت معصومین است. روش‌های یادگیری در اسلام متنوع و محیط‌های تربیتی گسترده‌اند. اسلام به خانواده، به‌عنوان نهاد اصلی تربیت، نقش ویژه‌ای داده و والدین و مربیان را مسئول هدایت تربیتی می‌داند. هدف نهایی، تربیت انسان مؤمن، متخلق، مسئول و آماده برای مشارکت در تحقق جامعه‌ی توحیدی و حکومت عدل جهانی است.

◀ نکات مهم برنامه درسی ملی

۱. چشم‌انداز برنامه درسی تربیت نسلی موحد، مؤمن، خردمند، عدالت‌خواه و کارآفرین را دنبال می‌کند.
۲. برنامه‌ها باید بر پایه معارف اسلام ناب محمدی (ص) طراحی شوند.
۳. برنامه باید متعادل، منسجم، پویا و مشارکت‌پذیر باشد.
۴. برنامه باید به تقویت هویت اسلامی - ایرانی و ملی دانش‌آموزان کمک کند.
۵. مرجعیت معلم در هدایت تربیتی با تأکید بر تقدم تزکیه بر تعلیم پذیرفته شده است.
۶. مشارکت ذی‌نفعان در طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه‌ها اهمیت دارد.

۷. دانش آموز امانت الهی است و از کرامت ذاتی برخوردار می باشد.
۸. محتوای برنامه باید مبتنی بر ارزش های دینی و متناسب با نیازهای جامعه باشد.
۹. خانواده نقش حیاتی در یادگیری و تعامل با مدرسه دارد.
۱۰. مدیر باید دارای صلاحیت حرفه ای، آینده نگر، خلاق و مشارکت پذیر باشد.
۱۱. عنصر تعقل در الگوی هدف گذاری جایگاه محوری دارد.
۱۲. تعقل شامل درک خود، تحلیل پیامدهای سبک زندگی و تدبیر در آیات الهی و خلقت است.
۱۳. عمل در این چارچوب به معنای بکارگیری آموزه های دینی، مهارت ها، سبک زندگی اسلامی و دانش کاربردی است.
۱۴. موضوعات درسی لزوماً با عناوین حوزه های یادگیری یکی نیستند.
۱۵. حوزه حکمت و معارف اسلامی شامل اعتقادات، اخلاق و احکام است.
۱۶. نتیجه تربیت دینی، آمادگی برای مشارکت مؤثر در جامعه اسلامی است.
۱۷. تعادل در ساحت های تربیتی و پرهیز از افراط و تفریط ضروری است.
۱۸. آموزش قرآن و عربی باید هم افزا و هماهنگ طراحی شود.
۱۹. ادبیات بستری برای انتقال فرهنگ اسلامی - ایرانی و رشد مهارت های بیانی است.
۲۰. تربیت فرهنگی و هنری رویکردی فراگیر و حاکم بر تمام نظام آموزشی است.
۲۱. راهبردهای یادگیری باید فهم قوانین کلی هستی و روابط علت و معلولی را تسهیل کنند.
۲۲. حوزه های یادگیری، چهارچوب مفهومی محتوا و فرایندهای آموزشی را مشخص می کنند.
۲۳. ساختن علم و معرفت باید از طریق روش های خلاق، فعال و تعالی بخش صورت گیرد.
۲۴. ارزشیابی باید شایستگی های پایه ای دانش آموز را در موقعیت های واقعی منعکس کند.
۲۵. یادگیری در فضای مجازی و محیط های متنوع فرهنگی، اجتماعی، طبیعی و صنعتی نیز باید مورد توجه قرار گیرد.
۲۶. خودارزیابی و خودآگاهی دانش آموزان برای جبران کاستی ها باید مورد توجه باشد.
۲۷. ارزشیابی به عنوان بخشی از فرآیند یاددهی - یادگیری، باید به بهبود نظام آموزشی کمک کند.
۲۸. برنامه های درسی پس از سه سال اجرا باید توسط سازمان پژوهش مورد ارزیابی قرار گیرند.
۲۹. ساختار نظام آموزشی شامل ۶ سال ابتدایی و ۶ سال متوسطه در دو دوره ی سه ساله است.
۳۰. خداوند، مبدأ و غایت هستی و خالق و رب حقیقی همه ی موجودات است.
۳۱. جهان طبیعت بخشی از نظام آفرینش است، اما همه ی آن نیست.
۳۲. فطرت انسان الهی است و می تواند شکوفا یا دچار فراموشی شود.
۳۳. تفکر، ایمان، علم، اخلاق و عمل عناصر اساسی ارتقاء هویت انسان اند.
۳۴. انسان مکلف است و مسئولیت اصلی او در برابر خداوند است.

۳۵. انسان دارای صفات درونی چون حرص، بخل و عجله است که با تربیت الهی قابل تعالی‌اند.
۳۶. انسان به مربی برای طی مراتب کمال نیاز دارد.
۳۷. علم علاوه بر کشف واقع، حاصل ابداع عالم است و دارای مراتب گوناگون است.
۳۸. تحقق حیات طیبه نیازمند التزام آگاهانه و آزادانه به ارزش‌های دینی است.
۳۹. حفظ محیط زیست، رعایت حقوق مخلوقات و بهره‌برداری مسئولانه از طبیعت از ارزش‌های بنیادین است.
۴۰. مربی در نگاه اسلامی، ادامه‌دهنده‌ی راه انبیاست و نقش محوری در تربیت متربی دارد.

❖ سوالات

❖ فصل هشتم: خداباوری، دین مداری، انس با قرآن و آموزه های دینی

◀ بخش اول: تقلید و ولایت فقیه

۱- ولایت فقیه به چه معناست؟ (منبع ایران عرضه)

❏ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ ولایت فقیه یعنی حکومت فقیه عادل و دین شناس. ولایت فقیه در رهبری جامعه ی اسلامی و اداره ی امور اجتماعی ملت اسلامی در هر عصر و زمان از ارکان مذهب حقه ی اثنی عشری است که ریشه در اصل امامت دارد.

۲- عدم اعتقاد به ولایت فقیه موجب چه میشود؟

۳- آیا وجود ولایت فقیه ضرورت دارد؟

۴- در چه صورتی اطاعت از دستورات نماینده ی ولی فقیه جایز است؟

۵- آیا میتوان با ولایت اداری مخالفت نمود؟

۶- آیا ولی فقیه ولایت تکوینی دارد؟

۷- اجتهاد چیست؟

۸- احتیاط چیست؟

۹- مکلف کیست؟

۱۰- اگر مکلف در احکام دین مجتهد نیست باید چه کند؟

۱۱- تقلید بر چه کسانی واجب است؟

۱۲- تقلید ابتدایی چیست؟

۱۳- تقلید بقایی چیست؟

۱۴- شرایط مرجع تقلید را نام ببرید.

۱۵- تبعیض در تقلید به چه معناست؟ (تالیف توسط سایت ایران عرضه)

◀ بخش دوم: طهارت

۱- در احکام خون چه نوع خونی نجس محسوب می شود و مثال هایی از آن ذکر کنید؟

❏ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ خون انسان و هر حیوانی که دارای خون جهنده باشد، نجس است؛ مانند خون مرغ و گوسفند.

۲- حکم نجاست کافر شامل چیست و اگر وضعیت مسلمانی فردی نامشخص باشد، چه احکامی در مورد او جاری نمی شود؟

۳- چه روش هایی برای پاک کردن اشیای نجس وجود دارد و نام آنها را ذکر کنید؟ (iranarze.ir)

- ۴- آیا آب‌های گُر، جاری و چاه در حکم نجاست و طهارت با یکدیگر تفاوتی دارند؟ توضیح دهید.
- ۵- در مورد تطهیر اشیای نجس مانند فرش و لباس که آب را به خود جذب می‌کنند، چه نکته‌ای باید رعایت شود؟
- ۶- در چه مواردی، با برطرف شدن عین نجاست، شیء نجس بدون نیاز به آب کشیدن، پاک می‌شود؟
- ۷- پوشاندن عورت از دیگران در هنگام تخی (توالت رفتن) چه حکمی دارد و روبه قبله یا پشت به قبله بودن در این حالت چه حکمی دارد؟ (منبع ایران عرضه)
- ۸- آیا مخرج بول را می‌توان با غیر آب تطهیر کرد؟ برای تطهیر مخرج بول با آب، چند بار شستن کافی است؟
- ۹- محل واجب و مستحب مسح سر کجاست و چه مقدار از سر باید مسح شود؟
- ۱۰- در مسح سر و پا، چه حرکتی موجب بطلان وضو می‌شود؟ اگر رطوبتی در کف دست نمانده باشد، برای مسح چه باید کرد؟
- ۱۱- اگر کسی شک داشته باشد که آیا وضو گرفته است یا نه، باید چه اقدامی انجام دهد؟
- ۱۲- اگر شخصی بعد از انجام نماز شک کند که آیا نماز را با وضو خوانده است یا نه، وضعیت نماز او چگونه است و چه اقدامی باید انجام دهد؟ (تالیف توسط سایت ایران عرضه)
- ۱۳- استفاده از جواهرات حاوی کلمات مذهبی مانند «الله» در چه شرایطی اشکالی ندارد؟
- ۱۴- چه عواملی موجب باطل شدن وضو می‌شوند و مهم‌ترین موارد آن چیست؟
- ۱۵- نحوه شستن دست‌ها و صورت در وضو چگونه باید باشد و چه نکاتی را باید مد نظر قرار داد؟

بخش سوم: نماز

- ۱- نمازهای واجب را نام ببرید (منبع سوالات سایت ایران عرضه)
- ☑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ نمازهای یومیه
- نماز طواف خانه ی خدا که پس از طواف خانه کعبه گزارده می‌شود.
- نماز آیات که در هنگام پدید آمدن خورشید و ماه گرفتگی و زلزله و امثال آنها خوانده میشود.
- نماز میت که بر مرده خوانده میشود
- نماز قضای پدر و مادر که بر پسر بزرگتر واجب است.
- نمازی که به واسطه ی نذر و عهد و یا به واسطه ی اجاره واجب شده است.
- نمازهای مستحب، مثل نافله های شبانه روزی
- ۲- نماز نافله چیست؟
- ۳- نافله های شبانه روزی را نام ببرید.
- ۴- مقدار پوشش زن و مرد در نماز به چه میزان باید باشد؟
- ۵- شرایط نمازگزار را شرح دهید.
- ۶- در چه مواردی لازم نیست بدن یا لباس نمازگزار پاک باشد؟

- ۷- شرایط مکان نمازگزار را شرح دهید.
- ۸- آیا میتوان در داخل خانه کعبه نماز واجب خواند؟
- ۹- وقت نماز صبح چه زمانی است؟
- ۱۰- ارکان نماز را نام بپزید.
- ۱۱- حکم و معنای نیت چیست؟
- ۱۲- در چه مواردی عدول از نیت واجب و در چه مواردی مستحب است؟
- ۱۳- معنا و حکم تکبیره الاحرام چیست؟
- ۱۴- شکایات تکبیره الاحرام را شرح دهید.
- ۱۵- کدام قیام واجب رکن و کدام غیر رکن است؟

بخش چهارم: روزه

- ۱- کدام روزه‌ها از نظر شرع واجب هستند؟
- ❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ روزه‌های واجب عبارتند از: روزه ماه مبارک رمضان، روزه قضا، روزه کفاره، روزه قضای پدر بر پسر بزرگتر، روزه ای که به سبب نذر یا عهد یا قسم واجب شود.
- ۲- کدام روزه‌ها در شرع اسلام حرام هستند؟
- ۳- کدام روزها برای گرفتن روزه مستحبی، تأکید و سفارش بیشتری شده است؟
- ۷- آیا فرو بردن آب دهان روزه را باطل می‌کند؟ و اگر روزه‌دار از روی فراموشی چیزی بخورد یا بیاشامد، چه حکمی دارد؟
- ۸- آیا ضعف جسمانی مجوزی برای خوردن روزه است؟ و تزریق آمپول چه حکمی در مورد روزه دارد؟
- ۹- فرو بردن تمام سر در آب چه حکمی در رابطه با روزه دارد و چه مواردی باعث باطل نشدن روزه در این حالت می‌شود؟
- ۱۰- حکم جنب شدن روزه‌دار در خواب چیست و آیا نیاز به انجام غسل است؟
- ۱۱- اگر روزه‌دار غسل یا تیمم را فراموش کند و پس از یک یا چند روز به یاد آورد، چه احکامی درباره روزه‌ها و قضا کردن آنها وجود دارد؟
- ۱۲- اگر کسی قادر به انجام هیچ‌یک از موارد کفاره روزه نباشد، چه باید بکند؟
- ۱۳- اگر مسافر قبل از ظهر یا بعد از ظهر به مسافرت برود، روزه‌اش چه حکمی دارد؟ و اگر از سفر برگردد چگونه؟
- ۱۴- اعتکاف چیست و چه هدفی دارد؟
- ۱۵- مدت اعتکاف چند روز می‌تواند باشد و چه شرایطی باید رعایت شود؟

بخش پنجم: سایر احکام شرعی

۱- لباس شهرت چیست و حکم آن چیست؟ (طراحی توسط ایران عرضه)

✉ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ لباسی که پوشیدن آن به خاطر رنگ، کیفیت دوخت، مندرس بودن یا علل دیگر، مناسب نیست، به طوری که اگر پوشیده شود توجه مردم جلب و صاحب لباس انگشت-نما شود، لباس شهرت، و پوشیدن آن حرام است.

۲- پوشش زن در مقابل نامحرم چگونه باید باشد؟

۳- پوشش مرد در مقابل نامحرم چگونه باید باشد؟

۴- احکام نگاه مرد به غیر همسر به صورت کامل شرح دهید.

۵- وضو چیست؟

۶- در وضو چه قسمت‌هایی از بدن باید بسته و چه قسمت‌هایی باید مسح شوند؟

۷- اعمال وضو را به ترتیب شرح دهید.

۸- شرایط وضو گیرنده در وضو را نام ببرید.

۹- شرایط آب وضو را شرح دهید.

۱۰- اعمال تیمم را به ترتیب نام ببرید. (تنظیم توسط فروشگاه ایران عرضه)

۱۱- تیمم جبره ای چیست؟

۱۲- شرایط چیزی که در آن تیمم میشود را نام ببرید.

۱۳- اگر چیزهایی که تیمم بر آن صحیح نشود، چه باید کرد؟

۱۴- چه مواردی باعث حرام شدن مراسم عزاداری و اعیاد میشود؟

۱۵- حکم ختنه در پسران چیست؟

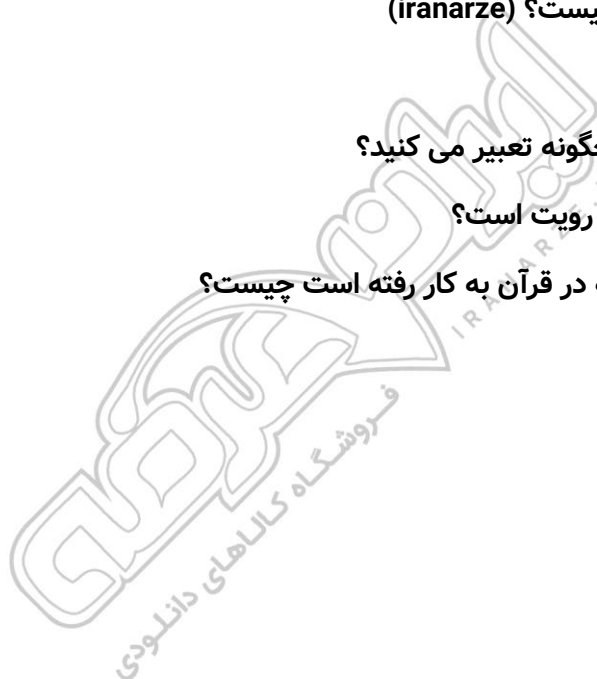
بخش ششم: مطالب قرآنی

۱- آغاز نزول قرآن در چه ماه و چه شبی صورت گرفت؟

✉ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ آغاز نزول قرآن در ماه مبارک رمضان و در شب قدر صورت گرفت.

شب قدر نزد امامیه میان دو شب مردد است، شب ۲۱ و ۲۳ ماه مبارک رمضان. شیخ کلینی از حسان بن مهران روایت کرده است گوید: از امام صادق (علیه السلام) پرسیدم شب قدر کدام است؟ فرمود: آن را در یکی از دو شب ۲۱ و ۲۳ جستجو کن زراره از امام صادق علیه السلام روایت کرده فرمود: «شب ۱۹ شب تقدیر است، شب ۲۱ شب تعیین و شب ۲۳ شب ختم و امضای امر است. شیخ صدوق می گوید: مشایخ ما اتفاق نظر دارند که ليله القدر، شب ۲۳ ماه رمضان است. این شب را ليله الجهنی نیز گویند.

- ۲- اولین آیه یا سوره نازل شده بر پیامبر(ص) چه بود؟ (iranarze.ir)
- ۳- بر اساس روایات منقول از اهل بیت علیه السلام، آخرین سوره نازل شده بر پیامبر (ص) کدام است؟
- ۴- منظور از تنزیل و تاویل آیات قرآنی چیست؟
- ۵- فاتحه الکتاب نام دیگر کدام سوره است؟
- ۶- براساس حدیث، احرف سبعة قرآن در چند حرف قرائت می گردد؟
- ۷- شروط قرائت صحیح از نظر بزرگان متن قرائت چیست؟
- ۸- قرائت حفص چیست؟ (تالیف توسط سایت ایران عرضه)
- ۹- در مورد رابطه ناگسستگی شیعه با قرآن توضیح دهید.
- ۱۰- آیا نمازگزار می تواند یکی از قرائت ها در محدوده قرائات ها سبع را انتخاب کند؟
- ۱۱- تعریف تفسیر و تاویل در قرآن چیست؟ (iranarze)
- ۱۲- چرا در قرآن تشابه وجود دارد؟
- ۱۳- صفات جمال و جلال خداوند را چگونه تعبیر می کنید؟
- ۱۴- آیا از دیدگاه اشاعره خداوند قابل رویت است؟
- ۱۵- منظور از واژه های ختم و طبع که در قرآن به کار رفته است چیست؟

❖ فصل نهم: آشنایی با قوانین و مقررات آموزشی و اداری

➤ بخش اول: قانون اساسی

- ۱- طبق اصل ۳ قانون اساسی وظیفه دولت در تقویت روح بستری و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فرهنگی، فنی و اسلامی از طریق چه موردی باید تامین گردد؟
- ❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➤ تقویت روح بستری و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی فنی فرهنگی و اسلامی از طریق تاسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان تامین می گردد.
- ۲- طبق اصل سوم قانون اساسی تنظیم سیاست خارجی کشور بر اساس چه مواردی انجام می‌گردد؟
- ۳- طبق اصل ۴ قانون اساسی کلیه قوانین و مقررات مدنی اقتصادی مالی جزایی و غیره باید بر اساس موازین اسلامی باشد، تشخیص این امر بر عهده کدام نهاد می‌باشد؟
- ۴- طبق اصل ۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کدام موارد از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آن وظیفه دولت و آحاد مردم است؟
- ۵- به حکم آیه کریم «إِنْ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ أَنَا رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُونِ» و اصل ۱۱ قانون اساسی، دولت موظف به انجام چه کارهایی می باشد؟
- ۶- مطابق اصل ۳۰ قانون اساسی دولت موظف است وسایل تحصیلات عالی را تا چه زمانی به طور رایگان گسترش دهد؟
- ۷- مصوبات «شورای عالی امنیت ملی» برای اجرا به تایید کدام نهاد یا مقام میرسد؟
- ۸- لوایح قانونی پس از تصویب هیأت وزیران و تقدیم به مجلس برای طرح در مجلس، نیاز به پیشنهاد چه کسانی دارد؟
- ۹- اصلاحات جزئی در خطوط مرزی، با رعایت مصالح کشور به چه شرطی مجاز می‌باشد؟
- ۱۰- دولت برای برقراری حکومت نظامی در حالت جنگ و شرایط اضطراری به مدت چند روز و به مجوز کدام نهاد احتیاج دارد؟
- ۱۱- رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی مطابق اصل ۱۶۸ قانون اساسی به چه صورت برگزار می‌شود؟
- ۱۲- برای ابطال تصویب‌نامه و آیین نامه‌های دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی است شخص باید از کجا تقاضای رسیدگی کند؟
- ۱۳- برای رسیدگی به جرایم عمومی اعضای ارتش، شهربانی، ژاندارمری و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی باید به کدام نهاد مراجعه شود؟ (طراحی توسط ایران عرضه)
- ۱۴- مرجع رسیدگی به شکایات تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مامورین یا واحدهای دولتی چه نام دارد؟
- ۱۵- نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیما بر عهده چه کسی است و شورای مرکب نظارت بر سازمان شامل چه کسانی می‌باشد؟

بخش دوم: بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

۱- آرمان های دومین مرحله انقلاب اسلامی چیست؟ (iranarze.ir)

☑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ خودسازی و جامعه پردازی و تمدن سازی از آرمان های دومین مرحله انقلاب اسلامی است.

۲- بر اساس گام دوم انقلاب، مهمترین خصوصیات شعارهای انقلابی چیست؟

۳- ترکیب انقلاب (که مستلزم جوشش انقلابی است) و نظام سازی (که مستلزم نظم سیاسی و اجتماعی است) در کدام

نظریه جمع بندی شده است؟

۴- پایان درس نگرفتن از وقایع گذشته چیست؟

۵- معنای لغوی انقلاب چیست؟

۶- ایران در کدام زمینه جایگاه مرجعیت را کسب نموده است؟

۷- سالگرد پیروزی انقلاب در چه تاریخی است؟

۸- فرایند چهل سال دوم انقلاب اسلامی بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب چگونه فرایندی توصیف شده است؟

۹- فرمان ارتش بیست میلیونی صادره از طرف کیست؟ (منبع ایران عرضه)

۱۰- شعار مهم انقلاب اسلامی ایران از دیدگاه حضرت امام خمینی (ره) و آیت خاмене‌ای چیست؟

۱۱- هدف رهبر انقلاب اسلامی از صدور بیانیه گام دوم انقلاب چیست؟

۱۲- جهت تبدیل ایران به الگوی کامل نظام پیشرفته اسلامی، جوان ها در کدام عرصه ها باید تلاش کنند؟

۱۳- از کدام منظر انقلاب دگرگونی معنی می شود؟ (تالیف توسط سایت ایران عرضه)

۱۴- جوانان با چه نگاه و روحیه و عملی می توانند ایران را به یک الگوی کامل نظام پیشرفته اسلامی تبدیل کنند؟

۱۵- مدیران کارآمد و پرانگیزه و خردمند از کدام طریق به اعتماد به نفس کشور کمک می کنند؟

❖ فصل دهم: ویژگی های شخصیتی و رفتاری

در بخشی از مصاحبه شغلی، مصاحبه‌گر ممکن است به صورت شفاهی، سوالاتی در زمینه شخصیت، طرز فکر، ارزشها، و جنبه های اخلاقی شما مطرح کند تا شناخت بهتری از ویژگی های فردی تان به دست آورد. همچنین احتمال دارد برخی آزمونهای روان شناختی به صورت کتبی (معمولاً به شکل سوالات چندگزینه‌ای) در اختیار شما قرار گیرد تا به آنها پاسخ دهید. در این بخش، نمونه هایی از این نوع سوالات ارائه شده است تا با سبک و محتوای این قسمت از فرآیند مصاحبه آشنا شوید. با توجه به اینکه این سوالات با هدف سنجش دیدگاه ها و ویژگی های فردی طراحی شده اند، پاسخ صحیح یا غلط مشخصی برای آنها وجود ندارد و بر اساس تحلیل شخصیت فردی ارزیابی می‌شوند.

- ۱- نقاط ضعف و نقاط قوت خود را بفرمایید.
- ۲- در زندگی روزمره خود دروغ می‌گویید؟ (iranarze.ir)
- ۳- به کارهای گروهی علاقه مند هستید یا کارهای فردی؟
- ۴- اگر در این آزمون رد شوید، چه تغییری در زندگی و احساسات شما ایجاد میشود؟
- ۵- به مکان های شلوغ علاقه مند هستید یا خلوت؟
- ۶- از نظر شما ویژگی های یک دوست خوب چیست؟
- ۷- اوقات فراغت خود را چگونه سپری میکنید؟
- ۸- اصول دین در زندگی شما چه اثری دارد؟
- ۹- به نظرتان در چه زمینه ای مهارت خوبی دارید؟
- ۱۰- اگر در محیطی با بی عدالتی مواجه شدید، چه واکنشی نشان میدهید؟
- ۱۱- اگر به همکار شما حقوق بیشتری داده شود، چه عکس العملی خواهید داشت؟
- ۱۲- برای ترویج انسانیت در جامعه چه کار میکنید؟
- ۱۳- از یک تا ده به اعتماد به نفس خود چند میدهید؟ (تالیف توسط سایت ایران عرضه)
- ۱۴- آیا دخانیات مصرف میکنید؟ نظرتان در این مورد چیست؟
- ۱۵- کدام روز از هفته را بیشتر از همه دوست دارید و چرا؟

❖ فصل یازدهم: سوالات برگرفته از تجربیات داوطلبان در مصاحبه

۱- مدیریت یعنی چه؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ مدیریت یعنی فرایند برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و کنترل فعالیت‌ها و منابع به گونه‌ای که با استفاده از توان افراد و گروه‌ها، اهداف مشخص سازمانی تحقق پیدا کند. به بیان ساده، مدیر با هماهنگ کردن افراد و امکانات، زمینه رسیدن مجموعه به اهداف را فراهم می‌کند.

۲- رهبری یعنی چه؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ رهبری یعنی توانایی تأثیرگذاری، هدایت و ایجاد انگیزه در افراد به گونه‌ای که آنان با میل، علاقه و همکاری خود برای رسیدن به اهداف مشترک گروه یا سازمان تلاش کنند. در رهبری، صرفاً دستور دادن مطرح نیست، بلکه جلب اعتماد، ایجاد انگیزه و همراه کردن افراد اهمیت زیادی دارد.

۳- دوست دارید مدیر مقتدر باشید یا دلسوز؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ ترجیح می‌دهم مدیری مقتدر و در عین حال مهربان باشم؛ چون اقتدار بدون توجه به شرایط کارکنان می‌تواند باعث فاصله و کاهش انگیزه شود و مهربانی بدون قاطعیت نیز ممکن است نظم و اثربخشی را کاهش دهد. مدیر باید ضمن داشتن اهداف روشن و محدود، در تصمیم‌گیری و انتقال تجربه قاطع باشد، از مشورت و گفت‌وگو با کارکنان استفاده کند، پذیرای انتقاد باشد و برای رشد، تشویق و ارتقای کارکنان تلاش کند. همچنین لازم است مدیر هم توانایی‌های خود و هم ویژگی‌ها و شرایط کارکنان را به‌خوبی بشناسد و زمانی را برای برنامه‌ریزی و بازنگری اهداف اختصاص دهد.

۴- واکنش شما با غیبت مکرر دانش آموز چیست؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ در صورت غیبت مکرر دانش‌آموز، ابتدا باید علت غیبت بررسی و موضوع در دفتر انضباطی ثبت شود و خانواده دانش‌آموز نیز در جریان قرار گیرد. غیبت غیرموجه در ارزیابی انضباط دانش‌آموز لحاظ می‌شود. اگر غیبت بیش از حد ادامه پیدا کند، مدیر مدرسه با نظر شورای مدرسه تصمیم مقتضی اتخاذ کرده و نتیجه را به صورت کتبی به ولی دانش‌آموز اطلاع می‌دهد. همچنین بهتر است علت و انگیزه غیبت دانش‌آموز بررسی شود و در صورت وجود مشکل تحصیلی، خانوادگی، روانی یا اجتماعی، از ظرفیت مشاور و سایر عوامل تربیتی مدرسه برای پیگیری موضوع استفاده شود.

۵- نظرتان راجع به برنامه های قرآنی و دینی چیست؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ برنامه‌های قرآنی و دینی نقش مهمی در رشد تربیتی و اخلاقی دانش‌آموزان دارند، اما برای اثرگذاری بیشتر بهتر است دانش‌آموزان در اجرای این برنامه‌ها مشارکت فعال داشته باشند. وقتی دانش‌آموز فقط شنونده نباشد و در فعالیت‌هایی مانند مسابقات قرآنی و دینی، اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های گروهی حضور داشته باشد، یادگیری عمیق‌تر و ماندگارتر می‌شود. همچنین استفاده از تشویق و اهدای جوایز مناسب می‌تواند انگیزه دانش‌آموزان را برای حضور و مشارکت بیشتر افزایش دهد.

۶- وظیفه مربی بهداشت چیست؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ وظیفه مربی یا مراقب سلامت مدرسه، کمک به حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان و ترویج فرهنگ سلامت در مدرسه است. از مهم‌ترین وظایف او می‌توان به آموزش نکات بهداشتی به دانش‌آموزان، اولیا و کارکنان، بررسی و تکمیل پرونده‌های سلامت، انجام و پیگیری غربالگری‌ها، شناسایی علائم و مشکلات جسمی یا رفتاری و ارجاع موارد نیازمند بررسی به مراکز مربوط اشاره کرد.

همچنین پیگیری برنامه پیشگیری و غربالگری پدیکلوز (شپش سر)، آموزش بهداشت دوران بلوغ، نظارت بر بهداشت محیط مدرسه و بوفه، آموزش بهداشت فردی، پیشگیری و کنترل بیماری‌های واگیر و پیگیری وضعیت سلامت دانش‌آموزان از دیگر وظایف مهم مربی یا مراقب سلامت است.

۷- کارت بهداشت چه سودی دارد؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ کارت بهداشت دانش‌آموز برای ثبت، پیگیری و ارزیابی وضعیت سلامت جسمی و روانی او اهمیت دارد. اطلاعات مربوط به معاینات دوره‌ای، غربالگری‌ها، مشکلات احتمالی و اقدامات بهداشتی در آن ثبت می‌شود و به مدرسه کمک می‌کند مسائل مربوط به سلامت دانش‌آموز را به موقع شناسایی و پیگیری کند. حفظ سلامت و نشاط دانش‌آموز نیز نقش مهمی در حضور مؤثر او در کلاس و فرایند یادگیری دارد.

۸- مهمترین چالش مدرسه ای که در آن هستید چیست؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ چالش‌های مدارس با توجه به شرایط هر مدرسه متفاوت است و مدیر باید ابتدا مسائل اصلی مدرسه را به درستی شناسایی و اولویت‌بندی کند. این چالش‌ها می‌تواند شامل افت تحصیلی و کاهش انگیزه دانش‌آموزان، مشکلات فرهنگی و پرورشی، آسیب‌های اجتماعی، غیبت و ترک تحصیل، مشکلات انضباطی، کمبود بودجه و امکانات آموزشی، فرسودگی فضای مدرسه، کمبود نیروی انسانی، تراکم بالای کلاس‌ها و ضعف همکاری اولیا باشد. همچنین مشکلات اقتصادی و خانوادگی دانش‌آموزان مانند فقر، طلاق، اعتیاد در خانواده و کاهش حمایت والدین می‌تواند بر وضعیت تحصیلی و رفتاری آنان تأثیر بگذارد. در کنار این موارد، استفاده نامناسب از فضای مجازی، ضعف مهارت‌های ارتباطی، مشکلات بهداشتی و ایمنی و نبود هماهنگی کافی بین عوامل مدرسه نیز از چالش‌های مهمی است که مدیر باید برای آن‌ها برنامه و راهکار مناسب داشته باشد.

۹- باهنجارشکنی های دانش آموزان چگونه برخورد می کنید؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ در برخورد با هنجارشکنی دانش‌آموزان، ابتدا باید نوع رفتار و علت آن را شناسایی کرد؛ زیرا ممکن است رفتار نامناسب ناشی از جلب توجه، مشکلات خانوادگی، ضعف مهارت‌های اجتماعی، احساس قدرت‌طلبی یا عوامل دیگری باشد. پس از شناسایی علت، باید قوانین مدرسه به صورت روشن، منصفانه و مستمر اجرا شود و در فضایی آرام با دانش‌آموز گفت‌وگو شود. در صورت تکرار یا جدی بودن رفتار، موضوع با خانواده در میان گذاشته می‌شود و در صورت نیاز از مشاور مدرسه نیز کمک گرفته می‌شود. در این فرایند باید از برخورد خشمگینانه، تحقیر، مشاجره و تنبیه‌های نامناسب

پرهیز کرد و در کنار اصلاح رفتار نادرست، رفتارهای مثبت دانش‌آموز را نیز تشویق نمود. همچنین می‌توان با سپردن مسئولیت‌های مناسب و ایجاد فرصت مشارکت، حس مسئولیت‌پذیری و تعلق او به مدرسه را تقویت کرد.

۱۰- با کارشکنی یا عدم همکاری معلمها چه می‌کنید؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ در برخورد با کارشکنی یا عدم همکاری معلم، ابتدا باید شأن و جایگاه حرفه‌ای او حفظ شود و از برخورد شتاب‌زده یا در جمع خودداری شود. بهتر است مدیر در فضایی آرام و خصوصی با معلم گفت‌وگو کرده و علت مشکل را ریشه‌یابی کند؛ زیرا ممکن است مسئله ناشی از مشکلات شخصی، خانوادگی، جسمی، فشار کاری یا نیاز به حمایت باشد. در مرحله اول باید با سعه‌صدر، همدلی و حمایت، فرصت اصلاح و همکاری بیشتر به معلم داده شود. اگر مشکل ادامه پیدا کرد، موضوع متناسب با نوع آن از مسیر اداری و با اطلاع مسئولان مربوط پیگیری می‌شود. هدف مدیر باید حل مسئله، حفظ احترام معلم و جلوگیری از آسیب به روند آموزشی مدرسه باشد.

۱۱- چگونه بر استرس خود غالب می‌شوید؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ برای کنترل استرس ابتدا سعی می‌کنم علت اصلی آن را شناسایی کنم و مسئله را به بخش‌های قابل مدیریت تقسیم کنم. با برنامه‌ریزی و مدیریت زمان، از انباشته شدن کارها جلوگیری می‌کنم و در شرایط پر استرس از روش‌هایی مانند تنفس عمیق، ورزش، استراحت کافی و تفریح استفاده می‌کنم. در صورت نیاز نیز با فردی قابل اعتماد که شرایط مرا درک می‌کند مشورت می‌کنم. همچنین تلاش می‌کنم افکار مزاحم را مدیریت کرده و در شرایط دشوار، آرامش خود را حفظ کنم تا استرس بر تصمیم‌گیری و عملکرد مدیریتی من تأثیر منفی نگذارد.

۱۲- یک کار مهم و تاثیرگذار که در زندگی انجام داده اید را بازگو کنید.

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ یکی از کارهای مهم و تأثیرگذاری که در زندگی انجام داده‌ام، تلاش برای شنونده خوب بودن و کمک به دیگران از طریق گفت‌وگو و همدلی بوده است. همیشه سعی کرده‌ام قبل از قضاوت یا ارائه راه حل، با دقت به صحبت‌های دیگران گوش دهم و شرایط آن‌ها را درک کنم. در مواردی همین شنیدن و گفت‌وگوی درست باعث شده است فرد بتواند مشکل خود را بهتر بشناسد، آرامش بیشتری پیدا کند و تصمیم مناسب‌تری بگیرد. به نظر من، توانایی شنیدن فعال یکی از مهارت‌های مهم یک مدیر نیز هست؛ زیرا مدیر با شناخت بهتر کارکنان و مسائل آنان می‌تواند تصمیم‌های مؤثرتری بگیرد.

۱۳- حکم انتصاب چیست؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ حکم انتصاب، حکمی اداری است که بر اساس آن فرد برای تصدی یک سمت یا مسئولیت مشخص، مانند مدیریت یا معاونت مدرسه، منصوب می‌شود و سمت، محل خدمت و مسئولیت او به صورت رسمی مشخص می‌گردد. در فرایند انتخاب مدیران مدارس، پس از تأیید فرد و انجام مراحل مربوط، ابلاغ و حکم کارگزینی وی صادر می‌شود. ثبت صحیح این احکام و سوابق خدمتی اهمیت دارد، زیرا در سوابق اداری و کارگزینی فرد مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۴- شاد و شهاب مخفف چه چیزی هستند؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ شاد مخفف "شبکه آموزشی دانش آموز" است و بستری برای ارتباط آموزشی میان دانش آموزان، معلمان و مدارس فراهم می‌کند. شهاب نیز مخفف "شناسایی و هدایت استعدادهای برتر" است و با هدف شناسایی استعدادهای متنوع دانش آموزان و هدایت مناسب آن‌ها اجرا می‌شود.

۱۵- طرح کوچ چیست؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ طرح کوچ یا کنترل وزن و چاقی دانش آموزان با هدف بررسی وضعیت جسمانی و پیشگیری از اضافه وزن و چاقی در دانش آموزان اجرا می‌شود. در این طرح، قد و وزن دانش آموزان اندازه‌گیری و شاخص توده بدنی آنان بررسی می‌شود تا دانش آموزان دارای کمبود وزن، اضافه وزن یا چاقی شناسایی شوند و در صورت نیاز، آموزش‌ها و توصیه‌های مربوط به تغذیه سالم و فعالیت بدنی به آنان و خانواده‌هایشان ارائه شود.

۱۶- اگر دانش آموزی در مدرسه‌ای در تهران تحصیل کند اما هنگام برگزاری امتحانات در شهر دیگری حضور داشته باشد، چگونه می‌تواند در آن شهر امتحان دهد؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ دانش آموز می‌تواند در صورت احراز شرایط، به صورت مهمان در شهر محل حضور خود امتحان دهد. برای این کار باید از طریق مدرسه محل تحصیل و اداره آموزش و پرورش، مراحل معرفی به عنوان دانش آموز مهمان را طی کند و مدارک و معرفی‌نامه لازم را ارائه دهد. پس از برگزاری امتحان، نمره دانش آموز از طریق اداره آموزش و پرورش مقصد برای منطقه و مدرسه مبدأ ارسال می‌شود تا در سوابق تحصیلی او ثبت شود.

۱۷- پرونده و مدارک تحصیلی دانش آموز به چه کسی تحویل داده می‌شود؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ در شرایط عادی، پرونده و مدارک تحصیلی دانش آموز می‌تواند به پدر یا مادر تحویل داده شود. در شرایط خاص یا در صورت وجود اختلاف، پرونده به ولی یا سرپرست قانونی دانش آموز و با توجه به مدارک و احکام قانونی مربوط تحویل داده می‌شود. طبق تبصره ماده ۱۵۷ آیین‌نامه اجرایی مدارس نیز تحویل پرونده و مدارک تحصیلی به ولی یا سرپرست قانونی با تشخیص مدیر بلامانع است.

۱۸- به عنوان مدیر مدرسه، چه برنامه‌ای برای اداره و ارتقای مدرسه دارید؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ برنامه من این است که ابتدا وضعیت موجود مدرسه را از نظر آموزشی، پرورشی، نیروی انسانی، امکانات، مسائل انضباطی و میزان مشارکت اولیا بررسی کنم و بر اساس نقاط قوت و ضعف، برنامه‌ای واقع‌بینانه و قابل اجرا تدوین نمایم. مهم‌ترین اولویت‌های من شامل ارتقای کیفیت یادگیری، کاهش افت تحصیلی، تقویت فعالیت‌های پرورشی و فرهنگی، توجه به سلامت و امنیت دانش آموزان، ایجاد نظم و محیطی بانشاط، استفاده از ظرفیت و خلاقیت معلمان، ارتباط مؤثر با اولیا، جلب مشارکت خیرین و استفاده بهینه از منابع مدرسه خواهد بود. همچنین تلاش می‌کنم تصمیم‌گیری‌ها تا حد امکان مشارکتی باشد، وظایف به درستی تقسیم شود و اجرای برنامه‌ها به طور مستمر ارزیابی و در صورت نیاز اصلاح گردد.

۱۹- اگر یکی از کارکنان مدرسه سه روز مرخصی داشته باشد، آیا باید موضوع به اداره آموزش و پرورش گزارش شود و فرایند آن چگونه است؟

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ بله، مرخصی کارکنان باید به صورت رسمی ثبت و از مسیر اداری مربوط پیگیری شود و صرف موافقت شفاهی مدیر کافی نیست. در مرخصی استحقاقی، همکار باید درخواست کتبی ارائه دهد و مرخصی پس از تأیید مقام مجاز ثبت می‌شود. اگر منظور، عدم حضور حداکثر سه روز به دلیل موارد اضطراری مانند بیماری، حادثه، بیماری شدید اعضای خانواده، فوت بستگان، ازدواج یا تولد فرزند باشد، این غیبت با ارائه مستندات می‌تواند موجه شناخته شود؛ تشخیص صحت علت بر عهده مقام اداری ذی‌صلاح است و پس از تأیید، حسب مورد جزء مرخصی استحقاقی یا استعلاجی محسوب می‌شود.

۲۰- در مورد فعالیت‌ها و طرح‌های جهادی در آموزش و پرورش توضیح دهید.

❑ پاسخ سایت ایران عرضه ➡ فعالیت‌های جهادی در آموزش و پرورش با هدف تقویت روحیه مسئولیت‌پذیری، مشارکت و خدمت به دیگران و کمک به تحقق عدالت آموزشی انجام می‌شود. این فعالیت‌ها می‌تواند شامل حضور داوطلبانه معلمان برای آموزش و رفع ضعف درسی دانش‌آموزان مناطق کم‌برخوردار، فعالیت گروه‌های جهادی دانش‌آموزی و مردمی و مشارکت در بهسازی و شاداب‌سازی مدارس باشد. برای نمونه، در طرح شهید عجمیان گروه‌های جهادی در بهسازی و شاداب‌سازی مدارس مشارکت می‌کنند و در شبکه آموزش جهادی معلمان به دانش‌آموزان مناطق محروم، مرزی و عشایری خدمات آموزشی ارائه می‌دهند.